לציונות—לסוציאליזם—לאחוַת עמים

ש ה׳, י״ד בסיון תשמ״ז, 11 ביוני 1987 / שנת מ״ד מס׳ 13365 / המחיר 85 אג׳ כולל מע״מ

פרס לאירופה — במאמץ להחיות הוועידה הבי״ל

מ״מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, יערוך עוד החודש סידרת ביקורים במדינות מערב־אירופה, במאמץ להחיות את המהלכים לקראת כינוסה של ועידת־שלום בין־לאומית למזרח התיכון — מוסרת סוכנות „אסושיאייטד פרס״ מפי מקורות ממשלתיים בירושלים.

פרס יבקר, ככל הנראה, בגרמניה המערבית ואולי גם בצרפת ובבריטניה, שכולן תומכות ברעיון הוועידה — אמרו המקורות, שדרשו להישאר עלומי־שם.

אורי סביר, דובר משרד החוץ, אמר לכתב אי־פי: „פרס מישוכנע, כי יוזמת השלום שרירה וקיימת עדיין״. ובביקוריו באירופה „יעשה כל אשר לאל ידו כדי־שתתקדם עוד וגידים״. אמר אחד המקורות. (אי.פי.)

בסריקות לא נמצא דבר ● הירויות לא נורו מהמחנה ● נעצרו 3 תושבים

העוצר ממחנה דהיישה יוסר הבוקר

בהוראת אלוף הפיקוד נאטמה אחת מכניסות המחנה ממנה יידו שלשום בלילה אבנים ● מפכ״ל המשטרה: צוות מתוגבר מכין התיקים נגד המתפרעים מקרב המתנחלים — החשודים ישוחררו בערבות מחר ● מחלוקת במזכירות גוש־אמונים על התגובה לאירועים — האופוזיציה דורשת שלא לחרוג מהפגנות דמוקרטיות, ההנהגה דורשת להגיב בתקיפות ● ראשי קריית־ארבע: ביקור קציני צה״ל בדהיישה — עידוד לטרור; לא נגנה עוד הפגנות של מתנחלים ● העצני: דברי רבין על „חוליגאנים״ — דיבור שלוח רסן, המעודד יצירת שני עמים

מאת מנחם ענברי ובצלאל עמיקם כתבי „על המשמר״, ומאת כתב עת״ם

העוצר במחנה הפליטים דהיישה, שהוטל לסנות בוקר, לאחר האירועים במחנה, הוסר אמש במשך שעתיים בין השעות 4 עד 6 אחר הצהריים כדי לאפשר לתושבי המחנה להצטייד במזון ובצידה.

העוצר שאמור היה להסתיים אמש בשעה 10 בלילה הוארך בעוד כמה שעות והוא אמור להסתיים היום לסנות בוקר.

במשך יום אתמול נערכו במחנה חיפושים וכוחות צה״ל עברו מבית לבית בחיפושים אחר נשק, אמצעי לחימה וחומר הסתה. אך בחיפושים לא נמצא דבר. כוחות צה״ל הפגינו נוכחות רבה יותר במשך היום ושעות הלילה באזור המחנה כדי למנוע כל אפשרות של הפרות סדר.

(המשך בעמוד 12)

מגדרים את דהיישה

צה״ל החל אתמול בגידור מחנה הפליטים בעקבות יידוי האבנים (צילום: ישראלי)

רבין: אני עומד מאחורי כל מלה של מצנע; מעשה המתנחלים — חוליגאניזם

השיב בכנסת ל־8 הצעות לסדר ● גרנות: הכיבוש — מלכודת לישראל ● ח״כ נאמן תוקף את מצנע ואת אולמרט שיצא להגנתו ● חברו לסיעה, ח״כ רפאל איתן: אסור למימסד הצבאי להפקיר את מצנע — ייתכן שבמקומו הייתי אומר דברים דומים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר״ בכנסת

„מה שהתרחש במוצאי־שבת האחרונה בדהיישה, על־ידי מתנחלים מקריית־ארבע, הוא מעשה חוליגניות, שערוריה שאי־אפשר לעבור עליה לסדר היום. אני עומד מאחורי כל מילה של אלוף פיקוד המרכז עמרם מיצנע,״ דברים אלו אמר אתמול לכנסת שר־הבטחון יצחק רבין, בסיימו

דיון סוער בפרשת הארועים האלימים בדהיישה.

גרנות: הכיבוש מלכודת

הדיון התקיים לבקשת שמונה ח״כים. מזכ״ל מפ״ם אלעזר גרנות אמר בפתח דבריו כי ממשלות ישראל חסרו את המחשבה, ואסרו על דו־שיח

(סוף בעמוד 4)

בפגישה מכינה למפגש הישראלי־פלשתיני היום בבודפשט

צ׳דלי ביטון נפגש עם מחמוד עבאס וראזאק אל־יחיה מראשי אש״ף

סלח חאלף (אבו־איאד) שמסר על כך אמש אמר כי משלחת אש״ף מקווה להשיג הצהרה מהמשלחת הישראלית לפיה לא ייכון שלום במזה״ת ללא דו־שיח עם אש״ף ● משלחת אש״ף מצידה תפרסם הודעה שתשבח אומץ רוחם של המשתתפים הישראליים ותסביר את הנימוקים לקיום הפגישה

אבו־איאד

תוניס.— פגישה מכינה למיפגש הישראלי־פלשתיני שיהיה בבודאפשט בין פעילי השמאל הישראלי לבין מנהיגי אש״ף, נערכה אתמ״צ בבירת הונגריה. הודיע אמש סלח חלאף, עוזר בכיר של יאסר ערפאת.

סלח חלאף (אבו־איאד) חבר הוועד המרכזי של „פתח״, אמר כי הפגישה נערכה בדרג של ראשי משלחות. מדובר בחבר כנסת צ׳רלי ביטון ובשני חברים של הוועד הפועל של אש״ף, מחמוד עבאס (אבו־מאזן) ועבד ראזאק אל־יחיה.

הצהרה מהישראלים

22 אנשי שמאל ישראליים ייפגשו היום עם המשת חברי משלחת אש״ף, ואבו־איאד אמר כי אש״ף מקווה להשיג הצהרה מהמשלחת הישראלית, לפיה לא ייכון שלום במזה״ת בלי דו־שיח עם אש״ף.

אש״ף גם מקווה כי הם יכריזו על זכות הפלשתינים להגדרה עצמית ולהקמת מדינה פלשתינית, אמר אבו־איאד.

(המשך בעמוד 2)

צ׳רלי ביטון

אלוף מיצנע משיב לתוקפיו מגוש־אמונים:

המתפרעים — מיעוט שהוציא עצמו מחוץ לגדר

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„נגד הפורעים הללו נילחם בכל תוקף, ולכן יש לי גיבוי מלא כ־רבי המתיישבים המתנגדים כמוני לאותו מיעוט, שיצא אל מחוץ לגדר״ דברים אלה אומר אלוף פיקוד המרכז עמרם מיצנע, בתשובה לחוקרים. בראיון שהעניק ל„במחנה״ אומר אלוף הפיקוד, כי הפורעים ייענשו בדרכים משפטיות ונדאג שישלמו על מעשיהם.

„הדיניות צה״ל בשטחים נשענת על העקרון שיש לאפשר לחיים הכיומיים להמשיך ולהתקיים. אותם המקומות שבהם יש מוקד לפעילות אלימה, מטופלים ביד חזקה. אבל מצד שני צריך גם לתת. הוכחה טובה לכך הוא מחנה בלאטה. אחרי שפעלנו שם ביד חזקה ניגע המחנה והשבוע נסלל שם כביש וניפתח מועדון נוער״ אמר האלוף.

„אותם יהודים שפוגעים בערבים, אינם תוקפים פרט זה או אחר, כפגע בהם, אלא את הכלל וללא אבחנה. חשוב לזכור, שהאוכלוסיה הערבית היא השכבה מוגנת בשטח, אין מי שיעזור לה מלבד המימשל״ אומר אלוף פיקוד המרכז.

שוטר מג״ב הטיח ראשו של ערבי בכותל ● עמוד 18

המשטרה תובעת להעמיד ח״כ זייד לדין ● עמוד 18

ההסתדרות מאיימת לפוצץ מו״מ השכר ● עמוד 19

עלייה לליבור – ערב הבחירות בבריטניה ● עמוד 5

שרון שמח על גידול שומרי השמיטה ● עמוד 4

מילוא: יש למנוע מסניורה לרוץ לעיריה ● עמוד 3

אש״ף דוחה תוכנית סניורה

טוניס. — אש״ף דחה את החלטתו של העתונאי הפלשתיני חנא סניורה להשתתף בבחירות לעיריית ירושלים, הצפויות ב־1988, והגדיר אותה כ„יוזמה אינדיווידואלית ושלילית״.

ביקור בתוניס אמר, כי אש״ף „דוחה נמרצות את כל הרעיונות או התוכניות המתאימות את ההתנגדות החקיפה לכובש הציוני״. (ע־צ)

גישו דהיישה

חלום הבלהות של שלטוננו בשטחים היה תמיד מרי אזרחי במחנות הפליטים. אלו ישובי־אדם מוזנחים, עניים ונטולי־תקווה. מתגוררת בהם אוכלוסיה חשוכת־מולדת. הרואה בישראל מדינה כובשת. עשרים שנות השלטון הישראלי על השטחים לא קירבו אף במילימטר אחד את פתרונה של בעיית הפליטים הללו. רק העמיקו את הפערים ואת השנאות. מדיניות איש מדיניות ישראלית של „שב ואל תעשה״ בה החל משה דיין והמשיכה ממשלת הליכוד. איפשרו צמיחתו של דור נוסף של פלשתינים חלכודים בחווית הפליטות החונקת. הם המסתכנים עכשיו בזריקת האבנים על הקולוניאטורים היהודים, וזו בעיניהם המחאה המינימאלית האפשרית

בדהיישה, בבלטה, שם עלולה התבערה לפרוץ כל רגע. המחנות האלו אינם בירות; אין בהם מפקדות של אירגונים פלשתיניים ומצבורי נשק. יש בני נוער וילדות אבודה. נעורים תחת משטר כיבוש מתחלף, וכלי לחימה הביתיים ביותר: הבקבוק, האבן, הסכין ולעתים קרובות רק הצעקה הפעלת עוצמה צבאית גדולה נגד מחנות הפליטים הפלשתינים מפני שילדי מחנות אלו זורקים אבן או קללה, היא מעשה בלתי־מוסרי, בלתי־הגיוני וגם בלתי־יעיל. אם משם דווקא תצא אש המלחמה הישראלית־פלשתינית, היא תתגלגל כמפולת סוחפת. לא נוכל לצאת ממנה כידנו על העליונה: לעולם אינך יכול לנצח את אלה, שכבר אין להם מה להפסיד.

פעולות עונשין נגד דהיישה הם איפוא מעשים חסרי תוחלת. כל עוד המדיניות הרשמית של ממשלת ישראל כלפי הפלשתינים בשטחים היא מדיניות של „הכל חיים — בלי יוזמה בלי תוכנית ובלי תבונה. אכן, אין מנוס אלא להשלים עם כך, שנזרקות משם אבנים על מכוניות ישראליות, וכי כפועל יוצא מכך מכוניות ישראליות אינן יכולות „לנוע בחופשיות״ בכל כבישי השטחים. זו מציאות של כיבוש סתום, וזהו טעם הדייסה שבמידה רבה בישלנו בעצמנו. היא הממשות הנוכחית. אי־אפשר למנוע זאת; אי־אפשר לחקיף את כל מחנות הפליטים בגדה המערבית וברצועת עזה, ביהודה ובשומרון, בחומות סוגרות וגבוהות כאילו היו גיטאות. והאם, בהשתכלל הטכניקה של זריקת האבנים, נציב שומרים על החומות? נקשטן בגדרות תילו נטיל עוצר יומי קבוע? היכן הגבול? זהו מסלול הסלמה אובדני המוביל את מדינת ישראל למקום בו ניצבת היום דרום אפריקה: עשרות מפגינים אפריקאים הרוגים מדי חודש, דמוקרטיה מפוררת אפילו ללבנים, גינוי העולם כולו, והעדר כל עתיד מדיני, ולנו אין למכור למערב את תוחרי השלום האיסטראטגיים. לא הזהב ולא היהלומים. הדרום־אפריקאים. לנו יש בית דין צדק של יהדות העולם, מצפוני ומוסרי, שיהיה הראשון להיקשב אלינו אצבע מאשימה לכשנסתבך במלחמה מלוכלכת נגד ילדי דהיישה ובלטה. לכשנעסוק בגיטוזציה של מחנות הפליטים, כדי שהמתנחלים יוכלו לנסוע ליד חחומות בלי לחשוש מאבן. אך אלו אבנים שלא תבלום אותם שום חומה מאבנים.

ציורמצב

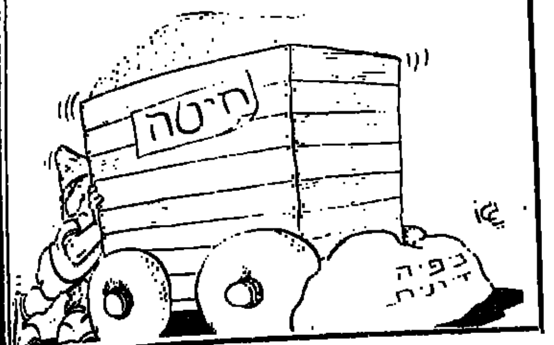

אח״מ

קסטרו ורייגן יככבו

פידל קסטרו כבר לא מעשן את סיגר ההאוונה, שהיה סמלו המסחרי מאז ימי המהפכה. עכשיו הוא מדבר בגנות הטבק ופועל, במרץ ובתקיפות. גם נגד סוחרי סמים. חוץ מזה, הוא גם חובב

גלהב של סדרת הטלוויזיה „מיאמי, מחלק המוסר״. כל־כך גלהב, שהודיע על נכונותו לאפשר למפיקי הסדרה לצלם פרק, אחד או יותר, בקובה. יותר מזה: קסטרו

מוכן אף להופיע, בכבודו ובעצמו, בתנאי שהמפיקים יכינו פרק העוסק במלחמה בסמים שאור נפשו. המפיקים שמחים. מה מאנשי הצוות של הסדרה, אמריקנים ממוצא קובני, שקרוביהם כלואים כמתנגדי משטר שמחים פחות.

מן הצד האחר, יש לרונלד רייגן סיבה טובה לחשוש. לאחר האוטוביוגרפיה המסעירה שפרסם בנו, הוא אמור לככב בספר של כוכבנית הוליווד מוזרקת, ז׳קלין פארק. גם היא פארק, כיום מנחה של תוכנית פורנו. סיפרה ל„פנטהאוז״ על הרומן שלה עם רוני. הוא היה מרוכא לאחר גירושיו מאשתו הראשונה ג׳יין ויימן (כיום כוכבת טלוויזיה) והיא, פארק, סיפקה לו בדרך הכי טובה שידעה — במיטה. „בפעם הראשונה כשבאנו למיטה, הוא היה כל־כך מתוח, שלא הצליח לעשות דבר״. זה זורה לו מלח על הפצעים. חוץ מזה, יש גילויים נוספים על כוכבים ואח״מים אחרים. בוושינגטון.

עוזי דן

אזמל / האזרח כהנא

מתי סוף־סוף תלמדו?

מתי סוף סוף ילמדו מנהיגינו להתייחס בכבוד לאזרחות הישראלית?

מאז שקיימת הכנסת יושבים בה אנשים המחזיקים בכיסם דרכונים זרים. הם משתתפים בהחלטות שיש בהן כדי לחרוץ את גורל ארצנו, אבל להם יש פתח הצלה קטן, פרטי, דרכו יוכלו לחמוק מן התוצאות. בארץ יישארו אלה שהצביעו בעדם, ושלהם אין דרכונים זרים בכיס.

עד כה לא היה בארץ חוק שחבר־כנסת חייב להיות אזרח ישראל בלבד. בכנסת הנוכחית הוגשה הצעת חוק ברוח זו, ויש לקוות שעד הכנסת הבאה הוא יאושר. זה יחייב לא רק את מאיר כהנא, אלא גם איי־אלה חברי־כנסת אחרים, שלא נאלצו להיאבק על שמירת אזרחות נוספת, ויכלו להמשיך ולהחזיק בה מבלי שהציבור יידע זאת. אגב, גם פלאטו שרון לא היה נכנס לכנסת לו היה החוק הזה קיים בשנים קודמות.

האמת היא, שישראל מתייחסת בזלזול תהומי אל האזרחות שלה. כל עולה חדש מתקבל כאורח מן המניין תוך שבועות ספורים אחרי בואו ארצה. אחר כך יכול להתברר שהוא פושע מבוקש איפה־שהוא, כמו למשל ויליאם נקש, או שהוא מטורף, או מתחזה, או טיפוס לאירגוני מסיבות אחרות. כל אדם שיהדותו אינה מוטלת בספק — לפי התקנון האורתודוכסי — יכול לרוץ לכנסת תוך חודשים ספורים מיום צאתו משדה התעופה ותעודת־עולה בידו. הוא יכול להשתתף במוסדות הכנסת אפילו אם אינו יודע אף מילה עברית או ערבית. יתר־על־כן — תעודות אזרחות ישראליות נשלחו לפעילי עלייה בברית־המועצות, אנשים שרגלם טרם דרכה על אדמת הארץ, וייתכן שבבואם לוינה בכלל יחליטו לנסוע לארה״ב. (ולוחשים באוני שכוונת הצעד הזה שנקטה ממשלת ישראל היה בדיוק כדי למנוע את נשירתם — שכן מן הרגע שהם אזרחי ישראל, אין הם זכאים להיחשב כפליטים מבחינת החוק האמריקני...)

כאשר השלטון הישראלי מתייחס בזלזול כה בולט לאזרחות הישראלית, מה הפלא שרבים מבני הארץ מוותרים עליה בקלות? ומה הפלא שמפלצת כמו כהנא, אויב ישראל מובהק, יכול היה להיבחר ולטפטף שם את הארס המבעבע מפיו? מתי סוף־סוף תתחילו להתייחס אל עצמכם בכבוד?

יעל לוטן

בשטח/תיכון־חדש

המיתוס שהתבייש

כנס בוגרים הוא אירוע רב־שלבי. בשלב הראשון אתה מנווט בקהל. במקרה של כנס החמישים לתיכון־חדש זה היה קשה מאוד. האנשים זרמו כמים בפתח הצר, התגודדו במסדרונות.

כמה מאיתנו חיברו פתקים עם שמם על הדש ומיד חקרו אותנו עשרות עיניים. בשלב הזה אתה פוגש כל מי שהיכרת מן הקיבוץ ומן העבודה ומן השכונה „ אבל לא את מי שלמד אתך. זהו שלב ב׳, שלב מסדרי הזיהוי. התרגשות קלה, צווחות התפעלות. „גדלת לרוחב״.

השלב השלישי הוא שלב הטקס, שהוא הכרחי ומיותר. נאומים, רב־שיח. פאפוריש. המורה הנצחי לגיאוגרפיה מחלק את היישוב בימים ההם לשני חלקים. כולם צוחקים.

ההמונים זורמים לכיתות לפי מחזורים. מחליפים רכילויות. עמירם ניר יצא ממחבואו ומסתובב ברוטייה שחורה אי־לה דייק. ברנש אחר מסתובב סביבו: אתה לא מכיר אותי? למדתי שני מחזורים אחריך.

רוני מילוא מתווכח בפוזה אופיינית. ברקע: תמונתה של מייסדת תיכון־חדש, טוני הלה המנוחה (צילום: מאיר פרטוש)

אף אחד לא בא עם עניבה. זה לא עירוני ה׳ של אריידור ועזרא סרן. גידי אילת מבית־אלפא מייצג את מחזור א׳. המיתוס של תיכון־חדש בכלם משהו, מהכה שיורידו ממנו את האבק. אבל כל בוגרי בית־הספר, שהעמיד את האדם במרכז, עסוקים באהלן מתמשך, בהחלפת רכילות ובחיפוש קרובים.

את חשבון הנפש של ארץ־ישראל העובדת, שהגיעה הנה מפרוורי גוש דן, מן האוניברסיטאות ולשכות עורכי־הדין ומסדרונות הפוליטיקה, יעשו בפעם אחרת.

דוביק דוזנטל

מסבסטיה נפתחה הרעה

עצרת שלום בסבסטיה

עצרת שלום בסבסטיה שבת, ה־13 ביוני 14:30 בתחנת הרכבת בסבסטיה ליד שבי שומרון

במלאת 20 שנה לכיבוש, לטשטוש ולהחמצה, נערוך עצרת בהשתתפות:
- חגי הלוי
- אפרים רוזן
- חנן ארז
- דדה בן שטרית
- רוני ידידיה
- נציג מרכז חניכים השוה״צ
- 10 יונים לבנות

·השומר הצעיר·הקיבוץ הארצי·מפ״ם·

*נקודת הכוונה לעצרת בין השעות 12.00 ל־14.00 בצומת בית ליד

ספורטק /גמר גביע

סטייל ישראלי

גמר גביע המדינה בכדורגל הוא ה„בונבוניירה״ של עונת המשחקים. לא רק אצלנו. בכל מדינה מתוקנת בעולם. כבוד נשיא המדינה מכבד את המעמד בנוכחותו. הטלוויזיה מעבירה את המשחק בשידור ישיר למרות שברור שעובדה זו פוגעת בהכנסות. בקיצור — חגיגה.

אתמול הייתי שותף לאותה חגיגה. ראשי ההתאחדות לכדורגל עושים את כל המאמצים לשוות מעמד מיוחד למשחק זה. על כך הם ראויים למחמאות. נכון שבכיבוד הקל הנהוג ברחבי אירופה לאנשי הממלכה השביעית נכנסים גם שוטרים ועסמ״ים אבל כנראה שוה מעבר לשליטתה של ההתאחדות. כדי להיות אחד מכולם, כדי להתרשם מקרוב מהשירותים שמקבל רוכש הכרטיס, נכנסתי לשירותים תרתי־משמע. ניקיון סטייל בית־מלון חמישה כוכבים קשה לדרוש ממקום שמשרת אלפים תוך פחות משעתיים. אבל נייר טואלט למשל — הס מלהזכיר. כזה לא היה קיים. במשחק שהכנסתו הכללית היא למעלה מ־150 אלף דולר, דומני שניתן להקציב כמה שקלים לאיש תחזוקה שיטפל בנושא מינימלי זה.

כעודי בשירותים נכנס צעיר בגיל 30 (פלוס־מינוס) הרים את כף רגלו, תחב אותה לכיור ו... שטף את רגלו שנראתה לי כמו פחם. ואני מדמיין לעצמי את איצטריון וומבלי בלונדון, ביום גמר גביע המדינה. כאשר ג׳נטלמן אנגלי ייכנס וירחץ את רגלו. במעט כמו להאמין שהשר יצחק פרץ יקרים את זאהי ארמלי במרוצו לכדור. מבחינה מקצועית — גמר מלהיב. מבחינה סביבתית — גמר־מר.

מוטי חביב

20 אחרי הספירה

אופוריה של כיבוש

עשירי ביוני 1967. פגז אחרון מתפוצץ ונודם... בשעות הערב נכנסת לתוקף הפסקת אש עם סוריה מינוס רמת הגולן. ישראל יוצאת מחורה של מצור לתוך אופוריה של כיבוש. זמן לסיכומים. 700 טנקים מצריים ומספר שבויים שאף אחד לא הספיק לספור. למחרת יופיע במסגרת שחורה גם המחיר שישראל משלמת. 679 הרוגים. 2563 פצועים. בקאהיר הולך נאצר הביתה למספר שעות כדי לחזור משם לארמון „קובה״. מחוזק בתמיכה עממית שהולכת ברחובות קאהיר וצועקת „יעיש יה ראיס״.

במוסקווה מזמן הקרמלין את מנהיגי ברית וארשה לישיבת פסגה חשאית. בריה״מ וצ׳כיה מנתקות את יחסיהן הדיפלומטיים עם ישראל. מודיעות על תמיכה במדינות ערב עד לניצחון מאבקן הצודק. אבא אבן מקבל לשיחה את שגריר בריה״מ שמוסר לו את האיגרת הרישמית. אבן מביע צער על החלטת בריה״מ ומדבר בתקווה על ימים טובים יותר בעתיד. עתיד רחוק, מסתבר. ישראל לא משתוללת מצער. מפנה את המכתים לעבר המערב שמפנק אותה. בבריסל ממליצה ועדת האלשטיין מטעם השוק האירופי המשותף לקבל את ישראל כחברה נספחת בארגון. דו״ח הוועדה מצליח להתעלם מהמיתון וקובע, כי בשנים האחרונות הצליחה ישראל לפתח את התעשייה ולהגביר את היצוא החקלאי. ישראל צועדת לעתיד כלכלי. צמיחה ממיתון לאינפלציה דרך קו ברלב.

תעלת סואץ חסומה בספינות שקועות. צה״ל מוציא בטפטוף איטי חיילים לחופשת שבת כדי שיחזרו ביום ראשון לשמור על הגבולות שהתארכו. בגדה המערבית עושה המושל הצבאי הראשון ניסיון להחזיר את החיים לשיגרה. הבריחה אומרת שהאזור ניקרא כעת הרצגובינה. בעזה מוקם ממשל צבאי. ישראל לומדת את הצעדים הראשונים של כיבוש נאור...

ידרן זליג

שפופרת /מנהל יד־ושם

סיכוי קלוש למשפט

500 תיקים של פושעי מלחמה נאציים יועברו בקרוב לרשות מוסד יד־ושם. אם תאתרו דרך הרשימה אנשים שביצעו פשעים חמורים כנאצים והם עדיין חיים, האם קיים סיכוי למשפט נוסף נוסח משפט דמיאניוק? ארד: „במידה ויתגלו דברים שלא נודעו, פרטים חדשים על אנשים שעודם בחיים, נשקול אם יש מקום להעמידם לדין. נראה לי שהסיכוי הוא די קלוש כי מדובר באנשי צמרת בעלי תפקידים בכירים — כלומר, שהיו אז בשנות ה־30 או ה־40 לחייהם, כך שאין ספק שרובם כבר לא בחיים. קשה לי בשלב זה להעריך איך ואם נפעל לקראת העמדת אנשים לדין״.

רונית מורגנשטרן

עורך „עמודאחורי״: אפי לנדאו

ויכוח שמיר־פרס על הוועידה הבינ״ל
פתח ועידת המפלגה הליברלית העצמאית

משה קול: קפאון בתהליך המדיני עלול לחולל מלחמה נוספת ● הביע תמיכה מלאה במצנע

השלום עם הערבים לא יבוא ללא אחדות לאומית ושלום פנימי בבית. „לא מתקבל על הדעת, שבמצב של פילוג וקיטוב בין שני הגושים הגדולים במדינה, תהיה הליכה לשלום. גישה ממלכתית מחייבת ליכוד לאומי ואין בכך שום סתירה עם החתירה לשלום," אמר אתמול ראש הממשלה, יצחק שמיר, בדבריו במושב הפתיחה של הוועידה הי״א של המפלגה הליברלית העצמאית.

משתתפים בוועידה, הנערכת במלון „לרום" בירושלים, 601 צירים מיותר ממאה סניפים ומקומות ישוב, לרבות קיבוצים, מושבים וכפרים של המפלגה הליברלית העצמאית ותנועותיה.

לא נרשה לרגע

מ״מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, הביע את הסכמתו לצורך באחדות לאומית והצביע על קיומה של הסכמה כללית בנושאים רבים, כמו עידוד העלייה, שמירה על המשק הכלכלי ושיפור המצב החברתי במדינה. אולם לגבי תהליך השלום והוועידה הבין־לאומית אמר, כי „הולכים מאוחדים למלחמה, אבל לשלום הולכים עפ״י הכרעה."

פרס הוסיף, כי לא ירפה אף לרגע מן הנסיונות לשכנע את ראש הממשלה ואת הליכוד לקבל את התנאי היחידי המאפשר מו״מ ישיר לשלום — ועידה בין־לאומית.

פרס הזכיר גם את ההתפרעויות האחרונות בדהיישה, ואמר בתוקף: „הוויכוח ייעצר בנקודה אחת: לא יהיו אלימות, ירי והפחדה מכל צד שהוא." דבריו נתקבלו בתשואות רמות של באי הוועידה.

קול בעד שלום

משה קול, יו״ר המפלגה הליברלית העצמאית, ייחד דברים לקידום השלום והדגיש, כי הקפאון בתהליך המדיני לשלום מדאיג. הוא קרא למפלגתו להתגייס למאבק על השלום ולא להשלים עם הסטאטוס קוו הקפוא והמסוכן, כי הוא עלול לחולל מלחמה נוספת. לדעת קול, השלום יוכל לבוא רק על בסיס של התפשרות הדדית.

הוא הביע תמיכה מלאה בהצהרותיו של אלוף מצנע, המגנות את ההתפרעויות בדהיישה, וציין, שקיים דור ערבי צעיר, אקדמאי ואינטליגנטי, שאינו מסכים לכיבוש. (עתים)

העוצר ממחנה דהיישה יוסר הבוקר

(סוף מעמוד ראשון)

נאטמה כניסה למחנה

בהוראת אלוף פיקוד המרכז האלוף עמרם מיצנע אטם צה״ל את אחת הכניסות למחנה הפליטים דהיישה שליד בית לחם.

מקורות צבאיים מסרו, כי מהכניסה שנאטמה, ידו תושבי המחנה אבנים לעבר כלי רכב ישראליים ולעבר כוחות צה״ל.

אנשי יחידת הבינוי של צה״ל עסקו במשך יום אתמול בהארכת גדר הרשת הגבוהה המקיפה את המחנה. הגדר הוארכה ב־40 מטרים. מטרתה למנוע אפשרות פגיעת אבנים המושלכים מהמחנה לכלי רכב הנעים על הציר הראשי ירושלים חברון, הסמוך לו.

לא נורו יריות

בתקרית החמורה שלשום בלילה הקימו התושבים מתרסים ויידו מאחוריהם אבנים על חיילי צה״ל. על פי דיווחים ראשוניים גם נורו יריות מתוך המחנה. אבל מתחקיר התברר כי היריות נורו מידי יחידת צה״ל אחרת שהיתה בקרבת מקום. איש לא נפגע. במשך העוצר נעשו בכפר סריקות קפדניות, ובמהלכן רוכזו הגברים בביה״ס.

המתנחלים הורחקו

בסופו של דבר נשארו במעצר שלושה חשודים. תלמידי שמיניות רבים תושבי המחנה הפסידו את יום בחינות הבגרות הראשון.

בשעת הסריקות היתה הפגנה של מתנחלים אבל הם הורחקו ע״י החיילים ושמרו על השקט. חברי הכנסת מוחמד מיעארי ותאופיק זייד ביקרו במחנה כדי לחזק את רוחם של תושביו.

תיקים נגד המתפרעים

מפכ״ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס מסר כי צוות חקירה מוגבר, המסתייע בשני פרקליטים, עוסק עתה בהכנת חומר ראיות נגד המתפרעים היהודים במחנה דהיישה לצורך הגשת תיקים נגדם לפרקליטות. רב־ניצב קראוס סיפר כי קיים קושי במסדרי הזיהוי וכן מספר צילומים שאינם ברורים מקשים על מלאכה זו. מפכ״ל המשטרה גינה בדברים חריפים את המתפרעים ושיבח את אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע על הצעדים בהם נקט.

החשודים נחקרים בימים אלה במשטרה וכנראה שישוחררו ביום שישי הקרוב.

בקבוק תבערה ליד חברון

בקבוק תבערה הושלך אמש סמוך ל־8 בערב, לעבר רכב ישראלי סמוך לחברון. הרכב התהפך והנהג נפצע קל.

הבקבוק הושלך על הרכב בשעה שהיה בכניסה המערבית לחברון. הבקבוק התנפץ והתלקח. הנהג הבחין בבקבוק המושלך לעברו, ניסה להסיט את מכוניתו, וכתוצאה מכך התהפך.

כוחות הבטחון, שהגיעו למקום, חילצו את הנהג, שנפצע קל ברגלו.

מחלוקת בגוש אמונים

המזכירות המורחבת של גוש־אמונים התכנסה הלילה בירושלים כדי לדון ב„מצב הבטחון", כלומר, איך להגיב על אירועי דהיישה. אבל נתגלעו חילוקי דיעות קשים כאשר האופוזיציה דורשת שלא לחרוג מכללי ההפגנה הדמוקרטית. בעוד ההנהגה הוותיקה דורשת להגיב בתקיפות. בשעת מסירת הידיעה עדיין היתה ישיבת המזכירות בעיצומה.

להפסיק להצהיר

ראשי מועצת קריית־ארבע דורשים להפעיל את המשטרה הצבאית, כדי לחקור את האירועים שהתרחשו במוצאי־שבת במחנה הפליטים בדהיישה. ראשי מועצת קרית־ארבע אמרו, כי ערבים לא נחקרו, חיילים לא נחקרו והיהודים שנעצרו — הם הקורבנות.

הדוברים: ראש המועצה שלום ואך, עו״ד אליקים העצני, מאיר בן־גור וזאב פרידמן, אמרו במסיבת עתונאים שהתקיימה במועצה, כי ביקורי הקצינים בדהיישה מהווים עידוד לטירור וההוכחה היא אירועי יום אתמול לפנות בוקר. שערביי דהיישה פירשו את דברי אלוף הפיקוד בביקורו במקום.

לא יגנו המתפרעים

ראשי המועצה דרשו מקציני צה״ל להפסיק להצהיר הצהרות מגמתיות ולדאוג לבטחון. הם האשימו את קציני צה״ל בהדלפות מכוונות לכלי התקשורת. דבר שהינו לדעתם בזיון של בית־המשפט. בשעה שעניינים של 13 מחבריהם תלוי ועומד בערכאות.

אנשי המועצה אומרים גם, כי יצאו בהודעת גינוי לאחר האירועים במוצאי שבת בדהיישה. מאחר שקיבלו מידע מסולף ולהבא לא יגנו שום פעילות. מאחר ואין זה תפקידה של המועצה לגנות אירועים ביו״ש.

דוחים דברי רבין

אליקים העצני, חבר מועצת קרית ארבע, דחה אתה״צ את דברי שר הבטחון י. רבין, שהגדיר כ„חוליגאנים" את המתפרעים במחנה דהיישה. העצני אמר, בראיון ביומן גלי צה״ל, כי זה דיבור שלוח רסן נגד ציבור שלם. „לא מספיק שיש שתי ממשלות בארץ הזו, הוא כנראה רוצה שני עמים. כנראה שממנו או מהחוג שלו, יצא הדיבור, שצריך לעשות מאתנו טרוריסטים ולהחיל עלינו צווי הגבלה. הוא יצטרך כנראה להוציא אותנו מהצבא", אמר בהתייחסו לשר הבטחון.

צידלי ביטון נפגש

(סוף מעמוד ראשון)

נציגי אש״ף, מצידם, יפרסמו הודעה המסבירה החלטה של המועצה הלאומית הפלשתינית על מגעים ישראלים־פלשתינים ותשבח את אומץ רוחם של המשתתפים הישראלים. תוך התעלמות מחוקי ארצם.

עם יהודים אמריקנים

עוד אמר אבו־איאד, כי אש״ף מנסה להביא לפגישה בין סופרים ומשוררים פלשתינאים ויהודים.

להלן אמר כי אבו־מאזן נפגש לפני שבוע בתוניס עם משלחת של מנהיגים מארגונים יהודיים אמריקנים.

מדובר בג'ורי סיגל מהארגון „יהודים למען שלום ישראלי־פלשתיני", מארי אבדלמן מ„המועצה האמריקאית־ישראלית למען שלום ישראלי־פלשתיני". והילדה סאתרמן מ„ביו ג'ואיש אג'נדה".

אבו־איאד תקף את מובארק

אבו איאד (סלח חלאף) הנחשב כסגנו של ערפאת, הגדיר אתמול כ„חסרות אחריות" את ההצהרות שהשמיע לאחרונה נשיא מצרים חוסני מובארק אודות אש״ף, בנאומיו ובראיונותיו.

אבו־איאד אמר בתוניס. „הנשיא מובארק ממשיך בהצהרותיו חסרות האחריות, הריגשיות והבלתי מחושבות" כלפי אש״ף.

הוא הוסיף כי היחסים הפלשתינים־מצריים „הגיעו למבוי סתום" מאז נסגרו משרדי אש״ף במצרים, בעקבות החלטה שנתקבלה במועצה הלאומית הפלשתינית.

(ע״צ. רויטר עתים)

ציוד אופטי של „אל־אופ" לראיית לילה — נמכר לצבאות ערב

חברה הולנדית בשם „אולדריכט", שהיתה עד לפני כמה שנים שותפה של חברת אל־אופ לתעשיות אלקטרו־אופטיות, מכרה את מוצריה לראיית לילה לצבאות של מדינות ערב, בעיקר של עיראק ולוב.

כתב „קול ישראל" מסר, כי הפרשה נתגלתה במהלך דיון בשתי תביעות משפטיות בהולנד.

ראשי חברת אל־אופ אומרים, כי לא היה להם כל קשר למכירות של החברה ההולנדית, כיוון שהשותפות נפסקה לפני כמה שנים. (עתים)

לטיף דורי ודאוד ברקאת, נציג אש״ף, בסימפוזיון בווינה

השגריר העיראקי הפתיע בבואו לכנס שקרא לשלום באזורנו

מאת כתבנו

לפני אולם מלא התקיים בווינה רב שיח על הנושא „לאחר 20 שנות כיבוש", שבו השתתפו ארווין לנץ, שר החוץ האוסטרי לשעבר ומראשי המפלגה הסוציאליסטית, דאוד ברקאת נציג אש״ף באוסטריה ולטיף דורי, מזכיר הוועד לדיאלוג ישראלי־פלשתיני.

יצויין כי רבים מחברי הסגל הדיפלומטי הערבי נכחו במקום ובראשם השגריר המצרי והשגריר העיראקי, שבואו היווה הפתעה לנוכחים.

שר החוץ לנץ הדגיש, שאסור להחמיץ את ההזדמנות לכינוסה של הוועידה הבינלאומית לשלום בהשתתפות ישראל ואש״ף, שבה תומך הרוב המכריע של מדינות העולם ובתוכן אוסטריה.

ברקאת הזכיר את החלטת המועצה הלאומית הפלסטינית, שהתקיימה באחרונה באלג'יר על „העמקת הקשרים עם הכוחות הדמוקרטיים הישראלים" וקרא להמשך הדיאלוג בין שני העמים.

לטיף דורי סקר את מאבקו של מחנה השלום בישראל למען שלום צודק, המבוסס על הכרה הדדית בזכות ההגדרה העצמית של שני העמים והעלה על נס את העובדה, שלאחרונה התרבו הפעילויות והמפגשים של ישראלים ופלשתינים למען קידום השלום ונגד מדיניות היד החזקה בשטחים הכבושים והזכיר לדוגמא את הפגנת האלפים שהתקיימה במוצאי שבת בת״א תחת הסיסמה „שלום ישראלי־פלשתיני עכשיו".

„המשמר"
עתון יומי
המו״ל: עתון וספר בע״מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת״א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex. 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 233161—3. המען למכתבים: ת״ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת״ד 4007 חיפה 31040.

שתיקה היא מחדל

קובע קצין חינוך ראשי באיגרת לחיילים ולאזרחי המדינה בפרשת דהיישה ● „תקיפת חיילי צה״ל על־ידי אזרחים ישראליים — הידרדרות חמורה"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

באיגרת לפיקודי ולחיילי צה״ל, ולאזרחי המדינה מזהיר קצין חינוך ראשי, תא״ל נחמיה דגן, מפני הידרדרות לעבר תקיפת צה״ל.

„תקיפת חיילים המבצעים תפקיד אשר הוטל עליהם על־ידינו מהווה מסכנת ערך חשוב. לפני שנים לא העלינו בדעתנו אפשרות שיקרה כדבר הזה. לפני שבועיים, כשזה קרה, אמרנו „יוצא דופן". עברו שבועיים וזה קרה שוב והפעם באופן חמור בהרבה. אם נדע בדרך זו לא ירחק היום והתופעה תהיה חלק מהוויית החיים במדינה ואסור שזה יקרה" אומר תא״ל דגן ומוסיף: „חיסול התופעה הזו בה ישראליים פוגעים בחיילי צה״ל, הוא הכרחי ויכול להתגבר רק בדרך אחת, אם כל אזרח יראה עצמו מחוייב בכך. בעניינים כגון אלה, שתיקה הינה מחדל. אם נשתוק ולא נוקיע את הדליקה — לא נסלח לעצמנו. כשיהיה מאוחר מידי. תקיפת חיילי צה״ל הינה שינוי כיוון חדש ומסוכן. עלינו לעצור ההידרדרות בטרם תמשיך" חותם קצין חינוך ראשי של צה״ל.

האגרת מפורסמת היום בביטאון צה״ל „במחנה".

שרינו מפקפקים בתועלת שבמשאל־העם

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

שרי המערך, דנו אתמול בישיבתם בנושא מישאל העם ורוב השרים היו בדיעה כי ספק אם הצעת חוק כזו תעבור בכנסת.

בדיון שהיה הביעו חלק מן השרים הסתייגות מעצם עריכת מישאל עם וטענו כי דבר זה יכול להוות תקדים. וכי הליכוד עלול לבקש אחר כך לערוך מישאלי־עם גם בנושאים אחרים. לדעת אותם שרים, אם אכן יוחלט על עריכת מישאל־עם, יש לשים דגש על הבהרת העניין ולומר כי מדובר בנושא ייחודי.

מדבריו של פרס בישיבה נתקבל הרושם כי הוא אינו נחוש בדעתו בעניין זה. שרי המערך יתכנסו שוב בשבוע הבא כדי להחליט האם כדאי להגיש הצעת חוק בנושא.

ביקורת על ארנס

בישיבה אתמול הועלתה גם הצעתו של השר ארנס, לגבי [illegible] איקרית ובירעם ואחרים [illegible] הטילו ספק על מידת רצינותה [illegible] התוכנית והיו שהעירו כי [illegible] לצרכים פוליטיים ואלקטורליים.

בישיבה נאמר כי [illegible] ולהציג את התוכנית [illegible] בתקופתם של פרס וויצמן [illegible] זה.

תעריפי הדואר מתייקרים ב־10%

החל מהיום, עולים תעריפי הדואר בשיעור ממוצע של 10 [illegible] התעריפים החדשים: מכתב [illegible] 20 גרם — 0.30 ש״ח [illegible] למשלוח בארץ — 0.30 [illegible] עד 3 ק״ג — 3.40 ש״ח [illegible] בארץ (10 מילים ראשונות) — [illegible] ש״ח.

ביתנו שרוי באבל
חברתנו
תרצה קשה
איננה
ההלוויה תתקיים היום, 11.6.87, בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ העוגן

אנו משתתפים בצערם של
יהודית דונגה ומשפחתה
על מות האם
ליובה מרגולים
ההלוויה היום, יום חמישי, 11.6.87
בשעה 16.30 בקיבוץ
קיבוץ ניר יצחק

גילוי המצבה
על קברה של חברתנו היקרה
אסתר הרכבי ז״ל
במלאת שלושים לפטירתה
יתקיים ביום ראשון 14.6.87 בשעה 15.00
בבית הקברות בעין־החורש
המשפחה
וקיבוץ עין־החורש

מילוא תובע שינוי החוק המאפשר לסניורה לרוץ לעיריית ירושלים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר"

אני מקווה שהממשלה תשנה את החוק, כך שבכנסת ובעיריות השונות לא ישבו אנשים המזוהים עם אש״ף, אמר אתמול סגן השר במשרד רה״מ רוני מילוא, בהשיבו לשבע הצעות לסדר היום בפרשת סניורה.

מילוא הרגיש כי חנא סניורה מזוהה עם אש״ף. יש להתפלא כיצד אישים מכל המפלגות, ימין ושמאל, בירכו על החלטתו לרוץ לעיריית ירושלים. „מעט נשתבשה עלינו דעתנו, על כולנו". אם החוק הנוכחי לא ישונה, יוכל סניורה, כמו גם, אישים אחרים המזוהים עם אש״ף, להשתתף בבחירות למועצות מקומיות.

לדעת מילוא אין למנוע מערבי במזרח ירושלים, שאיננו מזוהה עם אש״ף, את האפשרות לרוץ לכנסת. בתנאי שיצהיר כי איננו מזדהה עם אש״ף. סגן השר ניצל את ההזדמנות שנתנה בידו הממשלה, לדבר בשמה בכנסת, כדי לתקוף את סרטו הטלוויזיוני של אורי גולדשטיין „מסע ליד הבית". „סרט של שיכנוע דעת בטלוויזיה. לא אתפלא, אם בטלוויזיה מכינים היום, לקראת חגיגות הארבעים למדינה, סרט שישא את השם 40 שנות כיבוש".

יאיר צבן (מפ״ם) הרגיש כי הצהרת סניורא אילצה את קיצוני הימין לחשוף את פרצופם האמיתי. „בדמוקרטיה" שלהם אין מקום לרשימה ערבית. מול הלאווים של חרטומי ערב אנו עדים ללאוים של חרטומי ישראל. בחלל שבין שתי חזיתות הסירוב. יש לפרוץ אפיק מדיני. על־ידי מתן אפשרות להתארגנות פוליטית בשטחים.

מוחמד מיעארי (המתקדמת) סיפר כי בדעתו להגיש הצעת חוק פרטית לביטול סיפוחה של מזרח ירושלים לישראל. מזרח העיר צריכה להיות בירת פלסטין, כשם שמערב העיר היא בירת ישראל. אבנר שאקי (מפד״ל) טען כי אין לאפשר לסניורא ולאוהדי אש״ף אחרים ליטול חלק בבחירות לעירית ירושלים. סניורא התבטא בעבר הלא־רחוק כי זכותו של אש״ף ללחום בצה״ל. הוא גם לא התנער מעולם מאמנת אש״ף המכילה סעיפים אנטישמיים ונוזענים.

שולמית אלוני (ר״צ) העירה כי לא ברור היום אם סניורא אכן יממש את הרעיון וירוץ בעוד שנתיים לעיריית ירושלים. אולם ככר כעת ברור. סניורא הציב מולנו מראה. והיראות הנראים בה מעוותים לחלוטין. סניורא העלה לסדר היום הציבורי בעיית יסוד. שאצלנו מישום מה נוטים להתעלם ממנה. כמה זמן נוכל לשלוט על אחרים. תוך התעלמות מוחלטת מקיומם ומזכויותיהם האלמנטריות?

הפגנה נגד סניורה במזרח ירושלים ביום א'

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

במזרח ירושלים תתקיים ביום ראשון הפגנה נגד „סיפוח ירושלים", ומשקיפים אומרים כי זאת הפגנה ראשונה של המתנגדים לכוונתו של חנא סניורה לרוץ בבחירות לעיריית ירושלים. הם מאשימים אותו כי בצעד זה יכיר בסיפוח ירושלים. את ההפגנה מארגנים תומכי השמאל באש״ף.

כתבנו מעיר כי תגובת אש״ף המתמהמהת על הכרזתו של סניורה מתפרשת כמתן גיבוי שבשתיקה, או לפחות מתן לגיטימציה לוויכוח שעורר סניורה.

ארנס: התכנית להחזרת עקורי איקרית ובירעם לא תהווה תקדים

השר משה ארנס אמר אמש. כי יש מסע לעידוד התנדבות לצה״ל במיגזרים מסויימים של אוכלוסיית המיעוטים. מכסת הבדואים המתנדבים לשירות סדיר הולך וגדל. והדבר יגיע לעשרות אחוזים. גם עקורי איקרית ובירעם. שהם ערבים נוצרים, הביעו נכונות להשתלב במערך ההגנה המרחבית ולעודד את הצעירים שלהם לשירות בצה״ל.

השר. שרואיין בתכנית „מוקד" בטלוויזיה, אמר כי הוא מעלה את הנושא בכל מיפגש עם נציגי המיעוטים. עם זאת הטעים, שאין לכפות עליהם שירות חובה. שירות חובה הונהג לגבי הדרוזים והצ'רקסים לפי בקשתם.

ארנס הביע תקווה, כי התכנית להחזרת עקורי איקרית ובירעם תאושר ברוב על־ידי הממשלה. לאחר שגם מר פרס תומך בה. לדבריו, הציג את התכנית בפני ראש הממשלה, אשר שוקל אותה. „לא שמעתי ממנו שהתכנית איננה מקובלת עליו. והוא הבטיח תשובה", אמר. כן הביע תקווה. שיצליח לשכנע את חברי סיעת „חרות" לתמוך בתכנית.

לדבריו, זהו פתרון ייחודי למיקרה ייחודי. ואין זה תקדים להחזרת פליטים אחרים. מדובר באזרחים טובים ונאמנים. שמוכנים לוותר על אדמות שנמסרו לעיבוד מושבים וקיבוצים.

בנמקו את תמיכתו בפרוייקט „הלביא". אמר השר: זהו מטוס הקרב הטוב ביותר בעולם. והוא מעורר הערצה של כל אנשי האווירונאוטיקה. לדבריו, תומכים ב„לביא" מפקד חיל האוויר הנוכחי וכן המפקדים של החיל בעבר דור. עברי. בני פלד ומוטי הוד. המטוס הוזמן ע״י צה״ל, ולמרות התנגדות „הפנטגון", הצליחו להשיג סיוע של חברי הקונגרס. מימשל ונשיא ארה״ב.

אם נבטל את ייצורו עתה. לא יהיה לנו „לביא". וגם לא יהיה לנו כסף. מישום שארה״ב לא תעניק את כספי הסיוע הזה לצרכים אחרים ולרכישת מטוסים אחרים. אין לדעת גם כמה תעלה החלופה של אף־16 בעוד כמה שנים. אם יועבר כל הכסף שהוקצב למטרת יצור „הלביא" — אפשר יהיה לנהל את הפרוייקט בהצלחה. אמר.

השר סירב להתייחס לפרשת פולארד. בציינו כי „הספיק הנזק בפצעים וכיתתים יש לנו פרשות נוספות". לדבריו, צריך להקל בשירות השב״כ ריווח מהכוונה. בגלל הסודיות. ובביקורה זה הריווח לשר לא היה מלא.

לגבי התגובה על דברי האלוף מיצנע אמר. שאסור לאנשים ליקחת את החוק בידיים ויש לנו זרועות בטחון. אך עם זאת אין הוא רוצה להיכנס ל„בעיה הסמאנטית" בדברי מיצנע. הוא ציווה. שהמתפרעים ביו״ש יבינו שמעשים כאלה פוגעים ביעד שלהם. (עתים)

רשות הדואר — השירות הבולאי

מודיעים על הנפקת בולים חדשים

יום ההופעה:
יום ראשון י״ז בסיון התשמ״ז (14.6.87)

- בול חובבי הרדיו בישראל · 2.60 ש״ח
- בולי תערוכת הכלבים העולמית 1987 · 0.40, 0.50, 2.- ש״ח
- בול ישראל נקיה · 0.40 ש״ח

הבולים ומעטפות היום הראשון יימכרו ביום ההופעה בבתי הדואר המורשים לכך.

מכירתם של בולים עם שובלים תימשך באשנבים הבולאיים חודש ימים ואילו בשאר בתי הדואר שבוע ימים בלבד - כל עוד המלאי יאפשר זאת.

כמו כן ניתן להשיג ביום ההופעה ובבתי הדואר המורשים לכך מעטפות היום הראשון מבוילות ומוטבעות בחותמת המקורית.

אשנבי השירות הבולאי בבתי הדואר להלן:
ירושלים, ⁎תל־אביב־יפו, חיפה, קרית שמונה, טבריה, נהריה, עכו העתיקה, עפולה, נתניה, נמל תעופה בן־גוריון, רחובות, אשקלון־אפרידר, באר־שבע, אילת.
⁎ אשנב בולאי ראשי, רח' פינסקר 2, תל־אביב־יפו

אשנבים בולאיים חדשים: סניף מגדל שלום - תל־אביב־יפו, רמת־גן, חולון, ראשון לציון

הצטרף גם אתה למנויי השירות הבולאי

לקבלת פרטים; מלא התלוש ושלח לשירות הבולאי, שד' ירושלים 12, תל אביב־יפו 81080

למצטרפים החדשים תישלח חינם כרזת בולי כלבים צבעונית ומרהיבה

שם ____
כתובת ____ מיקוד ____

„ילדים מעריכים צבע עור בהיר כחיובי יותר"

מאת שלי יחימוביץ'

ילדי עולים מאתיופיה וילדים ישראלים לבני עור, מעריכים את צבע העור הבהיר כחיובי, יחסית לצבע עור כהה — כך עולה ממחקר שערכה הפסיכולוגית, שרה מוניץ, בקרב ילדי גן וילדי כתות א' וב'.

במחקר נמצא, כי אצל 50 אחוז מהילדים האתיופים, התפיסה העצמית של צבע העור — „אינה מציאותית", והם מזהים עצמם עם מורלים בהירי עור — בובות בהירות עור, או ציורי ילדים בהירי עור.

שרה מוניץ אומרת, כי מתוצאות המחקר עולה, שהילדים האתיופים רגישים לצבע עורם הכהה, ואל המפגש הבין־עדתי בביה״ס, בין הוותיקים לבין העולים, מביאים הילדים הוותיקים סטראוטיפים ודעות קדומות כלפי ילדי העולים, בין היתר בגלל היותם בעלי צבע עור כהה.

בעקבות המחקר, עיבדה שרה מוניץ תכנית, שמטרתה — התערבות מכוונת במושג הדימוי העצמי של הגוף אצל ילדי הכיתות הנמוכות בביה״ס. מוניץ עובדת כיועצת בביה״ס היסודי סיני בבאר שבע, בית ספר שכשליש מתלמידיו הם עולי אתיופיה, ושם החלה בביצוע הפרוייקט.

„השבוע"
בקיבוץ הארצי
יופיע ב־18.6.87
יום חמישי הבא
המערכת

נבדקת אפשרות שקצינות ישמשו מפקדות האחזות

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

האפשרות שקצינה תשמש בתפקיד של מפקד האחזות נח״ל נבדקת בבדיקה. הבהיר אתמול שר הביטחון יצחק רבין בתשובה לשאילתא בע״פ של ערנה סולודר (מערך).

סולודר נדרשה לנושא זה בעקבות ראיון עם המפקד היוצא של הנח״ל תת־אלוף גלבוע, במוסף „בנות" של „במחנה נחל". בראיון זה אמר גלבוע כי לא יקבל סמכותה של אשה מפקדת, וכי הוא מתנגד למינויה כמפקדת האחזות.

שר הביטחון יצחק רבין טען כי דברי מפקד הנח״ל הוצאו בראיון מהקשרם. „בניסוח לא כל כך מוצלח הוא ניסה להבהיר את המדיניות הקיימת בצה״ל. כי אין מטילים על חיילת תפקיד פיקודי בכוחות הלוחמים". עוד ציין רבין כי מאז הקמת הנח״ל, לא שימשה קצינה בתפקיד של מפקדת האחזות. השר סירב להשיב לשאלה של דוד מגן (ליכוד), מדוע בוטל מינויו של אל״מ ירמיהו אולמרט. אחיו של ח״כ אהוד, למחליפו של גלבוע.

ביקור הח״כים בהר הבית עלה 98 אלף ש״ח

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר"

אבטחת דב שילנסקי וחברי ועדת הפנים שעלו להר הבית, ביום [illegible] של השבוע, עלתה לקופת המדינה תשעים ושמונה אלף ש״ח, כך אמר אתמול לכנסת שר המשטרה בר־לב.

בתשובה לשאילתא בע״פ של רב בן־מאיר (מערך) דיווח השר, כי שמונה מאות שוטרים נדרשו לאבטחת ששת הח״כים. השוטרים גוייסו מקורסים של המשטרה, ממספר בסיסים של משמר הגבול, ומתחנות ירושלים של המשטרה. האבטחה, אילצה את המשטרה לצמצם פעולות ביטחון בשטחים ובבירה. שוטרים הוזעקו מחופשתם.

ח״כ התחיה גרשון שפט התלונן כי המשטרה ריכזה מספר מוגזם של שוטרים. לדעתו צעד זה נועד להרתיע את שילנסקי וחבריו מעריכת סיורים דומים בעתיד במקומות פרובלמטיים.

שר המשטרה, בתשובתו, ציין כי שמונה מאות שוטרים נידרשו במקום. „מובן שכאשר ועדת כנסת מבקרת ונותנת לזה פרסום מראש, מחובת המשטרה להניח שהגורמים המוסלמים הקיצוניים האנטי־ישראלים ינסו אולי להתנגד".

התקבל חוק הגימלאות לנפגעי השב״כ והמוסד

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר"

הכנסת קיבלה אתמול בקריאה שלישית ואחרונה את חוק הגימלאות לנפגעי השב״כ והמוסד.

לפי החוק החדש, יוכרו מי שנפגעו בעת שרותם בשב״כ או במוסד, כנפגעי צה״ל. הם יהיו זכאים לתגמולי המדינה לפי חוק הנכים וחוק משפחות חיילים שנספו במערכות ישראל. עד כה חלו על עובדי השב״כ והמוסד כללי הגימלאות של כלל עובדי המדינה. במקרה של פגיעה תוך כדי השרות ראו בהם נפגעי עבודה רגילים.

אורה נמיר (מערך) יו״ר ועדת העבודה והרווחה. הסבירה כי החוק הזה בא לקיים חובה מוסרית של המדינה כלפי עובדים. „העושים עבודתם יומם ולילה בסתר ובצנעה. לא מעטים מהם נפלו בשעת מילוי תפקידם בלי שניתן לכך פומבי".

כתוצאה להחלטת ועדת העבודה והרווחה הוחלט, „מתוך הוקרה והערכה רבה לעבודתם הנאמנה של השב״כ והמוסד, כי החוק הנ״ל יופעל רטרואקטיבית, מאז קום המדינה". הממשלה הציעה כי החוק הנ״ל, כמו כל חוק אחר, יוחל מיום קבלתו בכנסת.

ליבאי: סמכות מתן חופש לאסירים — לשב״ס

מאת יצחק שור כתבנו בכנסת

יש להעביר את הסמכות בפועל לתת חופשות לפליליים מידי המשטרה לידי שירות בתי־הסוהר, אמר אתמול יושב ראש הוועדה לענייני ביקורת המדינה פרופסור דוד ליבאי.

ליבאי ציין, כי אסירים רבים פנו אליו וטענו כי נשללה מהם האפשרות לקבל חופשה במהלך ריצוי עונשם. נוסף למימד האנושי הכרוך במתן חופשה לאסיר, יכולה החופשה לשמש בידי הנהלת הכלא תמריץ להתנהגות טובה. ליבאי הביע חשש, שמא המשטרה תעשה שימוש לרעה בחופשה כדי ללחוץ על האסירים לשתף עמה פעולה. מכל המשטרה גם אבינרי הבהיר, כי קיים נוהל, לפיו על המשטרה והשב״ס להגיע להחלטה משותפת. במקרים שבהם אין הסכמה מועבר הנושא להכרעת מנכ״ל המשטרה.

הוועדה לבקורת עשוייה לפנות בנושא זה למבקר ולבקש התערבותו. כן תבקר הוועדה בבית הסוהר ותשוחח עם מנהלים ואסירים על ההליכים לאישור חופשות.

חריש יבדוק תיק חקירה שבו חשדות נגד שרון

מאת בצלאל עמיקם כתב „על המשמר"

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש מעיין בתיק חקירה ובו חשדות לכאורה נגד אריאל שרון, שסייע בתקופת כהונתו כשר הביטחון לידיד לקבל זכויות בעיסקה בטחונית. הפרשה נבדקה בשעתה במשטרה והמידע כולו הועבר על־ידי היחידה לחקירות הונאה לטיפולו של היועץ המשפטי לשעבר פרופסור יצחק זמיר.

אמש אמר חריש לכתבנו כי זמיר הספיק לבדוק את התיק והחליט שאין להעבירו למשטרה לחקירה גלויה וכי מאז נשמר התיק בכספת ועם כניסתו לתפקיד לא ידע על קיומו. חריש הוסיף כי עתה יערוך בדיקה יסודית בנושא ואם ימצא שיש בו דברים חמורים, הוא ימסור את תכנו לטיפולו של מבקר המדינה יעקב מלץ.

נוער מעשן חשוף יותר לסכנת סמים

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

בני נוער מעשנים חשופים לסכנת מעבר לשימוש בסמים או באלכוהול יותר מאלה שאינם מעשנים סגריות. ולפי מחקרים בינלאומיים, הם חשופים פי 25 — קבע המפקח על טיפוח ורווחה של משרד החינוך בירושלים יוסי פרינץ.

דבריו נאמרו בעקבות אישורה של תוכנית חינוכית חדשה לגמילה ומניעת עישון בידי תלמידים.

המשכים

רבין: אני עומד מאחורי

(סוף מעמוד ראשון)

עם הצד השני, ובכך היו שותפים לאלימות. וזו האחרונה איננה נזקקת למילים: שפתה אבנים, בקבוקי תבערה, יתמות ושכול; הכיבוש הפך מזמן למלכודת למדינת ישראל. שר־הבטחון צריך לתת הוראה חדשה, ששוב לא יינתן נשק בידי המתנחלים. קריית־ארבע מביאה עד אבסורד את תופעת ההתנחלות. אנחנו מתקרבים לרגע שבו על כל תושב בגדה יצטרכו לשמור שני חיילים, אחד עליו ואחד מפניו.

"הילד החוקי של גאולה"

דדי צוקר (ר"צ) טען כי דהיישה היא הילד החוקי של הכיבוש, כמו שהמחתרת היא הבן היקיר של הכיבוש. גאולה כהן וחבריה הם ההורים החוקיים של מעשי הנבלה בדהיישה. מרדכי וירשובסקי (שינוי) העיר כי הפורענות הזו בשטחים, ואלה שיבואו, הם פרי העץ המורעל ששותלים שם גוש־אמונים והתחיה. אמנון לין מניצי המערך, טען כי בדהיישה היה פוגרום. דבריו הקפיצו ממקומם גם את גאולה כהן וגם את נאמן.

תופיק זיאד (חד"ש) העיר כי את ההתקפה בדהיישה תיכננו תושבי קריית־ארבע במשך מספר ימים. היכן היו אנשי השב"כ במשך זמן זה? רק נסיגה ישראלית לגבולות 1967 והקמת מדינה פלשתינאית תפתור את הבעיה.

נאמן תוקף מצנע ואולמרט

יובל נאמן (התחייה) חזר ותקף את האלוף מצנע. לדעתו צריך ח"כ חרות אהוד אולמרט, שתמך באלוף, לבדוק את עצמו. צה"ל יצטרך לקצץ מדהיישה מאה מטר, מכל אחד מצדדי הכביש לחברון.

בני שליטא (ליכוד) הסביר כי רק פתיחה באש על זורקי אבנים ובקבוקים בגדה, תרגיע את הרוחות.

מתי פלד (המתקדמת) טען כי המתנחלים בדהיישה, ובמקרים אחרים רבים בעבר, פועלים לסילוק האוכלוסיה הפלשתינאית מהשטחים. ההתנחלויות הן מטרד בטחוני, אמרה.

שר הבטחון רבין, בדברי תשובתו, הסביר כי יש בארץ הסכמה לאומית רחבה, בדבר הצורך בשקט בשטחים. רק שקט עשוי להביא את עמי האזור לתהליך השלום. גם בגדה המערבית איש איננו מוסמך ליטול את החוק לידיו. צה"ל, המשטרה וכוחות הבטחון מופקדים על שלומם של תושבי האזור, יהודים וערבים.

"איש איננו מוסמך לתקוף או לבקר את מפקדי צה"ל, הם מבצעים מדיניות. אם יש ביקורת תפנו אותה לממשלה, תפנו אותה לשר הבטחון. צה"ל יפעל נגד מתפרעים יהודים בשטחים כפי שהוא פועל נגד מתפרעים ערבים".

הרצוג מגנה ההתקפות

נשיא המדינה חיים הרצוג גינה בחריפות את ההתקפות על אלוף פיקוד המרכז עמרם מיצנע, על קציני צה"ל הממלאים את תפקיד. נשיא המדינה אמר כי הוא רואה התקפות אלה כתופעה חמורה ביותר. נשיא המדינה דיבר עם עתונאים במהלך סיור שערך בחיל האוויר.

רפול תוקף במיצנע

"לא צריך לדקדק עם אנשי צבא ולבדוק אם שפתם היא עברית של אליעזר בן יהודה" — אמר אמש ח"כ רפאל איתן, בהתייחסו לתגובת אנשי קריית ארבע על דברי האלוף מיצנע על "מעשה הנבלה" בדהיישה.

"אני לא הייתי מתערב כמה שאמר. האלוף ביטא את הרגשות שלו ואת ההתייחסות שלו למה שאירע, במשפט שלו, בשפה עברית שלו. יכול להיות, שאילו הייתי רמטכ"ל הייתי אומר דברים דומים או שונים, או יותר גרועים, או יותר טובים", אמר ח"כ איתן.

הדובר הוסיף, כי אלה שרצו לפגוע במיצנע השיגו דבר הפוך, כי מייד קמו להגנתו המימסד הצבאי והבטחוני, והם עשו זאת בצדק, שכן הם לא יפקירו אותו על משפט שאמר. הוא הטעים כי אינו מסכים עם אלה שפועלים נגדו. "אני לא חושב, שהוא אישית צריך להיות מטרה". ח"כ איתן אמר את הדברים בראיון בתכנית "היום הזה" ב"קול ישראל". המראיין היה ח"כ חיים רמון.

● ארה"ב הבטיחה אתמול להמשיך בסיוע צבאי משמעותי, העשוי להתבטא ב־100 מיליון דולר לשנה, לצבא הפיליפיני במאבקו נגד מורדים קומוניסטיים. (רויטר—עתים)

● משטרת בריטניה סיכלה קשר של לוחמי גרילה איריים לרצוח את ראש הממשלה מארגרט תאצ'ר בראשית השבוע, כאשר נשאה את דברה באסיפת בחירות בסקוטלנד, מסר ביום חמישי העתון "סודיי". (רויטר—עתים)

צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים למספוא) (מס' 8) התשמ"ז — 1987

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7(א) (1) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו—1985 [1], אנו מצווים לאמור:

הגדרות

1. בצו זה "מע"מ" – מס ערך מוסף כמשמעותו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו–1975 [2].

מחיר מרבי

2. המחיר המרבי בשקלים חדשים לטון מספוא בתפזורת, המפורט לתלן בטור א' יהיה כמפורט לצדו בטור ב':

טור א' סוג המספוא	טור ב' המחיר לא כולל מע"מ
סורגום	181
שעורה	155
תירס	187
כוספת סויה – 44% חלבון	373
סובין חיטה	115
קמח דגים – 72% חלבון	1000
שמן סובסטוק	500
גרגירי חיטה מיובאים למספוא	165
תירס נטול נבטים	180
תירס נטול נבטים גרוס	165
תורמוס	290

ביטול

2. צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים למספוא) (מס' 7) התשמ"ז—1987 [3]

תחילה

3. תחילתו של צו זה ביום י"ג בסיון התשמ"ז (10 יוני 1987)

___ התשמ"ז (___ 1987)

(חמ 3–1914)

משה ניסים
שר האוצר

אריה נחמקין
שר החקלאות

1. ס"ח התשמ"ו, עמ' 2
2. ס"ח התשל"ו, עמ' 52
3. ק"ת התשמ"ז, עמ'

חיטה — שמיטה

השר שרון: אני שמח שמספר שומרי השמיטה גדל

משרד התעשיה מנהל מו"מ עם מדינה שתקנה את יבולי החיטה הישראלית ה"השמוטה"

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

"לא מדובר כאן בשוחר פוליטי. אני שמח שמספר שומרי השמיטה גדל, גם המאפיות הקיבוציות התנגדו לחיטה כחול לבן", כך אמר אתמול לכנסת שר המסחר והתעשיה, אריאל שרון.

את נושא חיטת השמיטה העלה, במסגרת שאילתא בע"פ, ח"כ שבח וייס (מערך). וייס התלונן, כי מכירת החיטה המקומית לחו"ל, בגלל לחצי החרדים, תגרום להפסדים כלכליים חמורים לחקלאים. הממשלה גם שגתה, מוסרית, "כשנכנעה לאורך כל הקו לציבור מקומי קטן".

השר שרון, בתשובתו, העיר, כי מתפקידו לדאוג לחיטה לכלל אורחי המדינה, כולל החרדים. השנה התברכה ישראל ביבול גרול במיוחד של חיטה, כ־260 אלף טון, בהשוואה ל־120 אלף בשנה רגילה.

עסקת היצוא של חיטה מקומית ויבוא חיטה מחו"ל, לא תפגע בקופת המדינה וגם לא בכיסם של החקלאים. משרד המסחר והתעשיה דאג גם לאחסון נאות של עודפי החיטה המקומית, לשימוש המאפיות בארץ.

הרב חיים דרוקמן מהמפד"ל התלונן, כי השר שרון כפוף לרבנים החרדיים ומתעלם מפסק דין הפוך של הרבנים הראשיים.

אברהם שפירא (אגו"י) טען, כי שמע, מפי מנכ"ל תחנות הקמח בישראל, שיצוא החיטה המקומית ויבוא חיטה מחו"ל לארץ, יכניס לקופת המדינה ששה מיליון דולר. דבריו עוררו צחוק כללי, בספסלי כל הסיעות.

אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א, מוסר:

מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר, יורם בליזובסקי, אמר אתמול, כי ישראל מנהלת מגעים עם מדינה, שכשמה לא נקב, למכירת כמה עשרות טונות של חיטה — והמחיר שייקבע בעיסקה זו אמור להבטיח, כי המדינה לא תינזק בגלל הצורך לייבא חיטה עבור שומרי שמיטה.

לדברי בליזובסקי, ארה"ב הסכימה למכור לישראל חיטה במחיר מסובסד של כ־80 דולר לטונה, ואם תמצא ישראל שווקים ליצוא עודפי החיטה במחיר טוב, יכוסו ההוצאות הכרוכות ביבוא.

הודעת התק"ם:

מזכירי התנועה הקיבוצית המאוחדת אהרון ידלין וישעיהו פרי מסרו אתמול את ההודעה הבאה:

התנועה הקיבוצית המאוחדת דוחה חד־משמעית את ההאשמה כלפי המאפיות של הקיבוצים, כאילו נכנעו ראשונות לתכתיבי הציבור החרדי במאבק המתנהל בימים אלה בנושא החיטה ושנת השמיטה. אין לתבוע מהמאפיות של [illegible] תביעות אחרות מאלו [illegible] מכלל המאפיות בארץ [illegible] כלי משחק בידי [illegible] והתעשיה. המתחמק [illegible] כוללת לפתרון הבעיה.

התנועה הקיבוצית [illegible] בעת מממשלת ישראל [illegible] ריות, תוך דחיית [illegible] של חוגים חרדיים [illegible] המצב הפוליטי [illegible] של חוקים דתיים [illegible] הבעייה על כל [illegible] מספר תחנות קמח [illegible] את צורכי הציבור [illegible] תשתף פעולה עם [illegible]

התק"ם דוחה [illegible] הרעיון לייצא את החיטה [illegible] ולייבא במקומה חיטה [illegible] הטלת ההפסד [illegible] אחראי זה על [illegible] החיטה בארץ.

פרופ' ברגלס: הלביא – אחת השגיאות החמורות של משקנו

גד יעקבי, שבעבר תמך ו"עכשיו מתלבט": "החלטת הקבינט מלפני שנתיים היתה מוטעית, כבר אז היו ידועים כל הנתונים שידועים כיום"

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

פרופ' איתן ברגלס, יו"ר דירקטוריון בנק הפועלים אומר, כי הלביא הוא אחת השגיאות החמורות ביותר של המשק הישראלי. ברגלס אמר את הדברים בישיבה של המועצה הלאומית לתכנון, שהתכנסה במושב שורש.

לדברי ברגלס, הממשלה מתקשה לקצץ בהוצאותיה. "והנושא הגדול הוא הנושא הלביא". לדעתו, כל הנתונים שמועלים כיום בוויכוח על הלביא אין בהם חדש "והיו ידועים, כאשר הוחלט על הפרוייקט". בכל שיקדימו לבטלו, כך ייטב.

בישיבת המועצה התייחסו רבים מהחברים הנמנים על "המי ומי במשק הישראלי", לפרוייקט הלביא בדרך כלל באופן שלילי. שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי אמר, כי בעוד שבעבר תמך חד משמעי בפרוייקט, כיום הוא מתלבט: "ההחלטה על הלביא לפני שש שנים היתה מוטעית ובלתי שקולה. גם החלטת הקבינט מלפני שנתיים היתה מוטעית; שכן כבר אז היו ידועים כל הנתונים שידועים כיום".

יעקבי הביע תקווה, כי ההחלטה תפול לא על בסיס [illegible] מפלגתי.

ביתן ישראל בסלון האווירי ישקף צמיחת התעשייה הבטחונית

רבין יחנוך היום את הביתן בפאריס ויקיים שיחות מדיניות עם ראשי הממשל בפאריס

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — שר הביטחון, יצחק רבין, פותח היום ביקור רשמי בפאריס באווירה של קירוב לבבות בין צרפת לישראל. הנשיא מיטראן יקבלו מחר בארמון האליזה. הוא ייוועד עם שר ההגנה, אנדרה ז'ירו, עם שר החוץ ז'אן ברנאר ריימון, עם גנראלים ומנהלי תעשיות צבאיות.

כמה שעות לאחר בואו, יחנוך רבין את הביתן הישראלי בסאלון האווירי בלה־בורז'ה.

התצוגה הישראלית מתפתחת מדי סלון, והדבר משקף צמיחה בלתי־פוסקת של התעשייה הצבאית והאווירית הישראלית.

כמו תיאטרון אבסורד

מערכות לחימת קרקע, לוחמת ים ואוויר, מערכות וידיאו, שדות־קרב אלקטרוניים, פצצות־מיצרר, טילים — הכל נראה פה כמשחקי־ילדים.

בביתן התעשייה האווירית חשים כמו בתיאטרון־אבסורד. הלביא מופיע ככוכב, פה מתעלמים מגסיסתו, חוגגים את ההישגים הטכנולוגיים ומציגים לראווה את כושר הייצור הישראלי כדי לחפש לקוחות חדשים.

גם הצרפתים הסתבכו בפיתוח מטוס־קרב בשם "רפאל", שממשלתם איננה יכולה להיפטר ממנו. התעשיות האוויריות שלנו ושלה ינחמו האחת את רעותה.

עמודה נוחה לישראל

הצרפתים הכינו לרבין בקור נעים — אין בעיות או עננים. שר החוץ ריימון מביע עמדה נוחה לישראל. הוא אמר ל"על המשמר", כי צרפת תומכת בוועידה בין־לאומית כאמצעי לפתיחות ודרשיוו ישיר בין ישראל, מדינות ערב, אש"ף או נציגים פלשתיניים מקובלים על אש"ף.

הצרפתים רואים בוועידה בין־לאומית תהליך המיועד להקל על שיחות ישירות, לא לכפות או להכתיב פתרונות. הם אומרים, כי לפי שעה, ועידה כזו היא רק "רעיון ודיבורים". אין הסכמה בין הצדדים הנוגעים בדבר על נהליה ותכליתה. הסובייטים חשובים למלא תפקיד של בוסים בניהול הוועידה, אבל גם לבריה"מ אין עמדה גמורה.

אך הדברים במוסקווה זזים. הקרמלין הגדיל את מיכסות היציאה ליהודים, מתנהלות שיחות בין בריה"מ לישראל, מעודדים לשינוי.

מכל מקום, [illegible] רעיונות, מאשר להשלים עם [illegible] של הידלון, שבו [illegible]

נכונות לשינוי

פאריס סבורה, כי [illegible] "מסכימים לגבי [illegible]" נקודות שוות. צרפת [illegible] קרובה לזו של [illegible] כיום עמדה שלה [illegible] לצדדים להגיע [illegible] שומרת על יחסים [illegible] ערב וישראל [illegible] אינה צד.

לדעת צרפת, אין [illegible] הוועידה למגרים [illegible] חייב לכלול את מדינות [illegible] ישראל והחברות [illegible] הביטחון, לקדם [illegible] ולהבטיח ערבויות.

פאריס [illegible] בשיחות, בצורה זו [illegible] לשמר את אש"ף [illegible] למצוא נוסחות [illegible]

ארנס ועזרי ז'בוטינסקי הפגינו בבירעם ב־1961

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

ב־17 בספטמבר 1961 השתתף משה ארנס יחד עם בנו של זאב ז'בוטינסקי, ערי, בהפגנה השנתית, המסורתית, של העקורים, שהתקיימה מדי שנה על "גבעת הבכי".

זוהי גבעה המשקיפה על האתר הישן של הכפר, שחבלני צה"ל פוצצו בשנת 1952.

מאז, מדי שנה מתכנסים תושבי הכפר בהפגנה שקטה מעל גבעה.

משך כל השנים, עד שנת מותו, השתתף ערי ז'בוטינסקי בהפגנות, לאחר שהביע כל השנים את הזדהותו עם מאבק התושבים.

ביום הלוויתו של ערי ז'בוטינסקי ליוו את ארונו גם רבים מתושבי בירעם. השבוע נזכרו [illegible] ושמו משה ארנס נוכח פעם בהפגנה יחד [illegible] מייסד התנועה הרוויזיוניסטית.

(כתבה על כך קרא מחר בתחום).

הבורסה לא מאמינה לשמרנים

מיפנה לטובת הלייבור במחוזות מפתח — יממה לפני הבחירות

בניגוד לסקר הארצי של השמרנים הצופה יתרון למפלגת השלטון של עד ל־7%־8% ● ירידות בשוק ני"ע בעקבות האופטימיות של השמאל

לונדון. — על־אף היתרון של 8 אחוזים, שיש לשמרנים על הלייבור בסקרי דעת־קהל לקראת הבחירות הכלליות לבריטניה, שייערכו מחר, מורים הסקרים במחוזות־בחירה, המכונים מחוזות־מפתח והעשויים להכריע את גורל הבחירות, על מפנה לטובת הלייבור.

אם אכן יתממש מפנה כזה, צפוי פרלמנט ללא רוב לאף אחת מן המפלגות, ואז תהיה ברית־המרכז של הסוציאל־דמוקרטים והליברלים לשון מאזניים להרכבת ממשלה.

במחוזות־המפתח נרשם בסקר האחרון מפנה ברור לטובת הלייבור וברית המרכז, והדבר כבר גרם לזעזוע בסיטי של לונדון וחסם את עליות המחירים בבורסה לניירות ערך, שם מצפים לנצחון שמרני מכריע.

עם זאת, נשאר בידי השמרנים, בסקר ארצי, יתרון של שבעה עד שמונה אחוזים על־פני הלייבור, כלומר, רוב מוחלט שבין 35 עד 50 מושבים בפרלמנט. כיום יש לשמרנים רוב של 137 מושבים.

סוד הצלחתה של מרגרט תאצ'ר בשתי כהונותיה הקודמות וסוד הנצחון הצפוי לה, כנראה, גם בבחירות מחר, הוא פשוט: יש רוב נגדה בציבור הבריטי, אולם רוב זה פרוץ לרווחה והוא מתחלק בין שתי קבוצות אופוזיציה גדולות, מפלגת העבודה וברית המרכז.

בכל מסע הבחירות, התבטא היחס אל תאצ'ר בנאמנות גדולה מצד אחד ובגילויי עויינות עד כדי שנאה מצד יריביה ומצד אישים רמי־מעלה בציבור הבריטי.

כך, למשל, התבטא המחזאי הבריטי הנודע דניס פוטר, בתשובה לשאלה: "גב' תאצ'ר היא הביטוי הדוחה ביותר של ממשלה יהירה, שקרית ומסוכנת, למן מלחמת־העולם השנייה".

גם אחרים התבטאו בצורה דומה וקראו לה אוטוקראטית, בארבארית, אנוכית, חסרת התחשבות באחרים, גסת־רוח, חסרת רגש ומושחתת מבחינה מוסרית.

תומכיה מוצאים בה מעלות, שכל מדינאי היה משתבח בהן: חזקה, ישרה, נחרצת, אמיצת־לב, אמינה ביותר ובעלת עמדה ברורה.

כך אמר עליה הסופר קינגסלי אמיס: "היא המנהיגה היחידה והפוליטיקאית היחידה שאני נותן בה אימון".

ההיסטוריון א' ל' ראוז: "מדיניותה של תאצ'ר הוכחה כנכונה לאורך כל הדרך. אני נותן אימון בשיקול דעתה יותר מאשר בכל אחד אחר בחיים המדיניים, בבית ובחוץ".

כך אמר עליה לורד פורטה, העומד בראש רשת־מלונות: "האשה הזאת נשלחה אלינו מן השמיים".

"כיצד קרה שתאצ'ר, האישיות הצנועה ביותר בבריטניה, החזיקה מעמד תקופה כה ארוכה," שאל המשורר אדריאן מיצ'ל, תומך של מפלגת הלייבור. ותשובתו על שאלתו היתה: "מפני שיש לה חזון. תאצ'ר הבינה, כי אינטרס אנוכי עדיין מדליק את האש בלבבות טובים רבים. היא שינתה את חיינו באורח דראסטי. עובדה היא, שהממשלה הריאקציונית ביותר במאה האכזרית שבה אנו חיים קרעה את בריטניה לשניים."

(עד"ר, ע"צ)

7 המתועשות סיכמו על תיאום כלכלי, מלחמה בסמים ומציאת תרופה לאיידס

התוצאה העיקרית של ועידת ונציה היא על מאמץ שליטה בהתפתחות הכלכלה ובמטבעות המדינות המשתתפות

ונציה. — ועידת הפיסגה של ונציה ננעלה אתמול בהבטחה מצד שבע המדינות התעשייתיות הגדולות להגביר את התיאום במדיניותן הכלכלית, להילחם בסחר הסמים ולשתף־פעולה כדי למצוא תרופה למחלת האיידס.

התוצאה העיקרית של ועידת הפיסגה ה־13 של שבע המדינות היא מאמץ לשלוט בצורה טובה יותר בהתפתחות הכלכלות שלהן ובמטבעותיהן, כדי למנוע מיתון עולמי חדש וסערה הרסנית בשוקי המטבע.

שבע המדינות הסכימו, שדרום־אפריקה חייבת לנטוש את מדיניות הפרדת־הגזעים שלה. "הסכמנו, כי פיתרון של שלום בדרום־אפריקה ניתן למצוא במשבר הנוכחי רק אם יפורק משטר האפארטהייד ויוחלף בצורה חדשה של מימשל דמוקראטי, לא גזעני."

בוועידה השתתפו ראשי המדינות או הממשלות של ארה"ב, יפאן, גרמניה המערבית, צרפת, בריטניה, איטליה וקנדה.

על־פי סעיפי ההצהרה, התחייבו שבע המדינות לנסות לדבוק במדיניות כלכלית, מוצהרת, תוך שימוש בשורה של אינדיקטורים, שנועדו להזהיר אם תסטה הכלכלה הגלובאלית מן הקו הנכון.

הן שבו והכריזו על התחייבויות להילחם בתנודות במטבע־חוץ וב־פרוטקציוניזם מסחרי, ולפעול לצמצום הסובסידיות החקלאיות, שגרמו לשיבושים חמורים בסחר העולמי.

לגבי מחלת האיידס, קראו השבע למחקר רפואי מתואם, כדי למנוע כפילות במאמצים. בהודעה נאמר, כי ארגון הבריאות העולמי, שמרכזו בז'נווה, הוא המתאים ביותר לפקח על המאמץ הגלובאלי לפתח נסיוב נגד המחלה. "בהיעדר נסיוב או תרופה, התקווה הטובה ביותר להילחם באיידס ולמנוע אותו טמונה באסטרטגיה של חינוך הציבור לגבי חומרת האיידס," נאמר בהודעה.

המשתתפים בפסגה הזהירו מפני פגיעה בזכויות־האדם במסגרת המאבק במחלה, ואישרו הצעה שהעלה נשיא צרפת, מיטראן, להקים ועדת־אתיקה בנושא זה.

בהודעה נפרדת על סמים, קראו השבע למערכה גלובאלית נגד הייצור וההפצה של סמים מסוכנים, ודרשו למצוא יבולים חלופיים לחקלאים המגדלים את צמחי־הסמים.

בתחום המדיני, לא הצליח הנשיא ריגן לקבל מבעלי בריתו התחייבות ממשית בעניין ההגנה על השיט במיפרץ הפרסי. הוא נאלץ להסתפק בהצהרה כוללנית על היחסים בין מזרח למערב, ולהשאיר לשרי ברית נאט"ו את ההוראה לתת "אור ירוק" רישמי לאופציה "אפס כפול" שנועדה לסלק מאירופה את כל הטילים הגרעיניים האמריקאיים והסובייטיים בטווחים שבין 500 ו־5,000 קילומטר.

משקיפים מסויימים הגיעו למסקנה, כי פיסגת ונציה היתה כשלון, לפחות בזירה המדינית, מבחינת המעצמה המדינית והכלכלית הראשונה בעולם.

שר הכספים המערב גרמני, גרהארד שטולטנברג, במרכז, מדבר עם עמיתו הצרפתי, אדוארד באלאדור (מימין) ועם פקיד השוק המשותף, וילי דה קלרק במהלך ארוחת עבודה בוונציה, שלשום בלילה, לקראת סיום הוועידה הכלכלית (צילום: אי.פי)

30 נגועי איידס זרים טופלו בבריה"מ ונשלחו הביתה

מוסקווה. — 30 זרים, שקיבלו בבריה"מ טיפול נגד מחלת האיידס, גורשו משם — הודיע אתמול מומחה סובייטי.

ולנטין פוקרובסקי מסר לסוכנות טאס, כי רק שבעה חולי איידס, ביניהם אזרח סובייטי אחד, נמצאים כיום בבתי־חולים בבריה"מ.

"קרוב ל־30 זרים, שקיבלו כאן טיפול, גורשו מבריה"מ," אמר פוקרובסקי, הוא לא מסר פרטים על הנתינות של הזרים האלה. "שישה חולים נוספים, הנמצאים בשלב האחרון של קבלת טיפול מונע, יוחזרו אף הם בקרוב הביתה," אמר.

במאמרים שהופיעו בעתונות הסובייטית על המחלה נאמר, כי רוב הזרים הנגועים במחלה זו בבריה"מ הם סטודנטים.

בבריה"מ כבר נחקק חוק, שלפיו, מעביר ביודעין את המחלה לאחר עובר עבירה פלילית. הועלתה גם אפשרות, כי ייערכו בדיקות לכל הסטודנטים הזרים, השוהים בבריה"מ יותר משלושה חודשים.

פוקרובסקי אמר, כי עד כה נרשמו בבריה"מ שלושה מקרי מוות ממחלת האיידס. אין, לדבריו כל סכנה שהמחלה תתפשט בבריה"מ בקנה־מידה נרחב. 50,000 אנשים נבדקו במוסקווה ונגיף האיידס לא נמצא אצל אף אחד מהם.

החולה הסובייטי היחיד הסובל ממחלת האיידס המקבל טיפול בבית־חולים, הוא גבר בן 36, שהדביק 14 אנשים, שקיבלו טיפול וחזרו לבתיהם ונמצאים במעקב, עד כה לא ידוע אם נפגעו במחלה. (עד"ר)

לחברינו
עופר ניר ורעייתו
ברכות לבביות עם הולדת הבן
יותם
בית "על המשמר"

לעבור את רייגן בשלום

כך מתנהלת עכשיו התחבורה הציבורית במאנגואה, בירת ניקאראגואה. מצב החירום הכלכלי שהוכרז על־ידי הממשלה הסנדיניסטית, כדי לעמוד במאמצי המלחמה, יצר מחסור רציני בפריטים בסיסיים, כולל חלפים למכוניות. המצב מאלץ ניקאראגואנים רבים להסתמך על מערכת התחבורה הציבוריות המצטמצמת. (צילום: אי.פי.)

אחרי הבחירות תחדש לונדון היחסים עם סוריה

לונדון.— הממשלה החדשה, שתיבחר השבוע בבריטניה, תתבקש על־ידי דיפלומטים בריטיים לשקול את חידוש היחסים הדיפלומטיים עם סוריה. מסרו כאן אתמול מקורות מהימנים.

בריטניה ניתקה את היחסים עם סוריה לאחר משפטו של הטרוריסט הירדני, שנדון לשנות מאסר רבות על ניסיון לפוצץ מטוס של "אל־על" באמצעות חברתו ששלח למטוס.

"פיננשל טיימס", המסתמך על מקורות במשרד החוץ הבריטי, מסר, כי בעיית היחסים עם סוריה תהיה אחד הנושאים שייבחנו על־ידי הממשלה החדשה. העתון מזהיר, עם זאת, מפני שינוי מהיר במדיניות הנוכחית בעניין זה.

בריטניה מגרשת שניים מ־18 דיפלומטים איראנים

לונדון.— ממשלת בריטניה הורתה לאיראן להחזיר שניים מבין 18 הדיפלומטים שלה בלונדון, ובכך הוחרפו פעם נוספת היחסים בין שתי המדינות.

ראש השירות הדיפלומטי סר פאטריק רייט, אמר, כי הממשלה השאירה בידי איראן את השיקול את מי להחזיר. הוראה זו תיכנס לתוקף ב־24 ביוני.

הוראה זו באה, ככל הנראה, כפעולת־גמול על הפגיעה החמורה בדיפלומט הבריטי אדוארד צ'פלין, שהוכה, בחודש שעבר, נחטף והוחזק 24 שעות על־ידי המשמרות המהפכנים בטהראן.

בהודעת משרד החוץ נאמר, כי ממשלת בריטניה החליטה על קיום עיקרון של נציגות שווה בטהראן ובלונדון.

50
התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

הודעה למנויים

מנויים שבידיהם נותרו כרטיסים שלא נוצלו במהלך העונה הנוכחית מוזמנים לבוא לאחת החזרות הכלליות לאופרות של מוצרט שיועלו ביוני 1987

המנויים מתבקשים לגשת לקופת התזמורת (היכל התרבות) עם הכרטיס כדי לקבל בתמורה כרטיס־כניסה לחזרה הכללית

לא יינתן יותר מכרטיס יחיד לכל מנוי לאחת משלוש החזרות

יום א' 14.6.87 בשעה 5.00 אחה"צ – "נישואי פיגרו"
יום ב' 15.6.87 בשעה 2.00 אחה"צ – "דון ג'ובני"
יום ג' 16.6.87 בשעה 5.00 אחה"צ – "כך עושות כולן"

קופת התזמורת פתוחה בימים א'-ה' בשעות 10-1, 5-7 ביום ששי בשעות 10-1 בלבד

מנויי ירושלים וחיפה בלבד יוכלו להזמין מקום באמצעות טלפון (03)295092 בימים ד', ה', א' בשעות 10 לפנה"צ עד 3 אחה"צ וביום ששי בין 10 ו־1

כל הקודם זוכה

אירופה הולכת לקלפי

דנמרק

ארץ הדמוקרטיה

מאת עלי כהן, קופנהאגן

איש לא יחשוד בדנמרק שאינה מדינה דמוקרטית. זו, לכל הדעות, אחת הדמוקרטיות הנאורות בעולם. המונח „צנזורה" כלל לא קיים. בחירות פוקדות אותה מדי זמן, כאשר מרבית מערכות הבחירות הן „טרם זמנן". אחוז ההצבעה גבוה ביותר ותוצאות הבחירות תואמות בדרך כלל את משאלי דעת־הקהל בצורה מדהימה. אין התוצאות מן הסוג של „99.97 אחוזים למפלגה מסויימת", תוצאות המאפיינות מדינות מסויימות מאוד.

בדנמרק של 1987 מרבים, לראשונה זה כ־20 שנה, על בחירות במועדן: הבחירות יתקיימו בתחילת נובמבר 1987, לאחר כהונה רצופה (עם שינויים קלים) של ממשלת מיעוט שמרנית, בראשותו של פאול שלוטר. בספטמבר 1982 התפטר ראש הממשלה, שכיהן עשור שנים (בהפסקות קלות), אנקר יורגנסן עם ממשלתו הסוציאל־דמוקרטית. בפעם הראשונה לא השתמש ראש ממשלה שם בסמכותו להכריז על בחירות חדשות.

הממשלה החדשה שהוקמה היתה ממשלה על חודו של קול. ארבע מפלגות מרכיבות אותה — מן המרכז וימינה. בכל זאת מחזיקה הממשלה מעמד.

ב„פולקטינג", ה„כנסת" של דנמרק, מתייחסים לבעיות המתעוררות לגופו של עניין, ופרט למקרים בודדים של מיקוחים ויתורים למפלגה המסויימת („הרדיקלית" בראשותו של נילס הלווג־פטרסן) אין כל אפשרות להשוות את כוח המיקוח של הרדיקלים הדנים לכוחן של ש"ס, מפד"ל או אגודת ישראל. גם הויתורים אינם כה מפליגים ומקוממים.

ההתייחסות לעניין היא שמנחה את חברי הפרלמנט מן המפלגות השונות. הערת ביניים: אין קריאות־ביניים, וממילא אין צורך להוציא חברים מאולם המליאה, מחזה שהוא כה שיגרתי בישראל. הטלוויזיה והעיתונות מכסים דיונים מעניינים בשידורים ישירים והשידורים גם הם — עניינים.

במרוצת שני העשורים שקדמו להקמת הממשלה הנוכחית בראשות שלוטר היו בדנמרק יותר מעשר מערכות בחירות לפרלמנט, לעיריות ולמועצות ומשאלי־עם (בשאלת ה„שוק המשותף", למשל). מחירן של כל מערכות הבחירות הללו ביחד ספק אם הגיע למחירה של מערכת בחירות אחת ויחידה בישראל. מערכת בחירות בדנמרק נמשכת שלושה שבועות. פנקס הבוחרים מעודכן תמיד. בלחיצת כפתור ניתן להוציא את כרטיסי הבוחר. ובתוך יממות ספורות יודע כל אזרח ובוחר בדנמרק את מקום הקלפי שלו ואת יתר הפרטים הנחוצים. פרט אחד שאינו מופיע בכרטיס הבוחר: מספר הזיהוי (הזהה בדנמרק לתאריך הלידה פלוס ארבע ספרות אישיות). פרט זה הוא חסוי. אם הכרטיס נופל לא לידיים הנכונות וה„ידיים הלא־נכונות" מבקשות לנצל זאת, הרי לפני קבלת פתק הבוחר בקלפי יתגלה הזיוף בנקל.

הצבעות מחאה ברגליים

ספרד

מאת יהודה צור

עשרות מיליוני ספרדים יצאו אתמול לקלפיות, כדי להשתתף בבחירות לפרלמנט האירופי, לבחור במועצות המקומיות ולקבוע את דרכב ההנהגה של 13 מבין 17 הקהילות האוטונומיות. 70 אלף אנשי ציבור ממתינים להכרעת בני־עמם.

העם הספרדי הלך לבחור את מנהיגיו זו הפעם העשרים ואחת מאז קם השלטון הדמוקרטי לאחר מותו של פרנקו. כאשר מפלגת השלטון הסוציאליסטית מעורבת עד צוואר בתסיסה חברתית חמורה. האופוזיציה הפכה את הבחירות למבחן לממשלה הסוציאליסטית. מפלגת השלטון אימצה קו הגנה. ראשיה הרגישו כי מדובר בבחירות אדמיניסטרטיביות שנועדו לבדוק את רמת הביצוע של המועצות המקומיות.

„אין להשוות את המדיניות הכלל־ארצית והבינלאומית של המפלגה הסוציאליסטית עם הצורך למשול בעירייה הממונה על עשרת אלפים תושבים, וגם אין צורך לתת ציונים למדיניות הכלכלית שלנו", אמר אלפונסו גוארה, סגן ראש־ממשלת ספרד ומי שנחשב לאיש החזק במפלגה. למרות זאת, תוצאות הבחירות יבהירו אם אכן התסיסה החברתית המלווה בשביתות, שלא היו דוגמתן בספרד, תיתן ביטויה בקלפיות ותשפיע על המשך שלטונה של המפלגה הסוציאליסטית הזוכה עד כה ברוב מוחלט בכל הפרלמנטים האזוריים ובפרלמנט הארצי. מעניינת ביותר התוצאה שתהיה למפלגת הימין „אליאנסה פופולאר" לאחר שמנהיגה בן ה־64 פראגה, התפטר למען צעיר בן 38.

ספרד כולה רוצה לבחון אם אכן תימשך העליה בכוחו של „המרכז הדמוקרטי החברתי" של ראש הממשלה לשעבר, אדולפו סוארס, איש מרכז שמפלגתו החדשה צברה תנופה בבחירות לפרלמנט ביוני 86'. סוארס, שאינו מסתיר את כוונתו לרשת את פליפה גונזלס בראשות הממשלה. מקווה לתפוס את מקומה של אליאנסה פופולאר כאלטרנטיבה.

גם המפלגה הקומוניסטית הספרדית מקווה להרוויח בבחירות אלה משיתוף הפעולה עם קואליציית „השמאל המאוחד" ומן התסיסה החברתית שדורבנה בחלקה על־ידי האיגוד המקצועי של מפלגת „הוועדות הפועלות". למרות שסקרי דעת־הקהל נבאו לקראת הבחירות שהמפלגה הסוציאליסטית עדיין מסוגלת לשמור על שליטתה במרבית המועצות המקומיות על אף הירידה הקלה במספר המצביעים, לא היה קל למפלגה הסוציאליסטית לחזור על מעלליה לפני ארבע שנים. אותה שנה סחפו מועמדי המפלגה את קהל הבוחרים בבחירות המוניציפליות והאזוריות והעניקו למפלגה ניצחון שלא היה דוגמתו. כך יש היום לשלושה־רבעים מן הספרדים ראשי עיריה סוציאליסטים. מבין עשר הערים הגדולות ביותר במדינה, לתשע יש מועצת עיריה בעלת רוב סוציאליסטי. למפלגה הסוציאליסטית יש היום גם רוב של 11 מבין 13 הפרלמנטים האזוריים בהם נערכו הבחירות מחדש. בשנה האחרונה נערכו בחירות בארבעה פרלמנטים אזוריים, בארץ הבאסקים, בקטלוניה, בגליסיה ובאנדלוסיה. נהן זכתה המפלגה הסוציאליסטית בחלק נכבד מן הקולות, אך רק במקום אחד ברוב מוחלט. על־פי סקרי דעת־קהל, תשמור המפלגה על המשך שלטונה במדריד בברצלונה ובסביליה, שהן הערים החשובות ביותר במדינה, אולם גם בעיריות חשובות אחרות תצטרך מפלגתו של גונזלס להעזר בתמיכת מפלגות אופוזיציה. לצורך כך הוא יסתייע ללא ספק בעובדה הפשוטה, שהאופוזיציה מתקשה להקים עד עצם היום הזה קואליציה אנטי־סוציאליסטית.

בכל זאת, תאלץ המפלגה הסוציאליסטית לבקש לעצמה בעלי־ברית כדי להמשיך לשלוט במישור המקומי. המפלגה הסוציאליסטית עשתה כל שיכלה במהלך מסע הבחירות, כדי להמעיט בערכן של הבחירות והשפעתן על המישור הארצי. בידיעה ברורה שגל השביתות, אבטלת המיליונים והמשבר הכלכלי בכלל — טרם נפתרו.

מפלגתו של סוארס, המגדירה עצמה „מרכז מתקדם" ונשענת על הכריזמה האישית של מנהיגה יותר מאשר על אידיאולוגיה כלשהי. קיוותה לאורך מסע הבחירות לזכות בקולות בעזרת נאומים פופוליסטיים.

אין ספק, שבמרכז דעת־הקהל הספרדית יש חלק ניכר של בוחרים שאינם מרוצים ממדיניותה הכלכלית של הממשלה. גם השמאל המאוחד שמתרכז מסביב למפלגה הקומוניסטית ניסה להשתמש בדמגוגיה פופוליסטית, אך כל סקרי דעת־הקהל אינם מנבאים למרכז הצלחות כבירות.

למעשה, רק אחוז ההימנעויות יכריע את תוצאות הבחירות עבור הסוציאליסטים בחלקים רבים של הארץ. מנהיגי המפלגה חוששים שרבים מחבריה ואוהדיה, שחוששים במישור הארצי להצביע בעד הימין והמרכז, יעשו זאת הפעם כהצבעת־מחאה. אין זה סוד בספרד, שבתוך מפלגתו של גונזלס יש אופוזיציה גדולה נגד מדיניותו בכל הקשור ליחסי ספרד עם ברית נאט"ו וארה"ב בפירוז הנשק.

…ריטניה

אוהבים להמר …ל תאצ'ר

…ם יזכו השמרנים בבחירות, יהיה זה קודם …ל ניצחון הכאריזמה של גברת הברזל על …אופי המחוק של יריביה

…את עוזי מחנימי, לונדון

… סגירת הקלפיות היום בבריטניה … אשת הברזל — ראש הממשלה … תאצ'ר — אם החלה בצעד … לשימוש שאיפתה לחצות את … האלפיים כראש הממשלה או שמא … להוריד לארון את המזוודות עם בעלה … והמצור דניס, ולפנות בלב כבד … חיים ודומעות את הקוטג' הנוח … 10.

… לפני הבחירות נראה היה, כי … הממשלה איבדה מעט את ההיכהוב … שהבזיק מעיניה, עת הכריזה לפני … על קיום הבחירות. אז היה מנהיג … ניל קינוק בשפל המדרגה מבחינת … דעת־הקהל. היום, כשהבריטים הולכים … יודעת גם תאצ'ר כי הסקרים, מעטים … קיימים, על אורות מירוץ בין שני … יכולים למצוא את ביטוים בקלפי … בריטניה זה קרה לא פעם.

… ובריטים, שהם כידוע עם של מהמרים — … מלכים מכוניות ובחירות — נוטים … קעות ספורות לפני היפתח הקלפי כי …, כפי שאוהבים לכנות אותה אוהדיה, … נחה בפרלמנט. עבור מי שחי … בבריטניה, כל תוצאה אחרת תהיה בבחינת …תעה. מנהיג הלייבור, קינוק, ניסה להכות … הממשלה בשטח החלש שלה — … להפתעת רבים הסתבר, כי שלושת … מיליוני המובטלים לא מפריעים לתאצ'ר יותר … מועילים לה ארבעת האחוזים … של האינפלציה השנתית.

אופי מחוק

… מערכת הבחירות המסתיימת היום, בהנחה … שהשמרנים יזכו, תהיה בראש ובראשונה … נצחון הכאריזמה של הגברת על האופי המחוק … של מנהיג הלייבור והוודאי של מנהיגי … הברית, דיוויד סטיל ודיוויד אוואן. הנושאים כבדי … העקרוניים, כמו האבטלה, … הרווחה ומדיניות הביטחון, מעניינים את … הבריטי הממוצע בדיוק כפי … שעניינים אותו אותם נושאים בזימבאבואה. … הממוצע, קורא ה„סאן", יודע רק דבר … אחד: כשהיא בשנים האחרונות טוב לו יותר, קל לו … לנפוש את דירתו, את מכוניתו, יש לו מניות … בבריטיש־טלקום, ובבריטיש־איירווייס, הבירה … בה. וראש הממשלה שלו מבהירה לספקנים את עובדות החיים הללו בצורה ברורה ובשפה שהוא מבין, שלושת מיליוני המובטלים, ספק אם יגיעו לקלפי. כשיגיעו, לא יצביעו עבור תאצ'ר, אך השפעתם שולית.

הלילה יוודעו תוצאות הבחירות, ובבריטניה תסתיים מערכת בחירות. ישראלי החווה בה לראשונה ומורגל למערכת הבחירות בארץ, לא יכול שלא להתפעל מהבריטים הללו. נכון שלא היו במערכת הבחירות הנוכחית בבריטניה נושאים של חיים ומוות, לא עתיד המדינה לא שלום ולא מלחמה. הבריטים היציבים ימשיכו לנהל את מדינתם המסודרת תחת הלייבור או השמרנים או אפילו בקואליציה; מה עושים זאת מאות שנים.

יחד עם זאת הפוליטיקאים הבריטים ראויים להערצה. קודם כל בשל כושר הביטוי שלהם. אחרי עילגות הלשון של הפוליטיקאים שלנו, אוצר המילים המוגבל, הדמגוגיה השופעת והדיבור סחור־סחור, קשה לא להתפעל מכושר הביטוי של כל המתמודדים הבריטים, יכולתם להסביר בבהירות ובתמציתיות את דבריהם, ללא מליצות נבובות ודברים בטלים. ראיתי במהלך חודש הבחירות עשרות ראיונות בטלוויזיה עימותים בין המתמודדים ונציגיהם. היריבות רבה אך איזו תרבות דיבור, איזו רמת ויכוח: האחד משסע את השני לגזרים, אך בלשון חדה, בלי לפגוע. מלים כרורבנות מכוונות ומדוייקות, שכה נדיר לשמוע כמותן אצלנו.

התנסחות בהירה ומדוייקת אינה רק נחלת הפוליטיקאים. גם „עמך" המתראיין ברחוב לא משכילים ברובם, מתבטאים רהוט ומדוייק.

תאצ'ר כראש־ממשלה, נוחה לישראל. לחימתה העיקשת והאמיצה, לעיתים המפתיגעה, בטרור הערבי, הלובי, הסורי והאיראני, עולה בקנה־אחד עם תפיסות ממשלת ישראל. קיימת הבנה רבה עם ישראל, ועם שמעון פרס — כימיה חיובית. תחת תאצ'ר מתקיים שיתוף־פעולה בריטי־ישראלי בתחומים רבים, והתחום הביטחוני הוא המוביל. ניל קינוק, מנהיג הלייבור, יהיה פחות נוח לישראל, הפלשתינים המכוונים בלונדון במיתחם מכוצר בדרום קנסינגטון יזכו לעידוד. ראשי ממשלת ישראל יתקבלו פחות בלבביות, ויש להניח כי בריטניה לא תמשיך לשאת את הדגל המעמיק של הלחימה בטרור הערבי.

אחרי — המבו…

מאת אשר שילוני

בגיל 78, שבע־מעש במישור המוניציפאלי, הארצי והעירוני, פרש פנחס אילון מכהונתו כראש עיריית חולון, לאחר שכיהן בתפקיד זה 36 שנים

פנחס אילון, הפ… מראשות עיריית … חולון לאחר 36 … שנים בתפקיד, … טיפח מעולם … מוסכם ■ הוא משאיר אחריו … (מפלגת העבוד…) מפולג ועיר שהפ… לרביעית בגודלה בישראל

אילון. „שרדת לוקחים, לא מעניקים"

רצופות יותר מאשר כל ראש עיר אחר בישראל. אל המקום הגיע ב־1937 במשתכן בשכונת קריית־העבודה, אשר היוותה גרעין לעיר העתיקה. עירו, שמנתה עם קום המדינה כ־6000 נפש, מונה עתה כ־160 אלף נפש, והיא העיר הרביעית בגודלה בישראל.

במשך כל שנות כהונתו ידע אילון לנווט את העיר כך שמעולם לא עמדה כעני בפתח משרדי הממשלה ולא ידעה משברים כספיים. סייעו לו בכך כמה וכמה גורמים.

בתום מלחמת השחרור, כאשר השתחררה חולון מהאיום המתמיד עליה מצד יפו, רמלה ואזור, היא הפכה לאזור מבוקש לגלי העליה, ששאפו להתגורר סמוך לתל־אביב. היא יכלה להיענות לאתגר בשל שטחה הגדול, המשתרע על 21 אלף דונם. גלי העליה הביאו לפיתוח מואץ של העיר, לבניית שיכונים ולהקמת אזור תעשייה גדול שבו 800 מפעלים המעסיקים כיום כ־40 אלף עובדים.

ראש העירייה, פנחס אילון, איש דינאמי ונמרץ, חלש מאו ומתמיד על העניינים בסיוע סגל עובדים טוב ומועצות עירוניות שנשלטו כל השנים על־ידי סיעת המערך. גם כאשר סיעת הליכוד התעצמה ידע אילון לשתף את חבריה בוועדות העירוניות השונות. מאידך, הצליח להשליט את מרותו הן על חבריו לסיעה והן על סיעת הליכוד האופוזיציונית ובכך ניטרל אותה במידה רבה.

גורם נוסף, שלא הזיק מעולם לחולון, היו קשרי הידידות שאילון קשר כמעט עם כל שרי האוצר והפנים של מדינת ישראל. יהושע רבינוביץ, פנחס ספיר וד"ר בורג היו ידידיו האישיים — ידידות שקיבלה משנה־תוקף בשנים 1966־1985 כאשר אילון היה גם יו"ר מרכז השלטון המקומי. אילון היה גם מיודד עם שמעון פרס ונמנה עם מחנהו, למרות הטינה ששמר לו על שום שלא דאג כי יהיה

חבר כנסת. גם גולדה מאיר … בחולון, שם התגוררה … קורנגולד.

את דעתו האישית על שר … אישיות ממשלתית זו או אחרת. …

אילון לעצמו. זכור לי, כי … המוניציפאליים של ראשי … המערך יצא אילון בתקופה … מרוסנת על שר מסוים … והודרו להעביר אלי … ממך, אל תפרסם … כעת על השר, כי לא … פני בפניו...".

מתנגדים מבית ומחוץ

בקדנציה האחרונה של … בסניף מפלגת העבודה … המורדים עומר מוטי מ… מפלגת העבודה במקום … מזרחי, שהיה איש … לעמוד בראש הסניף כאשר … מחנות רבין ופרס, לימים … ובבחירות האחרונות … והמפלגה הצליח לרחוק … כמעט מכל עמדותיו … מפלגת העבודה בין … משתנים לעיתים קרובות … בתוך הסיעה בעירייה.

אילון גם לא ליקק … הליכוד כשעה שמרכזת … בחזקת „האופוזיציה של … אילון על־ידי עו"ד שמעון … כי בשל היותו קרוב … רובינשטיין וזכה קבלן … חריגים.

תוקפנותו האופוזיציונית … והתנהגותם של מוזרי ותמרי… העבודה היו הקש האחרון … התחולך ונחלש. מצב בריאותו … החל להדרדר מאז מותו … איש משרד החוץ, שנפטר … בהולנד 1983. מאז הושפז … בבית־החולים, וכששוחרר … שעות עבודתו בעירייה. … האחרונה הוא עמד מספר … על התפטרותו. עד שהשתכנע … בנימוק של „מיצוי את … לתרום יותר".

מי הבא בתור?

יש להניח כי מועצת העיריה … להוציא. מספר חברים … מסיעתו של מוטי מזרחי — … את ממלא מקומו של אילון … אף הוא איש מפלגת העבודה … שמשה רינת, מזכיר מועצת … ראש העיר, יהיה ממלא מקום … במקרה זה הוא יצטרך כעת … ללא תשלום מתפקידו … ראש העיר בפועל, אפריים … ימשיך לכהן בתפקידו … בפרוייקט שיקום השכונות … תפקידים נוספים.

חולון שאחרי פנחס אילון … אותה עיר. אילון, עם כל … נגרה, זכה לפופולאריות עצומה … לא טיפח לעצמו יורש טבעי … התוקף, בשל כך, אמר … את תפקידי בירושה … לוקחים, לא מעניקים".

עו"ד חיים שרון, שעשה … ממלא מקום ראש העירייה … עצמו, אין לדעת איך … אותו ואם יצליח … העבודה, בשם שאיש … העבודה בכלל יוכל … אחר ויחיד. במצב זה … לחשב היטב את דרכה … ראש העיר הנוכחי, אפריים … מפופולאריות רבה … ובשכונות, אבל אין … ימסור הדוקא לידיו …

על היום 11.6.87

מקיף, מעמיק וחסוי

מאת אבי בניהו

תת־ועדה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת השלימה במשך שנה עבודה מקיפה על תפישות הביטחון של ישראל ■ הפעם לא היו הדלפות

תת ועדה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת השלימה לא מכבר עבודה מקיפה בנושא תפישות הביטחון של מדינת ישראל. לכאורה, ניתן להביע תמיהה ולטעון מה לחברי כנסת (פוליטיקאים) ולנושא כה מקצועי כמו תפישות ביטחון של מדינה?

עובדה היא, כי במשך שנים רבות, שום גורם, לא מדיני ולא צבאי, אינו עוסק באופן מעמיק בנושא גורלי זה, ומדינת ישראל מוצאת עצמה למעשה ללא תפישת ביטחון מגובשת.

היוזמה לבחינת הנושא לעומקו באה מחברי הוועדה עצמם, שראו צורך דחוף לעסוק בכך גם במסגרת פרלמנטרית. שנה שלמה ישבה הוועדה ועסקה בנושא, הרחק מהרקורים, כאשר חבריה נמנעים לשם שינוי מלהדליף לתקשורת נתונים וחילוקי דעות.

במהלך השנה הופיעו בפני הוועדה 47 אלופים, בסדיר ובמילואים, וכן מרענים ואנשי התעשיות הבטחוניות. חברי הוועדה שמעו סקירות והערכות על האיום הצבאי על ישראל בטווח הבינוני והארוך, וכן דיווחים על עבודת המטה שקיים צה"ל בנושא שדה־הקרב העתידי. בתום שנה הגיעו לכלל הסכמה וקיבלו החלטות שיובאו בקרוב למליאת ועדת החוץ והביטחון ואחר־כך יוצגו לשר הביטחון.

תקוותם של חברי הוועדה היא שהדרג המדיני המכונה יאמץ את המסמך שהכינו ויהיה מחוייב אליו. מקורבים לוועדה אומרים, כי מדובר בעבודה מקיפה, ראשונה מסוגה, ששום גורם לא יוכל להתעלם ממסקנותיה. עוד מציינים, כי עבודת הוועדה התאפיינה בהתעלמות מעניינים פוליטיים וכתחושה של אחריות לאומית.

אחת המסקנות אליהן הגיעה הוועדה גורסת הפסקה מיידית של פרוייקט מטוס ה„לביא", כדי לאפשר לצה"ל להחליט לבדו כיצד לקיים את ביטחון מדינת ישראל.

בעבודתה של ועדת המשנה לתפישות הביטחון, שמרבית ממצאיה ומסקנותיה חסויים, יש משום חיוב בעצם מעורבותה ההולכת וגוברת של ועדת החוץ והביטחון בעבודת הצבא ומערכת הביטחון כולה.

תרומה עקיפה תבוא מהמערכות המדיניות, הצבאיות והכלכליות שיידרשו בהכרח לחשיבה ולהתמודדות עם נושא כה רגיש וכה מסובך.

נגד הסיכויים

מ"מ מזכ"ל הסתדרות האחיות, שולה ברקן, לא תוכל להציג את מועמדותה לתפקיד המזכ"ל בוועידה הקרובה של הסתדרות האחיות. הסיבה: ההסכם ההיסטורי שחתם המערך, לפיו אין אנשי מפ"ם רשאים להיבחר כראשי איגודים מקצועיים

מאת אבשלום קווה

הסתדרות האחיות והאחים תקיים בסוף החודש את ועידתה, בה תיבחר המזכירות החדשה. הוועידה אמורה להוות ציון־דרך בשיקומו של ארגון עובדים זה, לאחר תקופה ארוכה של משברים וזעזועים היא עולה על דרך חדשה, שיש בה כדי להובילה לשקט פנימי ושקט תעשייתי.

ובכל זאת, לצד ההבטחה כבר נערמים קשיים: אחיות הקהילה הודיעו כי יחרימו את הועידה הקרובה אם לא ימולאו מספר תנאים ודרישות. מן אחר של הוועידה הקרובה היא הסיטואציה האבסורדית, לפיה מ"מ מזכ"ל הסתדרות האחיות, שולה ברקן, איננה יכולה להציג את מועמדותה לתפקיד המזכ"ל משום שעל־פי הסכם המערך ההיסטורי אין אנשי מפ"ם רשאים להיבחר לתפקיד ראשי איגודים מקצועיים, ואין זה משנה מה הרקורד המקצועי שלהם. לברקן חלק מרכזי בהמשך תיפקודה של הסתדרות האחיות חרף הקשיים בזמן המשבר הגדול ובמניעת שבירה מוחלטת של הכלים.

משבר אחיות בתי החולים העסיק את הציבור תקופה ארוכה. המשבר נסב לא רק על תביעות שכר; האחיות איימו לפרוש מההסתדרות ולהקים ארגון נפרד. הן נטשו את המחלקות, בוועד הפועל איבדו את העשתונות ובסופו של דבר „התפטרה" המזכ"לית כרמ־יה פרן והפרישה נמנעה.

לפני התפטרות פרן היתה ברקן חברה במזכירות הסתדרות האחיות במשרה חלקית, אחראית על תיק החינוך. עם פרוץ המהומה הכללית התמנתה לתפקיד ממלאת המקום. מ־25 אנשי המזכירות נשארו באותו שלב רק תשעה. בזמן המו"מ עם אחיות בתי החולים לא התייחס איש אל המזכירות. גם התחתימה על הסכם המסגרת בנובמבר 86 לא שינה הרבה את התמונה. היה צורך בשיקום מהיר ומיידי של הסתדרות האחיות.

כשלב מאוחר יותר מינתה ההסתדרות ועדה מיוחדת בראשות סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני, לקביעת מבנה חדש. עיקר המלצות הוועדה, הוכה לשבחים רבים משום שהיא עוסקת במכלול תיפקודיה של הסתדרות האחיות, היו — הקמת ארבע חטיבות: בתי־חולים, מרפאות קהילה, בריאות הציבור וחטיבת החינוך. הוועדה קבעה כי קיימת אפשרות להקים חטיבה אחת שתכלול את עובדי הקהילה ובריאות הציבור ולפיכך צפוי שיהיו בהסתדרות האחיות שלוש חטיבות.

שתי תביעות מרכזיות

אחיות הקהילה, כאמור, מאיימות להחרים את הוועידה, הן מהוות כמחצית מתוך 24 אלף האחיות. צעד זה עלול לשבש את הנסיונות לחזור לחיים תקינים, שהסתדרות האחיות כה זקוקה להם. לאחיות הקהילה יש שתי תביעות: האחת, מתן תמריץ שיקטין את ההפרש בינן לבין אחיות בתי החולים ל־25 אחוז, כפי שנקבע בשנת 79 על ידי המוסד לבוררות מוסכמת. הפרש זה נשחק וגדל לאחר ההסכם האחרון של אחיות בתי החולים. הנושא הועלה מספר פעמים על־ידי יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, אך

שולה ברקן — „התגיירי", הם אמרו לה

אנשי האוצר מסרבים לדון בו ושולחים את האחיות בחזרה אל המוסד לבוררות מוסכמת. תביעה נוספת: קיצור שעות העבודה, כמו שנקבע בהסכם האחרון עם אחיות בתי החולים. חיים הברפלד פועל כדי שכל 301 הצירים יגיעו לוועידה.

על מועד הוועידה הוחלט במחלוקת לאיגוד מקצועי של מפלגת העבודה: המועמדת מטעם מפלגת העבודה, שלה הסיכויים הגבוהים ביותר להיבחר, היא מלכה גדבלה, אחות ראשית בבית החולים „הלל יפה". לברקן יש אפשרות להתמודד, ואם תרצה אף להיבחר לתפקיד סגנית למזכ"ל, במסגרת מרכז הסתדרות האחיות.

ועדת זילוני התייחסה גם לתחום זה. בדברי ההמלצות נקבע: „בפתיחת המושב המיוחד יודיע יו"ר הוועדה המכינה את שמות מועמדי הסיעות המשתתפות בוועידה ותקוים הצבעה גלויה לבחירת המועמד אשר ייבחר ברוב קולות יחסי של צירי הוועידה". אנשי מפלגת העבודה מוכנים כי ברקן תציג את מועמדותה אך לשם כך עליה לעבור מפלגה, או כלשונם, „להתגייר". בשסיפרה לעובדות בית החולים „הלל יפה" שלא תציג את מועמדותה בגלל הסכם המערך שאלו אותה אם יש לה עבר פלילי... כמובן שאיש מאנשי מפ"ם בוועד הפועל לא מעלה על הדעת להעלות את ההסכם על שולחן השינויים, נוכח אבסורד זה.

„אני מצפה שבסיעת המערך יתנו לי להגיש מועמדות, לפחות יהיה כתוב בדפי ההיסטוריה ששולה ברקן התמודדה על התפקיד", היא אומרת ללא מרירות; „עשיתי את הדבר הכמעט בלתי אפשרי בזמן המשבר הגדול ואני חושבת שאני ראויה לפחות להציג את מועמדותי".

על הפרק

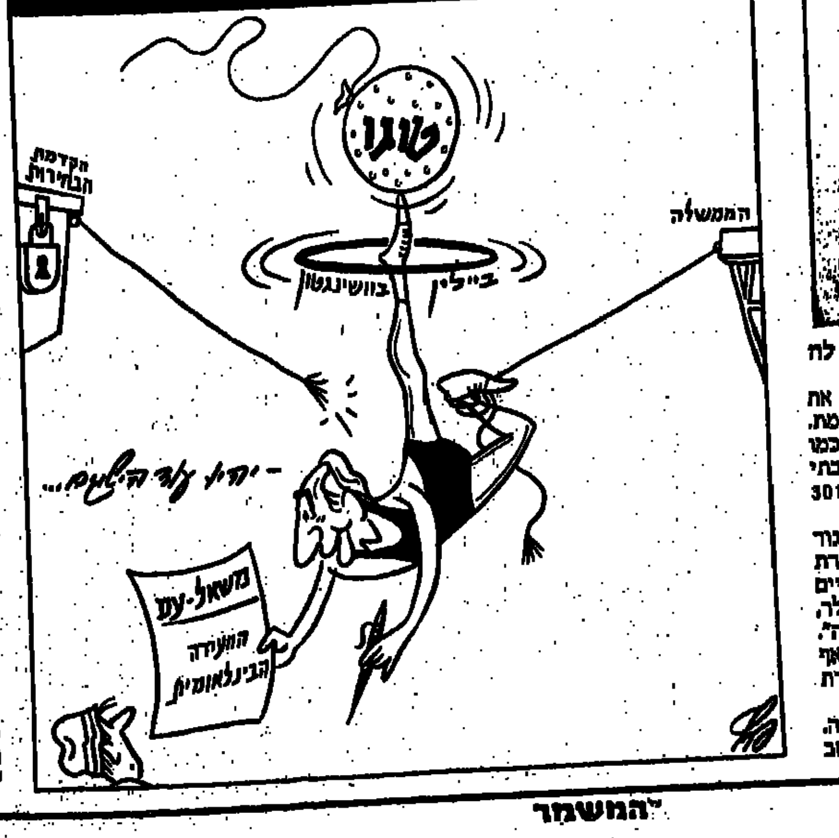

איטליה

האינטלקטואלים נוטשים את קראקסי

בפק"י (המפלגה הקומוניסטית האיטלקית) מותר היום להתווכח ולהסתייג. אנשי־רוח שמאליים רואים בה את ביתם החדש

מאת אהרון ניר, רומא

לפרלמנט האיטלקי יש, כנראה, … אורגאני: הוא נוהג לגווע בטרם עת. זו הפעם החמישית, בזו אחר זו, … לפני תום הקדנציה שלו, בת חמש השנים, שהחוק מקציב לו. … הפעם הוא סרבל בניגוד לרצונם של … החברים בשני בתיו, הדבקים … לכיסאותיהם.

קצו ללא־עת של בית־המחוקקים האיטלקי היה הפעם דראמאטי ביותר. לא … אמירת שלום עם איחולים „להתראות מחר" — כפי שהיה במשך … שנות פוליטיקה איטלקית לאחר … — אלא רעמים וברקים של …, שני הענקים שנלחמו הפעם עד … האחרונה היו בכיתוג קראקסי … המפלגה הסוציאליסטית … וצ'יריאקו דה־מיטה (בג'יבוני … נוצרים). הקלף שעליו התנהלה … היתה ראשות הממשלה של איטליה, ארץ בת 57 מיליוני תושבים.

קראקסי, אשר הגיע לראשות הממשלה בנסיבות מיוחדות בשנת 1983, … כי טוב, ונעים להיות ראש־ממשלה … יפה ונעשית כמו איטליה. הוא … לא רצה בשום פנים ואופן לפנות את … למרות הסכם הרוטאציה עליו חתם. … הסתבר כי מימוש הסכם הרוטאציה … לא היה פשוט ומובן מאליו. למרות … הדמוקרטית היא הגדולה מבין … המפלגות באיטליה (36 אחוזים מכלל הבוחרים), טען קראקסי (שמאחוריו כוח אלקטוראלי של 11.6 אחוזים, בלבד), שאין לקבל את זכותה לשלוט כמובנת מאליה, כי דווקא הוא, כסוציאליסט רפורמיסטי, מתאים להנהגת את איטליה.

את דרישתה של המפלגה הדמונוצרית להחזיר לה את שרביט ראש־הממשלה הוקיע קראקסי כ„שאיפה להגמוניה קאתולית על הכוחות הפוליטיים החילוניים". העיקר, הוא סירב לשתף־פעולה עם ממשלה בראשות דמונוצרית.

קראקסי יצא בינתיים בהצעות חדשות, במטרה לקעקע את ההגמוניה הקאתולית, הוא הצטרף אל מחנה ה„רפרנדריסטים" שדרש במפגיע לערוך משאל־עם נגד הקמת כורים גרעיניים חדשים ובעד הפסקת הפעלתם של הקיימים (למעשה פועל באיטליה כור גרעיני אחד בלבד...). המפלגה הסוציאליסטית עשתה חשבון, כי במשאל־עם בבעיית הגרעינית 70 אחוזים מבין האיטלקים היו מצביעים נגד האטום. המפלגה הדמונוצרית, המצדדת בפיתוח האנרגיה הגרעינית, היתה יוצאת מן המשאל מבודדת.

כל אותן תחבולות של קראקסי, שהיה בהן כדי לקעקע את ההגמוניה של המפלגה הקאתולית, שיכנעו את המפלגה הזאת שקראקסי מסכן את מעמדה ככוח הפוליטי המרכזי באיטליה, וכי יש להפילו בכל מחיר. ואמנם, הוא הופל לבסוף. הפרלמנט פוזר בטרם־עת ובחירות חדשות נקבעו, כאמור, ל־14 ביוני. אגב, לפיזור הפרלמנט נתנה יד גם המפלגה הקומוניסטית.

המבוכה הפוליטית באיטליה היא כיום רבה. עד־מאד בגלל התנצחות הפאראמטרים המסורתיים של הרכבה המפלגתי. אבן־היסוד של אותו הרכב היתה מה שמכנים פה „פנטאפרטיטו", היינו — קואליציה של חמש מפלגות. שבכורך הטבע ממש משלה בארץ. הקומוניסטים, הגם שהם חולשים על כוח אלקטוראלי עצום של 30 אחוזים, לא הובאו בחשבון להרכבת הממשלה, וכמובן גם לא המפלגה הניאו־פאשיסטית אשר לה שישה אחוזים מכלל הבוחרים.

כעת הדברים השתנו. ה„פנטאפרטיטו" התמוטט. הדמונוצרים, הסוציאליסטים, הסוציאל־דמוקרטים, הרפובליקנים והליברלים, שהיה לו בפרלמנט רוב איתן של 56 אחוזים, התנפץ לרסיסים.

הבוחר האיטלקי עומד נבוך וחסר־אונים ואינו יודע לאיזו מן המפלגות יתן קולו. בתוהו ובוהו הפוליטי שנוצר באיטליה עם התפרקות הקואליציה הקלאסית, השיגרתית, התעוררה ליוזמה ולפעילות פוליטית חדשה המפלגה הקומוניסטית האיטלקית, שעוד לפני חודשים מועטים נראתה בעיני כל שקועה בשינה עמוקה.

באיזו מידה ממשי ומציאותי הוא הסיכוי שהפק"י (המפלגה הקומוניסטית האיטלקית) תמלא תפקיד חיובי בהיערכות הכוחות הפוליטיים למחרת הבחירות, על כך עשויה להעיד העובדה, כי כבר עתה החלה זרימה ניכרת של אנשי רוח ממדרגה ראשונה ממפלגת קראקסי אל מפלגתו של נאטה.

רושם מיוחד על דעת הקהל האיטלקית עשה שיבוצו של אנטוניו ג'וליטי לרשימת המועמדים הקומוניסטית לפרלמנט. ג'וליטי הוא נצר למשפחה אריסטוקרטית, שבניה שלטו באיטליה בראשית המאה. אחרי תבוסת הנאצים, ב־1945, הוא הצטרף אל המפלגה הקומוניסטית האיטלקית. היה ילד הטיפוחים של טוליאטי, אשר ראה בו אחד ממיטב אנשיה של המפלגה. בהיותו בעל הכרה מוסרית עזב את המפלגה הקומוניסטית לאחר הפלישה הסובייטית להונגריה (שלא הוקעה על ידי הקומוניסטים האיטלקים) והצטרף למפלגה הסוציאליסטית. אשר ראתה בו את מזכירה הכללי בעתיד, בטרם „תפיסת השלטון" על־ידי קראקסי. כאשר הסכים להיכלל ברשימה הקומוניסטית אמר ג'וליטי, כי בפס"י של קראקסי אין לו אוויר לנשימה, ובפק"י מותר כיום להתווכח, להתדיין ואף להסתייג...

אינטלקטואלים חשובים אחרים נטשו באקלים הבחירות את קראקסי ואת מפלגתו, ושמותיהם מבצבצים היום כן הרשימות הקומוניסטיות. כאלה הם ההיסטוריון הסוציאליסטי ארפנו, עורכו של כתב־העת העיוני של הסוציאליסטים „עולם הפועלים", ליאונארדו כהן...

פסטיבל ישראל 87

המלך עירום?

מאת אורה בן־דרור

פסטיבל ישראל. אנסמבל פיליפ גלאס באמפיתיאטרון הר הצופים, 9.6.87.

על אנסמבל המורכב מסינטיסייזר, קלידים אלקטרוניים, חליל, סקסופונים וסופרן ניצח מעצב הקול קורט מונקאצי; הניצוח מתבטא כמובן בישיבה ליד הקונסולה ובהפעלה של מערכת ההגברה המורכבת. הרעיון להעמיד את טכנאי הקול על הבימה הוא גאוני, ומדגיש את החשיבות העצומה שגלאס מייחס לתפקיד. המוסיקה בנויה מתוויות פשוטות עד כדי בנאליות, החוזרות על עצמן פעמים רבות עם שינויים קלים. החזרה האובססיבית הזאת יש בה מעין היפנוט היכול להשפיע פיזית על המאזין. במבט על הקהל ניתן היה להבחין בתגובות הדומות לתפילה. נענוע הגוף בדבקות, עצימת עיניים או ריתוק. מעין התמכרות לדבר השטחי ביותר והלא מתוחכם כמו רוטינה של פולחן.

קול האדם הוסיף מימד אנושי למוסיקה וחימם את האווירה. לשבחו של גלאס ייאמר שהוא מאוד קומוניקטיבי וישיר אם כי המסר שלו ברמה נמוכה מאוד. יש רצון לצעוק בקול כי המלך הוא עירום, אבל גלאס לא מצליח להרגיז מספיק, למרות השעמום הגדול.

היצירה היחידה שהיה בה קצת יותר תוכן היתה "איינשטיין על החוף", בה הובאו מספר רעיונות פוריים, עם טעמים מהמזרח.

בהתפתחות במוסיקה במאה העשרים יש להבין את הרצון של גלאס להביא פשטות בהתגלמותה כריאקציה לסריאליזם הנוקשה שקדם לה. אך צער כזה, אין בו אנרגיה מספיקה כדי לעמוד מאחורי שעות כל־כך רבות של מוסיקה כתובה. הדרמה האמיתית שהתחוללה על הבמה היתה המאבק העיקש שניהלו הנגנים נגד הרוח במאמץ לשמור על התווים לבל יעופו. ואם היו חסרות כמה תיבות, או מה?

פיליפ גלאס בירושלים

הרצינות התהומית בה גלאס לוקח את עצמו מראיגה. בתוכניה צוינו בפירוט רב שמותיהם של מעצבי התלבושות לקונצרט ושמות הדגמים. מעניין מי עיצב את הגרביים.

קולנוע

הכבוד האבוד של וילי

"מותו של סוכן" במוזיאון תל־אביב

מאת יעל ישראל

מאז פורסם בשנת 1949 מחזהו של ארתור מילר "מותו של סוכן" הוא הפך לאחד מנכסי צאן הברזל של המחזאות האמריקנית שלאחר מלחמת העולם השנייה. המלודראמה המשפחתית הודפסה לתמונת מצב טראגית של זקנה חסרת כבוד, הסיפור המרכזי על הסוכן־הנוסע וילי לומן, מזדקן, אפרורי, קשה־יום ומר־נפש, אשתו לינדה ועימות הדורות הקלאסי עם בניו המבוגרים, אותם הוא אוהב אהבה עזה — התפרסם בעולם כולו וקיבל מקום כבוד גם בדראמה העולמית.

מילר התפרסם במחזות עם המסרים החברתיים "כולם היו בני", "ציד המכשפות" או "מראה מעל הגשר". על "מותו של סוכן", שאף הוא מחזה חברתי פאר־אקסלאנס, זכה אז בפרס פוליצר ופרס מבקרי הדראמה בארה"ב. "כולם היו בני" זכה כבר לכמה עיבודים קולנועיים, ועתה בא תורו של "מותו של סוכן". הבמאי שלקח את האתגר הוא הגרמני פולקר שלנדורף, הידוע מי שמעבד לקולנוע יצירות ספרות קשות לעיבוד קולנועי. שלנדורף התפרסם באמצע שנות השישים, עם פריחת הקולנוע הגרמני הצעיר, לצד במאים כהרצוג, פון טרוטה ופאסבינדר. מסרטיו המוקדמים אפשר למנות את "מיכאל קולהאס", "טורלס הצעיר" ו"עניי קומבאך". אך את פרסומו קנה לו עם סרטו "הכבוד האבוד של קטרינה בלום" על־פי הרומן של היינריך בל, ומייד אחריו עם "תוף הפח" על־פי הספר עב הכרס של גינתר גראס. שלנדורף נכשל לחלוטין כשניסה להסריט את "אהבתו של סוואן", המבוסס על פרק מספרו של מרסל פרוסט "החיפוש אחר הזמן האבוד" — רומאן מודרניסטי שקשה להעלות על הדעת עיבוד אמין שלו. ב"מותו של סוכן" השאיר שלנדורף את המחזה כמות שהוא, צילם בתוך אולפן בין קוליסות ורקעים מלאכותיים, בערך כמו מה שעשה אלן רנה בסרטו "מלו".

"מותו של סוכן" — פיטורין לעת זיקנה

"מותו של סוכן" הוא תיאטרון מוסרט, אך התיאטרליות המופגנת משמשת לתיאור הלך נפשו הסוער של וילי לומן, השוקע בהוויות עברו "המפואר" כסוכן נוסע מצליח, ומאבד באיטיות את הקשר עם המציאות. וילי זה הוא כל־אדם, איש רמוס גאווה העומד בפני פיטורין מביישים ופרישה מהמעגל היצרני של החיים, בן־אדם אבוד המנסה להציל את שרידי גאוותו בעיני בניו האהובים, המפנים לו עורף ובזים לו. זהו גם סיפורה של אשתו הנאמנה לינדה (קייט ריד), אשה שאפשר לכנותה בלי לעג "האשה הקטנה", שחייה הצנועים מוקדשים למען אושרם של בני משפחתה במין אטימות וכוח סבל עילאי, שמקנה לדמותה היוואיות פשוטה ובסיסית.

"מותו של סוכן" סימל לאמריקנים של שנות החמישים, את קשיו של האזרח האמריקני הקטן, השורשי והפשוט. מעבר לפירושים חברתיים יש בו במחזה, עדיין, איכויות אקטואליות שלא התיישנו על קשיין של היחיד המזדקן להסתגל למצב החדש של כל־אין־חפץ־בו המושלך בגסות, בלי נקיפות ליבם של אלו שנשארו בזרם המרכזי של החיים.

ספרי

ארצי, סופרסטאר

מאת עופר נדר

שלמה ארצי עשה [illegible]

[illegible]

[illegible]

חוויית בטהובן בסינפונייטה

מאת דוד אור

הסינפונייטה מבאר־שבע, שחזרה בימים אלה מסיור מוצלח וקצר ברומא, תקדיש את חודש יוני לחוויית בטהובן, במסגרת הסידרה, הכוללת כ־11 קונצרטים, תבצע התזמורת סימפוניות, קונצ'רטים לפסנתר וכינור ואריות קונצרטנטיות. הסולנים של הסדרה הם: הפסנתרנית אנגל צאנג, שזכתה במקום שלישי בתחרות רובינשטיין האחרונה, הפסנתרן האמריקני ג'רום לוונטל, זמרת הסופרן אדה מוזר מגרמניה ואיה פיאנקה ודוד גרינבאום מגרמניה.

התוכנית כוללת את הסימפוניות מס' 7, 3, 5, 2, 1, ושמיניית כלי נשיפה. תל־אביב — 13/6, ב־14/6 יופיעו במסגרת פסטיבל ישראל במראתון בטהובן.

מפגשים עם צוונה ליו[illegible]

ב־13/6 יערך בגאלריה [illegible] גאלריה מיצירותיה של המלחינה חברת קיבוץ שפיים [illegible] ומשוררת — [illegible] סולנית הערב היא [illegible] הוא חיים אפנר, שהוא גם [illegible]

תיאטרון

והתשתית קיימת

"תמונות צייד מבאוואריה תחתית" מאת [illegible] שפר בתיאטרון באר־שבע

מאת יוסי ונונו

"גם בשלום האנשים מתים. קברן, זה מקצוע שאף פעם לא תהיה בו מחוסר עבודה". פטר שפר כתב את המחזה "תמונות צייד מבאוואריה תחתית" ב־1966, על גרמניה של קיץ 1948. המשפט המצוטט הוא ממשפטי הפתיחה, רמז לבאות (לקברן, סביר להניח, תהיה עבודה).

זו ההצגה השנייה הרצופה של תיאטרון באר־שבע, שעוסקת בשואה. ב"תיזמורת על תנאי" העיסוק ישיר, מטפל באוטוביוגרפיה, מקרה שהיה. אצל שפר השואה קיימת כזכרון קרוב, מרחפת מעל החיים ובתוכם. ב־1971 עיבד שפר את מחזהו לסיפור לצעירים בשם "צייד זרים".

הספר פותח במילים הבאות: "1933 הנאציונל־סוציאליסטים מקימים את הרייך השלישי. 1939 הפאשיזם הגרמני פותח במלחמת העולם השנייה. 1945 הפאשיזם הגרמני נוצח, מלחמת העולם השנייה הסתיימה..." שפר הוטרד, כנראה, מהעובדה שהפאשיזם נוצח למראית עין, ובעצם הוא קיים עדיין בליבם של האנשים. לקראת סוף המחזה אומר גיאורג (בגלום רוברט הניג): "אני אומר שבשביל כאלה צריך להחזיר את היטלר לפה...גזים! רק לגזים..." בפתיחה לספר מוסיף שפר: "נראה כי אנשי ריינאר עדיין לא הבינו או כבר שכחו את כל הזוועות והאסונות של דיקטטורת היטלר ומלחמת העולם השנייה, למרות שכל חייהם הוטבעו בחותמה של אותה תקופה".

שפר מטפל בתשתיות. מה הביא לשואה, מה יכול להביא אותה גם היום. מיכה לבינסון, הבימאי, מדבר על מחזה פרדיגמה. המחזה מתרחש בכפר ריינאר, בבאוואריה התחתית. הכפר הוא מעין מיקרוקוסמוס לחברה כולה, וגם אם הוא מקרה פרטי הסיפור רלבנטי, הרבה מקרים פרטיים מרכיבים שלם מסוכן. האידיליה הכפרית מופרת עם שובו של אברם (יגאל שדה), ההומוסקסואל, לכפר. חזר, המוזר בנטיותיו הוא איום על השלווה הכפרית. עצם קיומו הוא התרסה. שרשרת האירועים בלתי נמנעת, הסוף צפוי, נשאר רק להבין את התהליך. המחזה מנסה לחשוף תהליכים. טונקה (שרון־כהן) הנחשבת ל"זונת הכפר", מצפה לתינוקו של אברם, פרי ניסיונו האחרון להוכיח, לשווא, כי הוא נורמלי (היינו אוהב נשים).

אמו של אברם, ברברה (מרגלית סטנדר), עובדת בכפר ונאלצת לעזוב כשהדיבורים על בנה הופכים להיות בלתי נסבלים ("זאת אשמתי, אני יודעת, ועכשיו שכולם יודעים, הם מצביעים עלי, כי אני האמא. הכי טוב שהייתי הורגת אותו") איך אומרת עליה זנטה (עידית טפרסון) האיכרה המחוספסת: "איך הוא יכול להיות אחרת, עם אמא כזאת".

אברם חי בשכירות בדירתה של מריה (יעל עמית), שבעלה נעדר מאז המלחמה, והיא מחכה לאישור מותו על ידי השלטונות, כדי שתוכל להתחתן עם פולקר (ששי סער), פועל בעל רגל מעץ. למריה בן הנחשב לשוטה הכפר רובו (יצחק אביטל), איך אומר עליה בעלה של זנטה: "איזה בית — האמא מיוחמת, והבן דביל". היחיד שמצליח ליצור מערכת יחסים עם רובו הוא אברם, אחוות המצורעים. אברם נתפס כשהוא "מגלה" סימני חיבה לרובו, וזו גם העילה הישירה לסילוקו מהכפר — ומכאן הדרך לסוף חתומה.

אברם רוצח את טונקה, ואיתה את התינוק שברחמה, מוכרז פרס כספי על ראשו, וכל הכפר יוצא למסע צייד בעקבותיו. רובו תולה את עצמו, אברם נתפס, הכפר חוזר לשלווה הפסטורלית שלו.

אין במחזה אנשים טובים. יש זרים רעים ונגררים, אופורטוניסטים. הרוב הדומם (זנטה בעלה הקצבית (חנה רוזן), נותן את תמיכתו ובעזרתה אפשר לעשות הכל. הורים, אברם טונקה ורובו, לא מנסים אפילו להתנגד. האנשים החצויים בורחים (ברברה) או מנסים להיות כמו כולם, בסרנת הצייד מריה ופולקר רודפים גם הם אחרי אברם. ("אם היינו מצליחים לתפוס את אברם [illegible] מאד, כי אז כל האנשים [illegible] על הצער שלהם וגם ברעה [illegible] בעייה — הצליעה. הוא [illegible] כולם ("הרגל שלי, זה [illegible] הוא נראה כמו קורבן [illegible] חייבת לחפש לה קורבן [illegible] גם צולע יספיק.

הכומר, חנן שמפריס, [illegible] לטיפולו הלא אוהד של [illegible] מהשיטה שמנציחה [illegible] מקבל שוחד, [illegible] מהלך אימים על [illegible] יכולה לוותר על [illegible] להאמין... לשאול שאלות [illegible] להאמין! עליך להאמין [illegible] עצמקה (הגו יורדן) [illegible] להיות דמות חזוכית [illegible] כשהכומר מאיים על [illegible] אמרתי כלום... טוב, [illegible] הדברים האלה) בכסכת [illegible] "לסרס אותו, זה מה [illegible] אנשי הכפר [illegible] לפסל אותו השיטה [illegible] ופסלים, כידוע, לא [illegible] מתאים והם כבר יצאו [illegible]

המחזה לא הצליח [illegible] בבאוואריה נשמע [illegible] אצלנו הוא מועלה [illegible] או אולי יש אצלנו [illegible] להתעסק בתשתיות [illegible] מאין זה בא ולאן זה הולך.

לבינסון מדבר על [illegible] יהודיות, ישראליות. [illegible] שום שורה או [illegible] האנלוגיות נעשות [illegible] בלבד.

המחזה בנוי [illegible] ומצריך החלפת [illegible] ובאר־שבע עם [illegible] עושים נפלאות, [illegible] לעזור לאמנות.

בתמונה האחרונה [illegible] נואם ראש הכפר [illegible] מוכרים: "עכשיו [illegible] הבחירות, אירוע [illegible] להתרחש בכל מקום [illegible] עלינו את הדבר [illegible] על כך כי עמדנו [illegible] ובירשו..." אלוהים, [illegible] ממנו?

כסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

שיבושים ב"עבודה"

[illegible] השתבש במפלגת העבודה. התנופה שהיתה למפלגה בשנתיים הראשונות של [illegible] הממשלה האחרונה נעצרה, ומה שחמור עוד יותר, נוצר רושם כי המפלגה נכנסה לסחרור. [illegible] גובה ובעיקר שליטה עצמית. הדבר בא לידי ביטוי בהתנהגותו של מנהיג המפלגה שמעון פרס, אשר גם הקרובים אליו במפלגה אינם מבינים כיצד האיש, שתמיד [illegible] בעצביו החזקים, בקור רוחו ובשליטתו העצמית, הפך לאחרונה לחסר סבלנות, [illegible] כועס, דבריו נרגנים, ושוב אין הוא מקפיד על ניסוחים יפים ומהוקצעים, ושפתו [illegible] לפתע מחוספסת, על גבול הגסה. אחת מהשתיים, או שיועציו של פרס [illegible] לומר לו כי הוא נוסע על "הבנקט", או שהם פשוט יועצים גרועים מאד.

[illegible] מפלגת העבודה נמצאת בבעיה הסברתית. אי־אפשר מצד אחד להעמיד את נושא [illegible] תהליך השלום, ובמקרה הספציפי הזה הוועידה הבינלאומית, כעניין בעל חשיבות [illegible], שבלעדיו אין טעם להמשכה של הממשלה הנוכחית, ומצד שני להמשיך ולשבת [illegible], וזו החטם מפולפל מרי, שבסופו של דבר פוגע במפלגת העבודה הן כלפי חוץ והן כלפי פנים. מכל מקום, אין הוא מגביר את אמינותה של המפלגה ואין הוא מוסיף לה [illegible]. הטענה, הנשמעת כל כך משכנעת, כי אסור להפקיר היום את השלטון בידי [illegible] הדתיים ("התחיה"), היא צדקנית. שהרי אפשר לשאול אם כך מדוע לא הצטרפה מפלגת העבודה לקואליציה ב־77' — בראשות בגין, ומדוע לא עשתה זאת ב־81'. מה [illegible]

[illegible] מפלגת העבודה החליטה להיות כלב השמירה של הליכוד בממשלה בנושאי [illegible] וכלכלה — יפה מאד. אבל אז עליה לשבת בשקט, ולנבוח רק במקומות הנכונים, [illegible] לבלבל את המוח לציבור על נושא השלום ואת מס־השפתיים הזה נותן שמיר בין [illegible], ולא לטרטר את השכל עם הקדמת הבחירות, או כמו בימים האחרונים [illegible] גם משאל־עם. במקום להפשיל שרוולים וללכת מבית לבית — בעוד המפלגה [illegible] בממשלה ובקואליציה, מוטב שיסבירו לחברי המפלגה את המצב, [illegible] להם כי גם לכלבים יש תפקיד חשוב בממשלה. אפילו אם השיירה עוברת על [illegible] ומצפצפת עליהם.

[illegible] הסימנים לשיבוש בתוך מפלגת העבודה היה אותו כינוס אומלל של מרכז המפלגה. יקח עוד זמן עד שהספקטאקל הזה יישכח ויימחה מהזכרון המפלגתי. סימן [illegible] הוא ההחלטה לדחות את מושב הוועידה. גם אלמלא קרא שמעון פרס לחבריו [illegible] את השרוולים, אפשר היה לשאול מדוע צריך היה לדחות את הוועידה, אך על [illegible] כמה וכמה, אם לקריאה הזאת יש תוקף כלשהו. איזה מעמד מפלגתי חשוב ונכבד [illegible] מהוועידה יכול להיות כדי לגייס ולהתגייס יחד להפשלת שרוולים?

[illegible] האיפכא מסתברא הם לאחרונה סימפטומטיות במפלגת העבודה. כך למשל [illegible] פרס בשעתו את הצבעת סיעתו בכנסת, כאשר ניתן היה להשיג רוב להפלת הממשלה, בכך ש"אנחנו לא נשתמש בטריקים". הוא גם הסביר שמפלגתו לא תקנה [illegible], ותנה עכשיו, מאותר מרי. הוא כמעט ביקש הכשר לאפשרות שיקנה אולי את [illegible]. מה השתנה בפרק הזמן הקצר הזה? שום דבר, אפילו לא מזג האוויר. לכל [illegible] רק דעתו של פרס ושל כמה ממקורביו. הדברים דומים גם בעניין משאל־העם. [illegible] העלה זאת הליכוד — כטריק נגד יוזמת הוועידה של פרס, אמר אז יו"ר מפלגת העבודה, כי זהו רעיון בלתי מוצלח, ואף נימק מדוע. עתה, כך מסתבר, הוא אינו סומך [illegible] דעתו שלו מאז, והוא נזקק ליעוץ של משפטנים. מדוע לא התייעץ אתם כאשר הליכוד הציע זאת ולפני שדחה בפומבי את הרעיון? הציבור אינו אוהב כפל לשון, ולא [illegible] אלא עמדה ברורה ומגובשת, המסוגלת להחזיק מעמד, גם אם לא הכל [illegible] לה. זה אינו עומד בסתירה עם גמישות ועם פשרה מסויימת. פרס, יותר מכל [illegible] אחר של מפלגת העבודה, צריך לדעת זאת, שהרי הוא זה שהיה במשך תקופה [illegible] על הכוונות של תועמלני הליכוד, אשר בין היתר הציגו אותו כאיש "הכן והלא". [illegible] אשר מפלגת העבודה לא תעשה "חושבים", ותחליט לא רק מה היא רוצה, אלא [illegible] מה היא יכולה לעשות, ותנהג בהתאם — השיבושים בתוכה יימשכו, וספק אם יוסיפו [illegible] כוח, גם אם יפשילו כל חבריה את השרוולים, או אפילו יסירו את החולצות.

הלשון המתקפלת של "התחיה"

[illegible] לפני זמן לא רב רצו ב"התחיה" את הקדמת הבחירות, ואף הכינו לשם כך הצעת חוק לפיזור הכנסת. אלא שאז לא היה סיכוי להשיג רוב בכנסת. בינתיים השתנו הנסיבות, וב"התחיה" יודעים כי אילו הגישו את ההצעה היום היתה יכולה להיות להם [illegible] גדולה, שכן על פי חישובי מפלגת העבודה יש היום בכנסת תמיכה של 58, או אולי אפילו 59 ח"כים, אשר יתמכו בהקדמת הבחירות, וזאת מבלי להביא בחשבון את [illegible] הח"כים של "התחיה". והנה, "התחיה" אינה קופצת על המציאה ותוחבת את [illegible] עמוק עמוק בכיס.

"התחיה" נמצאת בדילמה. היא אינה רוצה לתת למערך תכל, במיוחד כאשר בקצהו [illegible] קשורה לדעתה הוועידה הבינלאומית, ש"התחיה" מתנגדת לה מכל וכל. יש כאן [illegible] רק עניין פוליטי־אידיאולוגי, אלא גם בעייה טקטית. איך יסבירו גאולה כהן ויובל נאמן לציבור בוחריהם, כי הם אלה ששיחררו את שמעון פרס מהניטרול של שמיר בנושא הוועידה הבינלאומית? אך מסתבר, כי זהו אינו הטיעון היחיד. לגאולה כהן יש [illegible] מכלה, שאם יהיה לפרס רוב להקדמת הבחירות הוא יצליח לשכנע את שמיר והליכוד לוותר לו בעניין הוועידה הבינלאומית, כי להערכתה, פרס כלל אינו מעוניין בהקדמת הבחירות, והוא מעדיף לקדם את נושא הוועידה, לפחות את השלבים הראשונים, במסגרת ממשלת האחדות.

כך או כך, "התחיה" מצאה עצמה לפתע כלשון מאזניים בוויכוח על הקדמת הבחירות, [illegible] אין היא יכולה לחרוץ אותה. מבחינות מסויימות מצבה של "התחיה" דומה לזה של ש"ס ויו"ר. אלו מרגישות לא פעם תסכול על כך, שמפלגת העבודה מתייחסת אליהן כאילו היו בכיסה, ואילו הליכוד מתייחס כך ל"התחיה", כאילו זו היתה בכיסו. ובאמת, איך [illegible] להתגבר על התסכול כאשר רואים את החיזורים הנמרצים אחרי ש"ס למשל, או אבו־חצירא?

[illegible] המועצה האחרונה אפשר היה לשמוע אי־שביעות רצון רבה מממשלת האחדות, בעיקר בנושא ההתיישבות, קרי ההתנחלויות בשטחים, וכן בנושא הוויתורים [illegible], כפי שהם התבטאו בין היתר בהצעה של השר ארנס, להחזיר את עקורי איקרית וברעם. רפול, שהוא כידוע מרחיק־ראות, כבר רואה כיצד ערביי יפו ועכו, ומקומות [illegible] ירצו אז גם לשוב לבתיהם. כאמור, הדילמה של "התחיה" היא מה עושים עם [illegible]. האם היא תהיה מספיק ארוכה כדי להוציא מהליכוד תנופת התיישבות [illegible].

[illegible] שנים הציעו ב"התחיה" את קריאת התיגר הזו לשמיר וחבריו. הודיע דוד לוי, [illegible] מחברי מועצת "התחיה", חונך, על ישוב מספר פעמים. אך לא עושה [illegible] כמעט כלום — והכריזו כי לא "התחיה" תלמד אותו יישוב ארץ ישראל מהו. [illegible] יותר וחיר, בדבריו, הסתפק בדחייה אלגנטית, של מה שנשמע כאולטימטום של [illegible] והודיע כי בעניין יישוב ארץ ישראל אין בין הליכוד לבין "התחיה" כל ויכוח, [illegible] גם אלה רוצים אותו הדבר.

[illegible] מחזיקה היום "התחיה" אוצר בלום — בידיה הכוח לקבוע אם יוקדמו הבחירות [illegible] לא, אך היא מפחדת. אומנם המועצה קצבה לעצמה זמן, כחודש ימים, כדי לא לאבד [illegible] האופציה להגיש את ההצעה לפיזור הכנסת, עוד בטרם יציאתה לפגרת הקיץ. אך [illegible] של הנהגת "התחיה", נראה כי "הלשון" תישאר נצורה בפיה.

שמעון פרס
ירידה לבנקט

שמיר תופס גובה

כבר נאמר כאן לפני שבועות רבים, כי יצחק שמיר עוד יפתיע את כל "יורשיו" העומדים "בהיכון" כדי למרוט זה את כרבולתו של זה, ולהגיע ראשון למקום הראשון. לראשות הליכוד. שמיר, שאינו מרבה בדיבור מיותר, ושתיקותיו נחשבו לא פעם כסימן של חולשה, עוד לא אמר את המילה האחרונה. וזו כאמור, עלולה להפתיע את דוד לוי, אריק שרון, ובוודאי גם את משה ארנס. הוא עוד עשוי להחליט, כי הוא רוצה לרוץ קדנציה נוספת.

מה יש? הוא לא ראש ממשלה טוב? הוא לא חסם את שמעון פרס? הוא לא מחזיר לו היום עם ריבית קצוצה את מה שהוא עשה לו בחצי הראשון של הממשלה הזאת? האם דוד לוי היה עושה זאת טוב ממנו? או שרון וארנס? הוא אפילו מצליח למוטט את האגדה של המערך, שרק שמעון פרס הצליח להוריד את האינפלציה. מה פתאום, הנה הוא יכול להראות את המדדים של החודשים האחרונים, שבהם הוא היה ראש הממשלה ולא פרס — האם הם לא נמוכים?

אין דבר יותר מצליח מההצלחה, ועד עכשיו לפחות, שמיר אינו יכול להתלונן. פוליטיקאים כאריזמטיים ממנו לא היו מצליחים לדלג בקלילות כזאת על מכשולים כה גבוהים כמו שהוא עשה זאת. מי זוכר לו כבר את הוועידה המפוצצת של מפלגתו. עכשיו זוכרים ב"חרות" רק את המכה שקיבל דוד לוי במושב השני של הוועידה. עובדה, אפילו לוי נרגע קצת.

שמיר הוא אמן ההישרדות. גם כאשר נדמה, כי לא יוכל להתחמק ממכה, היא תמיד עוברת קצת מעל ראשו, ואפילו לא נראה עליו שהתכופף. אין דוגמה טובה יותר יכולה להיות מאשר פרשת פולארד. בכל המהומה הגדולה שהיתה, הוא התנהג כאילו הדבר אינו נוגע לו, כאילו עבר במקרה במקום. הוא אפילו יכול היה להרשות לעצמו לעשות "מחווה", ולומר כי פרס לא שיקר. שמיר לא שיקר וגם לא טעה, כי הוא פשוט לא דיבר. אתה לא מדבר, סימן שאתה לא יודע, סימן שאתה לא אחראי. על הנוסחה הזאת, ועל הצלחתה, יש לשמיר יותר מאשר קבלה אחת. לא נתפלא אם בנסיבות הפוליטיות הנוכחיות, כשהמערך לכוד בתוך הממשלה, יצליח שמיר להעלות את מניותיו בדעת הקהל. זה יעזור לו כבוא העת לשכנע את מפלגתו, כי אין מחליפים סוס מנצח.

זורים קמח בעיניים

אלמלא היה הציבור החילוני משלם את המחיר הכבד של מלחמות הדתיים אפשר היה לעקוב בהנאה גלויה אחרי קרבות המאסף של המפד"ל ביריבותיה החרדיות: ש"ס ואגודת־ישראל. אין זה סוד, שהיהדות החרדית אינה מקבלת את הפסיקה של הרבנים הראשיים בישראל, ויש לה רבנים משלה ובתי־דין משלה. גם על ההכשרים שלהם אין היא סומכת. עד לפני זמן לא רב הסתפקו החרדים בד' אמותיהם, אך עם האוכל בא התיאבון, והכוח הפוליטי שלהם בכנסת, ובעיקר קולות הליכוד, שאומר אמן עוד לפני ששמע את התפילה, פיתה אותם לנגוס עוד [illegible]. עכשיו זורים לנו חיטה וקמח בעיניים.

כאשר מוכרים את כל החמץ של המדינה (זה כולל גם את מה שיש לנו בבית) [illegible] הפסח, ואחר כך קונים אותו בחזרה, הרי משחק חולני זה לא מפריע לאיש. [illegible] כאשר מכרו את החיטה בשנת שמיטה, וקנו אותה בחזרה, הרי אלה בתרגיל, [illegible] לא נזעקו. אך כאשר רוצים לעשות את זה "על באמת", ומרקדים על יצוא [illegible] הרי זה טירוף של ממש.

[illegible] אנחנו גאים יפה מאד — אם המפד"ל ומסיבות המיוחדות שלה, ניצבת בראש המאבק לעצור את תהליך ההרדיזציה, ובכלל לא בטוח שהליכוד [illegible] למשל, יבוא לעזרתה.

בעיטת 11

חובבי הכדורגל מכירים את התופעה של השחקן, שכמעט אינו מורגש על המגרש ברוב תשעים הדקות, אך הוא יודע להתמקם ברגע הנכון בפינה הנכונה, ולהבקיע שער. הוא לא מאלה שמתרוצצים ונלחמים על כל כדור, הוא מאלה שיודעים לראות את ההזדמנות הנכונה, ולנצל אותה עד תום, כלומר, עד גול. גם בפוליטיקה יש כוכבים מהסוג הזה, אחד מהם הוא ח"כ אבו־חצירא מתמ"י, ספק אם אפשר יהיה למצוא עקבות לפעילותו הפרלמנטרית המרשימה בכנסת הנוכחית, ויהיה זה מוגזם לשאול מה הוא עשה למשל למען בוחריו בקדנציה הזאת. אבל כמו הרבה פוליטיקאים מצליחים, יודע אבו־חצירא כי אלה שאלות לא רלוואנטיות. השאלה העיקרית, ששואל עצמו ח"כ מצוי היא, האם גם בכנסת הבאה הוא יהיה לפחות ח"כ. את השאלה הזו פתר לעצמו אבו־חצירא. כמו אותו כדורגלן, גם הוא ידע לעמוד ברגע הנכון במקום הנכון, ולזכות בנצחון. ההסכם שלו עם הליכוד הוא הפעולה הכי מוצלחת שעשה אבו־חצירא בכנסת ה־11, ואפשר לסמוך עליו, כי גם את המנדט המובטח לו לכנסת ה־12, הוא לא יבזבז על שטויות, אלא ידע לנצל אותו היטב לטובת... אהרון אבו־חצירא כמובן.

כמו סוחר אמיתי ידע אבו־חצירא איך להעריץ את הליכוד לסגור אתו את העיסקה. הוא פשוט פזל קצת לפרס, וזה עזר. עובדה, הוא קיבל מקום טוב ברשימת הליכוד, ומי יודע, אם ירצה השם, ואם ירצו הבוחרים, אולי גם יצליח להכניס את חברו רפי עזריאל, שיקבל מקום קרמי בעשירייה החמישית לכנסת ה־12. על כך יאמר, איך להרוויח בפוליטיקה — מבלי להתאמץ.

רשות הקורא

לא המפלגות — שהעם יחליט

במשדר מיוחד של הטלוויזיה לציון 20 שנים למלחמת ששת הימים הובאו ראיונות עם שני אישים, משני עברי הקשת הפוליטית. בנימין (פואד) בן־אליעזר, חבר־כנסת מטעם המערך, ורחבעם זאבי, איש הימין. לשניהם הוצגו פחות או יותר אותן השאלות. התשובות, כמובן, היו שונות בתכלית.

לשאלה המרכזית, האם יהודה ושומרון מהווים נכס בטחוני צרוף שאין לוותר עליו בשום פנים ואופן, השיבו השניים תשובות סותרות. את בן־אליעזר הדאיגה יותר הסכנה לביטחון ולשקט באיזור מצד האוכלוסייה דווקא. השטחים עצמם אינם מהווים לגביו אמצעי הגנה אסטרטגי. אצל רחבעם זאבי לא מהווים התושבים סכנה פוטנציאלית להתגברות הטרור, אלא דווקא האפשרות הבלתי מתקבלת על דעתו, לוותר על השטחים ולצאת מהם באופן חד־צדדי. לגביו, שטחים אלה הם נכס בטחוני ואסטרטגי ממדרגה ראשונה.

הפער בעמדות שני האישים הוא למעשה נקודת המחלוקת העיקרית החוצה ומפלגת את העם בישראל. לכן, ראוי שעתיד השטחים יוכרע במשאל־עם ולא בהשלטת רצון מפלגה זו או אחרת, מכוח היותה בשלטון או כתוצאה מהסכמים בין מפלגות. החלטת העם היא שתקבע בסופו של דבר את גורל השלום באזורנו ותיתן לו תוקף משמעותי. נסיונן של מפלגות הימין לדחוק את הקץ, ולהרחיק ככל האפשר את האפשרות להיווצרות מצב כזה שיקרבנו לשלום ולהכרעה על גורל השטחים, רק מלמד עד כמה רחוקות מפלגות אלו מלהיות קשובות לרחשי לב הציבור.

אבי גרין, תל־אביב

אסוציאציה לא רלוואנטית

ראוי "על המשמר" לשבחים על שנותן הוא במה ומאפשר לבעל דעות חרדיות כחיים נקר מבתיים ("על המשמר", 6.5.87, 18.5.87) להביע באופן חופשי את דעתו. מר נקר עומד באומץ על משמר המימסד החרדי, ובחוד לשונו תוקף כל דעה השונה מדעתו. הלוואי והעתונים החרדיים היו מתייחסים בעשירית מיחסכם זה לבעלי דעות חופשיות שאינן מתיישבות עם הקו הרשמי שלהם.

ברצוני להתייחס לאמירה אחת של חיים נקר, המגיב (ב־18.5.87) על מכתבו של קורא אחר: "מה פירוש הביטוי "התמנון החרדי"? הכינוי המזועזע הזה מזכיר לי את הביטויים האנטישמיים..." וגו'. למי שאינו יודע יש לומר, שתמנון הוא בעל־חיים בעל 8 זרועות, מן היצורים שנבראו עם האדם בטבע, או על־פי האמונה הדתית, בידי ריבונו של עולם. ה"תמנון החרדי" הוא סמל להשתלטות מאיימת ומפחידה. כשם שהתמנון בעל הזרועות וכפתורי ההדבקה משתלט על טרפו, כן גם המימסד החרדי — על הכפייה הדתית, החרמות, הנידויים והאילוצים — משתלט על האוכלוסייה היהודית החופשית, בניגוד לרצונה ולאמונתה. האסוציאציה של מר נקר כלל איננה רלוואנטית לנושא המכתב שפורסם. זוהי גישה אישית־פרטית שלו והיכרנוה כבר מתגובתו על מאמר של עודד ליפשיץ ("על המשמר", 6.5.87), כשכינהו "שונא יהודים". קרוב לוודאי שמר נקר רואה בכל מי שחושב אחרת ממנו "אנטישמי". וציפורניו המתחדדות שלופות לו מראש למתקפת־נגד, גם אם יוצא הוא להילחם כדון קישוט בטחנות־רוח.

דורון קפלן, תל־אביב

מבוקש חומר היסטורי על חדרה

בשם העמותה למען מוזיאון החאן בחדרה, שהיא אגודת מתנדבים שבנתה ומנהלת את המוזיאון ההיסטורי של העיר, ברצוני לפנות באמצעותכם לציבור. המוזיאון, הממוקם בחאן העתיק של חדרה עומד לחדש את תצוגתו, לשם כך דרוש לנו חומר. אנו מבקשים מכל מי שיש בידם מסמכים, תמונות, כלים וחפצים הקשורים לחדרה, להרום אותם או להשאילם לצורך העתקה וצילום למוזיאון.

אנו עומדים עכשיו לשחזר חדר מגורים בחאן מלפני 96 שנה וחדר משפחה בחדרה שמלפני 60 שנה, וחסרים לנו חפצים מתאימים לשתי התקופות. כן נודה על כל מידע הנוגע למקורות של חומר היסטורי על תולדות חדרה.

נעמה רודין, מנהלת מוזיאון החאן לתולדות חדרה

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים, הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

טרם הושג הסדר בין האחים הורביץ לבל"ל

היקף החובות של חברת „אורן מבנים פיתוח והשקעות", הנמצאת בשליטת האחים יואב ויוני הורביץ, לבנק לאומי מסתכם ב־6.9 מיליון ש"ח — כך הודיעה החברה לבורסה. בעקבות ההבהרות, התחדש אתמול המסחר במניות החברה.

החברה הבהירה עוד, כי היא נמצאת במו"מ עם בנק לאומי לפריסת חובותיה ולמתן אפשרות להמשך הפעילות הכספית הסדירה שלה. נמסר, כי ל„אורן מבנים" אין התחייבות כספית בגין ערבויות לחברת „יריב", וכי לאף אחת מחברות הקבוצה ול„יריב" אין חובות ל„אורן מבנים". הוזכר גם, כי „אורן" ערבה לחברת „א.ש.י.ל.", בה היא שותפה בשליש מהמניות.

כפי שנודע, לא הושגה כל התקדמות במגעים בין האחים הורביץ לבנק לאומי, בעניין חובותיהם בסך כ־20 מיליון דולר לבנק, בתוספת כ־10 מיליון דולר לבנקים אחרים.

אודי נחשון

מזווית אחרת

דו"ח בנק ישראל על בלימת האינפלציה

כל ההסברים האפשריים

דו"ח בנק ישראל הוא המסמך הכלכלי החשוב ביותר המתפרסם בישראל, בין אם ע"י גוף ציבורי ובין אם ע"י גוף פרטי. חשיבותו רבה מאוד גם במונחים מוחלטים, מפני שמקופלים בו שלושת המרכיבים המרכזיים החייבים להיכלל ביסודו של כל דיון אינטליגנטי בכלכלת ישראל: הנתונים הריאליים והנומינליים, הערכת המדיניות בעבר ובהווה וההצעות למדיניות בעתיד. לפיכך, צריך היה הדו"ח לעורר דיון מקיף ויסודי בשאלות הכלכליות העומדות על הפרק. למרבה הצער, אין אלה פני הדברים. כמו במרבית תחומי החיים הציבוריים בישראל, אין דיון ענייני רציני. התגובה המימסדית היחידה היתה תגובתו הנלעגת של גד יעקבי, ש„גילה" בעקבות הדו"ח כי ממשלת האחדות מיצתה את עצמה גם בתחום הכלכלי. ובאמת, כיצד יכול היה לדעת זאת בתור שר הכלכלה, לפני שפורסם הדו"ח? אך לא שר הכלכלה מעניין, אלא מה שנאמר בדו"ח.

כדי להימנע מיצירת רושם של ביקורת בלבד, יש להקדים ולומר שהדו"ח לשנת 1986 מציג שיפורים רבים וחשובים. קודם כל, יש בו

מאת ד"ר יקיר פלסנר

ללא ספק פחות „פוליטיקה" מאשר בקודמיו: הוא יותר מקצועי. דווקא משום כך חשוב להתמודד איתו ברצינות במישור המקצועי. שנית, יש בו תוספות חשובות בתחום הנתונים ובאופן הצגתם. על אלה יש לברך את מחלקת המחקר. ועתה, אחרי שנבלע הסם המרדים, אפשר לגשת לניתוח.

ייצוב השער בלם האינפלציה

הדו"ח קובע, כי ההישג העיקרי של המדיניות הכלכלית היה הירידה החדה באינפלציה. זו קביעה נכונה, ועל כך יש להוסיף שקשה להגזים בהערכת חשיבותו של ההישג, שכן המשך האינפלציה היה מעמיד בסכנה את עצם תפקודו של המשק הישראלי. יותר קשה לשכוח את תיאור הגורמים שהביאו לעצירת האינפלציה. אומנם, גם בנק ישראל קובע, ובצדק, כי המכשיר המרכזי היה ייצוב שער החליפין. לשון אחר, יש כאן הודאה ברורה בכך שהאינפלציה לא היתה בעיקר אינפלציה של ביקושים. זוהי הצהרה מופלגת, אם נזכור כמה לעג נשפך על הטוענים כי אלה הם פני הדברים, כאשר הרוב עוד סבר שגרעון הממשלה הוא מקור כל הצרות. אבל, קובעים כלכלני הבנק, ייצוב שער החליפין נסתייע בקיצוץ חד בהוצאה הציבורית, בהקפאה אדמיניסטרטיבית של מחירים ובמדיניות מוניטרית מרסנת. על כל שלוש הקביעות הללו יש לחלוק.

את עיקר סימני השאלה יש להפנות להשפעת קיצוץ התקציב. אך יש להקדים ולומר שאין כאן ערעור על כך שקיצוץ התקציב היה רצוי כשלעצמו. אלא שאם מדובר בהפקת לקחים, כי אז יש להעמיד את שאלת הקשר בין קיצוץ תקציב הממשלה לבין בלימת האינפלציה לבחינה מעמיקה. בחינה כזאת חסרה בדו"ח, למרבה הצער. מה שמעורר את הרושם כי האמירה שהקיצוץ סייע נעשתה בחינת מצוות אנשים מלומדה, ולא היתה תולדה של חשיבה שיטתית.

בסיסה של הביקורת על הקביעה האמורה הוא, שאין התאוריה הכלכלית מכירה בגרעון ממשלתי כמקור לאינפלציה, אלא בעודף ביקוש כולל. כלומר, גרעון ממשלתי הוא רק תופעה המקלה על זיהויו של עודף ביקוש במערכת, אבל חיסולו או צמצומו יתרמו לבלימת האינפלציה רק אם כתוצאה מכך יקטן הביקוש הכולל במשק. עובדה שלרבים אולי אינה ידועה היא, שמחזור העסקים הקלאסי של העידן התעשייתי הכייל כשיאו אפיזודה אינפלציונית שכלל לא היתה קשורה בתקציב הממשלה ושכן הממשלות של אז לא הורגלו בגרעונות: אלה הופיעו כאידאולוגיה עם המהפכה הקיינסיאנית), אלא בעודפי ביקוש שמקורם בסקטור הפרטי. כלומר, מה שמעניין לצורך בחינת מרכיבי בלימת האינפלציה הוא הביקוש הכולל במשק, ולא הביקוש של אחד הסקטורים. מה מעלה בחינה כזאת?

הביקוש המיצרפי עלה

וככן, נכון הוא שהסקטור הציבורי צמצם את [illegible] הצריכה הציבורית המקומית ירדה רק ב־4.6 אחוזים [illegible] חל קיצוץ מרשים: אלה קטנו ב־32.5% ב־1985 [illegible] ומחושב מן הנתונים הנומינליים של למ"ס תוך [illegible] המחירים לצרכן). לפיכך, היו התמיכות ב־1986 [illegible] ברמתן ב־1984. אלא שבחינת הביקוש הכולל מעלה [illegible] לחלוטין, מפני שהצריכה הפרטית עלתה ב־1986 [illegible] מכך. אם נצרף את הצריכה הציבורית המקומית [illegible] הפרטית, כך שנקבל את הצריכה המקומית הכוללת, [illegible] בשיעור הגבוה של 7.8 אחוזים. הירידה של 5.5% [illegible] קבועים אינה יכולה לאזן גידול כזה בסה"כ הצריכה, [illegible] גידול ביצוא, שהוא מרכיב בביקוש המקומי. [illegible] מידת הלחץ שהפעיל הביקוש המקומי הוא [illegible] השימושים המקומיים על פני התוצר המקומי. [illegible] משק סגור, הרי ככל שהיה הניסיון לממש עודף [illegible] גדול יותר. כן היתה האינפלציה גבוהה יותר. [illegible] שעודף השימושים המקומיים גדל ב־1986 ב־6.8%. [illegible] שבנק ישראל צריך היה לכתוב הוא, שייצוב שער [illegible] לבלום את האינפלציה, למרות גידול משמעותי בביקוש [illegible]

גורם מסייע נוסף לבלימת האינפלציה, אליבא דבנק ישראל [illegible] המדיניות המוניטרית המרסנת שננקטה על־ידו. [illegible] שבנק ישראל לא ניסה לנקוט מדיניות כזאת, [illegible] האבוסרדיים. ערעור טרומי על הטיעון שהניסיון [illegible] על העובדה, המוכרת גם בבנק ישראל, שאילו כך [illegible] כאן אבטלה בממדים מבהילים, אם לא קטסטרופליים. [illegible] אחת היא זו של ארה"ב: שם אכן נבלמה האינפלציה [illegible] מוניטרית מרסנת, ואף כי היה מדובר שם באינפלציה [illegible] 12% ואל חודשית, כמו אצלנו, נוצרה אצלם אבטלה [illegible] בישראל. גם הסיבות לכך ברורות: במשק שבו מתנהלים [illegible] חותמים הסכמי עבודה בהנחה שזו תימשך. כלומר, [illegible] שכר נומינליות מתוך הנחה שלפחות חלק מערכן [illegible] ע"י האינפלציה. ואז, כאשר הבנק המרכזי לוחץ [illegible] הבלמים המוניטריים, לא מתאפשרת עליית מחירי [illegible] שנחזה מראש. חלק יותר גדול מתוספת השכר [illegible] לתוספת ריאלית, הרווחיות נפגעת, מפעלים [illegible] אבטלה. לכך תורמים גם שערי הריבית הגבוהים, [illegible] לחדש אשראי להון חוזר. מה שמכריח אותם לצמצם [illegible] ולפטר עובדים.

כמעט דבר מכל אלה לא קרה כאן. המודד העיקרי [illegible] המוניטרית הוא התפתחות אמצעי התשלום. מאז [illegible] ועד סוף 1986 גדלו אלה בלא פחות מ־328%. הגידול [illegible] היה בקצב של 120%. איפה הריסון? או שמא כל [illegible] המוניטרית שלה? או אולי כדאי להשתמש [illegible] הפוטנציאליים לבלימת האינפלציה, בין אם הם [illegible] לאו?

הנימוק הבא בתור הוא ההקפאה המינהלית של [illegible] הזה הפך לאופנתי בהקשר של בלימת אינפלציות [illegible] על מחירים שימש ככלי גם בארגנטינה ובברזיל [illegible] (שנכשלו בינתיים) לבלימת האינפלציה היו דומות [illegible] הישראלית. אלא שלמרבה הצער, אין אמיתות [illegible] בהצבעה. ולפיכך אין השימוש בפיקוח על מחירים [illegible] מצבו העגום של מדע הכלכלה. לכלכלנים אין תאוריה [illegible] להסיק כי פיקוח על מחירים תורם לבלימת האינפלציה. [illegible] התאוריות מובילות למסקנה כי בכוחו של פיקוח [illegible] אינפלציה. וזאת אפשר לעשות לתקופה מוגבלת [illegible] תחזור האינפלציה הכבושה ותפרוץ. גם הוכחות [illegible] בנמצא. להיפך; ההיפר־אינפלציה הגרמנית, למשל, [illegible] ללא פיקוח על מחירים, כך שאי־אפשר לטעון אפילו [illegible] היה חלק של כל תכניות הבלימה. לפיכך, ראוי [illegible] שיצמדו לתאוריה, ואם הם רוצים לתת הכשר לפיקוח [illegible] שמוטל עליהם לפתח תאוריה חדשה. בהעדר תאוריה [illegible] ברורים מאידך, ראויה הקביעה כי הפיקוח תרם לבלימה [illegible] ללא יותר מאשר חיוך עצוב.

חברות פרטיות במקום האגודות במושבים

באחרונה הוקמו 150 חברות פרטיות בתוך המושבים, בלי כל קשר לאגודה הקואופרטיבית הפועלת בכל מושב, ואשר חברי המושב חברים בה לפי חוק האגודות השיתופיות. 150 החברות הוקמו, לדברי אחד ממקימיהן, כדי להגן על השותפים בחברה נגד עיקולים המאיימים על חברי המושב בגלל חובות. הם טוענים, כי לא ידעו על החובות וכי ראשי האגודה במושבים התחייבו עליהם בלי ששאלו לדעת חברי המושב.

לדברי המקורות, לא ברור אם התקיימו ישיבות חוקיות של הנהלות האגודות, אך לדבריהם בנושאים חשובים אלה לא התקיימו במושבים אסיפות כלליות, ולדעת חברי המושבים החובות אינם חוקיים ולא תופסים, ולכן הוקמו החברות.

חברי מושבים בעלי משקים משגשגים אינם רוצים להיות שותפים לחובות ומעוניינים לפרוש מהאגודות. החברות הוקמו בשמות בהשראה תנכ"ית, כגון „עשתורת צאן", „יבולי ברכה" וכד'. בירור קצר מעלה, כי המושבים הפכו גם לשרות ציד לעורכי־דין, המקווים לקצור כספים רבים.

בקרב חברי המושבים קיים אי־אמון כלפי ההנהגה ההיסטורית של המושבים שהיו יגאל הורביץ מנהלל וממייסדי כפר ורבורג; אריק נחמקין שר החקלאות, חבר נהלל; מזכיר תנועת המושבים לשעבר עמוס הדר, חבר נהלל; מנכ"ל משרד החקלאות אברהם בן־מאיר ממושב בלפוריה, שכיהן גם כמנכ"ל ארגון קניות של מושבי הצפון ומכר את חברת „הספקה" לבני הורביץ.

150 החברות ל„הגנה על החזקים" מפחידות את ראשי תנועת המושבים. במסמך שפירסמו באחרונה הם חוזרים ומנסים לשכנע את חברי המושבים כי לא האגודה השיתופית גרמה להסתבכות. לדעתם, הכישלון הוא בתחום הניהול, אי־שמירה על תקנון ועל רוח האגודה בנושאי ייצור ושוויון וניצול לרעה של הערבות ההדדית. הם מציינים, כי נושא שיש לתת עליו את הדעת הוא הערבות ההדדית כלפי חוץ, בה השתמשו בניגוד לתקנון. לטענתם, לחצו הבנקים וספקים על מנהלי האגודות וארגוני הקניות, שהחתימו חברים על כתבי ערבות שאסור היה לחתום עליהם. עתה קשה למצוא מי נהנה מהכספים ובאילו דרכים השתמשו בהם. הם מדגישים, שרק האגודה יכולה לעמוד כנגד החובות שהבנקים דורשים את פרעונם; חבר בודד יכול להתמוטט. האגודה עומדת לימין חבר בנושאי מס והיא מקלה על החברים. לאגודה שיתופית חקלאית יש יתרונות מס מובהקים על פני חברה בע"מ.

הדברים נאמרים כמובן נגד אותן 150 חברות בע"מ המתפשטות במושבים רבים. ראשי תנועת המושבים מתריעים נגד תופעות שליליות העלולות להרוס תנועה גדולה, שרשמה לזכותה הישגים גדולים.

חיים מרגלית

בנק ישראל ישלול רשיון בנק יסעור

בנק ישראל מעכב את שלילת הרשיון של בנק יסעור למשכנתאות, השייך לבנק הספנות, כהיענות לבקשתו של הקבלן יצחק תשובה מנתניה לאפשר לו לרכוש שליטה בבנק.

מדיווח שמסר בנק יסעור על תוצאות הרבעון הראשון ב־1987 עולה, כי עסקיו ממשיכים להיות סמליים: הרווח הנקי של הבנק ברבעון הראשון היה כ־11 אלף ש"ח, ההון העצמי הגיע ל־4.6 מיליון ש"ח. פקדונות הציבור הסתכמו ב־243 אלף ש"ח וההלוואות לציבור הסתכמו ב־1.8 מיליון ש"ח.

יצחק תשובה הגיע להסכם לרכוש את בנק יסעור, [illegible] כפוף עדיין להיתר של בנק ישראל. דובר בנק ישראל [illegible] כי עיכוב שלילת רשיונו של הבנק הוא [illegible] בנקאיים העריכו אתמול, כי בנק ישראל ישלול [illegible] רשיון הבנק והסכם הרכישה יתבטל.

גלגלי הבורסה

ירידה במחזור ובשערים

במניות החופשיות עלו אתמול 64 שערים, לעומת 20.9 שירדו ו־102 שנשארו בלי שינוי. במניות ההסדר היתה מגמה מעורבת תוך נטייה ליציבות. בשוק איגרות החוב היו תנודות גדולות יחסית לשני הכיוונים, תוך ירידות גדולות במחזורים. המחזור במילווה קצר היה גם אתמול גדול יותר מאשר בשוק המניות.

הציבור השקיע אתמול 3 מיליון ש"ח בקרנות הנאמנות.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.01% ל־1.43% והתשואות השנתיות בין 12.85% ל־18.5%, תוך מחזור של כ־21.9 מיליון ש"ח. לסדרה מס' 837 לא הוגשו פקודות. לסדרה ל־76 יום נקבע שער של ביצוע חלקי בשיעור 50%.

היום יציע בנק ישראל לציבור שתי סדרות נוספות של איגרות חוב צמודות למדד בערך נקוב כולל של 30 מיליון ש"ח, מזה 20 מיליון ש"ח מסוג „שגיא" לחמש שנים במחיר מינימום של 95% מע"נ ו־10 מיליון ש"ח מסוג „גליל" לעשר שנים במחיר מינימום של 90% מע"נ.

סל המטבעות עלה אתמול ב־0.01%, ל־1.6823 ש"ח. בעוד שער הדולר היציג ירד ב־0.26% ל־1.5934 ש"ח. דולר נוסעים ירד ל־1.8812 ש"ח. הדולר השחור הוסיף להיסחר בין 1.59 ל־1.60 ש"ח.

במסחר בשערים המשתנים לפני הצהריים עלה מדד השערים מ־175.33 ל־175.95 בסיבוב הראשון וירד ל־175.60 בסיבוב השני ול־175.22 בסיבוב השלישי. אחרי הצהריים ירד המדד ל־173.65. נערכו 200 עסקות לפני הצהריים בתמורה כספית של 4.1 מיליון ש"ח. כל המחזור במניות החופשיות הסתכם ב־17 מיליון ש"ח.

במניות ההסדר נעו העליות בין 0.8% (אי די בי ב') ל־1.3% (אגוד רג') והירידות בין 0.2% (דיסקונט א') ל־2.2% (מזרחי מ'). למניות בנק הפועלים מב', ע"ש ולמוכ"ז היו עודפי ביקוש, שסופקו ללא שינוי בשעריהן. תשואותיהן השנתיות נעו בקרבת 14.5%. המחזור בהן הסתכם ב־2.5 מיליון ש"ח.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלתה אוה"ה ב־0.4%. הירידות באחרות נעו בין 0.4% (כללי מ"ר 1) ל־2% (פי בי).

במניות החופשיות עלתה תבל מ"ר 1 ב־11%. לעומתה ירדו ב־10%: גלי זוהר 5, התכוף 1, אלקו 0.1 ו־0.25 ש', אלרן מ'. במניות חיפושי נפט היתה מגמת שערים מעורבת. נפטא עלתה ב־5.1%. לעומתה ירדה פראויל ב' ב־5.1%.

בשוק איגרות החוב נרשמו תנודות שערים קלות בצמודות ב־100% למדד והנושאות 3% לשנה. בנושאות 4.25% על ריבית לשנה נעו התנודות עד 2%. תנודות קלות היו בצמודות ב־80% למדד בלבד. בסוג „ברירה כפולה צמודה" היו ירידות עד 3% בצמודות למט"ח ובנסחרות במט"ח היו תנודות שערים עד 2%.

„בנק כרמל" דיווח, שהרווח הנקי שלו בשלושת החודשים הראשונים של 1987 הסתכם ב־324 אלפי ש"ח. זהו גידול של 957 אחוז בחישוב שנתי ותשואה נטו על ההון של 22.5 אחוז. ההון העצמי של הבנק הגיע ל־6.537 אלפי ש"ח. סך ההלוואות ב־31.3.87 הסתכם ב־162.5 מיליון ש"ח, לעומת 159.9 מיליון ש"ח ב־31.12.86.

„בנק לפיתוח ולמשכנתאות" דיווח על רווח נקי מותאם בסך 604 אלפי ש"ח ברבעון הראשון של 1987, לעומת 1.337 אלפי ש"ח בכל שנת 1986.

„אסותא" מ„קבוצת" כלל פרסמה תשקיף להנפקת 123.2 מיליון מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח, המוצעות לציבור ב־1.120 אלף יחידות, שכל אחת מהן כוללת 100 מניות במחיר רכישה מינימאלי של 3.60 ש"ח. שווי החברה לצורך תשקיף זה הוערך בכ־12.1 מיליון ש"ח.

„אינקובחי" פרסמה על הפסדה המתואם של כ־5 מיליון ש"ח בשנת 1986, לעומת הפסד של 1.2 מיליון ש"ח בשנת 1985.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

שאלות קוראים בעקבות דו"ח בנק ישראל

„להתייחס בזהירות לנתונים"

בעקבות פרסום דו"ח בנק ישראל התקבלו בעיתון מספר שאלות מקוראים.

● **בדו"ח בנק ישראל נאמר שהתמורה לעבודה הגיעה ל־97 אחוז של התוצר והתמורה להון רק ל־3 אחוזים. איך זה מתיישב עם המציאות?**

☐ דו"ח בנק ישראל עצמו קבע, כי יש להתייחס בזהירות לנתון על התמורה להון, היות שהוא נקבע כשארית ולא כסיכום אמפירי של רווחי הפירמות והעצמאיים במשק.

החישוב של התמורה לעבודה ולתמורה להון מתבצע על רקע כך, שמכלל התוצר מנכים את תשלומי השכר לשכירים, שהוא סכום מדווח; על כך מוסיפים שכר עבודה זקוף לעבודת עצמאים על־פי תחשיב שרירותי. ומה שנותר נחשב כתמורה להון.

אך כל התוצר השחור הלא־מדווח יש להוסיף לפיכך לתמורה להון. במידה שחלקו של התוצר השחור הלא־מדווח גדל, חלקה של התמורה להון קטן.

בתמורה להון לא מופיעה הריבית שהממשלה ובנק ישראל משלמים עבור חובות הממשלה, המופיעים בסטטיסטיקה כתשלומי העברה. ידוע, כי תשלומי ריבית אלה גדלו מ־0 ל־6.5 אחוזי תוצר.

התמורה להון מושפעת על־ידי הערכת השווי הריאלי של השכר ששולם, וכפי שהצבענו כבר על כך, בנק ישראל השתמש בהערכה סטטיסטית לא מקובלת ולא מוסכמת על הערכת הערך הריאלי של השכר. שיטה זו מגדילה את שווי השכר, ולכן מקטינה באופן אבסורדי את התמורה להון.

מידות התוצר מושפעת גם מגורמים נקודתיים שהצטברו ב־1985 וב־1986. תשלומי הריבית של הפירמות מופיעים כתוצר (שכר עבודה ורווח) בענף השירותים הפיננסיים. אולם, בשנתיים האחרונות ירדה הרווחיות בענף הבנקאות כתוצאה מהפרשות שנעשו לחובות אבודים. (בכ־350 מיליון דולר בכל אחת משתי השנים). בסכומים אלה יש להקטין את התוצר הלאומי של שנים קודמות ולהגדיל את התוצר הלאומי בשנתיים האחרונות.

חישובי התוצר הלאומי אינם מדוייקים והלמ"ס תיקנה את אומדני גידול התוצר בחודשים האחרונים ב־100 אחוז, לעומת האומדן הראשוני.

כיוון שגודל התוצר הלאומי מצביע על אומדן חסר, הערכת השווי הריאלי של השכר מושפעת מנטיות שרירותיות, הזקופה לשכר עבודה של העצמאים ושיעורי פחת שרירותיים למרי והתשואה להון אינה מבוססת על סיכומים סטטיסטיים אלא מתקבלת רק כשארית מכל הגורמים האחרים — ניתן להצטרף רק להגדרת בנק ישראל ו„להתייחס בזהירות" לאומדנים אלה.

● **מהן תופעות הלוואי של הריבית הרצחנית במשק על גודל התוצר?**

☐ התוצר הלאומי מורכב מתמורה לעבודה (שכר) ומתמורה להון (רווח). הרווח מתחלק לסוגיו, בין רווח הפירמות, ריבית, וכו'. תשלומי הריבית לכן גרמו ירידת הרווחים בסקטורים היצרניים המשתמשים באשראי ועליית הרווחים בסקטור הפיננסי. אולם בסקטור הפיננסי הרווחים נעלמו, כתוצאה מכיסוי חובות גרועים מהעבר. לכן הריבית הרצחנית גרמה הקטנה במדידת התוצר הלאומי של השנה.

● **איך מודדים את החיסכון הפרטי?**

☐ בישראל אין מודדים את החיסכון הפרטי. מסכמים את כלל ההכנסות במשק על־פי הדיווחים, ומורידים את התשלומים למסים ולביטוח לאומי. מה שנותר הוא ההכנסה הפנויה. מצד שני, מסכמים את הסכומים שהוצאו לצריכה פרטית, מחסירים את הצריכה הפרטית מההכנסה הפנויה, והשארית נחשבת כחיסכון הפרטי. החיסכון הפרטי כולל את חיסכון משקי הבית ואת הרווחים הבלתי מחולקים של הפירמות.

● **האם הגידול בצריכה הפרטית מושפע מפת"ם בלטה והכנסות שחורות?**

☐ בהחלט כן. אשתקד השתמשו אזרחי ישראל למימון נסיעותיהם בחו"ל ולרכישות בדולרים שחורים שצברו משנים קודמות. הכנסות שחורות, מטבען, מוצאות בעיקר לצריכה פרטית, כי אם צוברים אותן, מס הכנסה יכול לעלות על כך. לכן נהוג לבזבז סכומים אלה על מסעדות־יוקרה בארץ, על נסיעות לחו"ל ועל רכישות יבוא אישי בחו"ל. השימוש בהכנסות שחורות משנים עברו שנצברו בפת"ם בלטה, מסביר שיעור ניכר מגידול הצריכה הפרטית בארץ ב־1986, כי רבים העריכו שלא כדאי להמשיך ולצבור דולרים, לאור ירידת ערך הדולר והפסקת הפיחותים.

● **אילו נתונים יש על חלוקת הכנסות בישראל?**

☐ למעשה, אין נתונים. הסדרה היחידה הקיימת היא התפלגות ההכנסות בין השכירים לבין עצמם על־פי עשירונים, אך אין שום מערכת נתונים בדוקה על התפלגות ההכנסות בין שכר לבין רווח ועל התפלגות ההכנסות בקרב העצמאים ובעלי חברות. אין גם נתונים על התחלקות תשלומי הריבית במשק בין הסקטורים השונים. היעדר נתון אחרון זה, על גודל האחזקה של הנכסים הפיננסים והתשואה עליהם הוא אחד מהמגרעות החמורות של סטטיסטיקה הכלכלית. במיוחד לאור העובדה כי משקל תשלומי הריבית במשק הוא סכום גדול בהשוואה לתוצר הלאומי.

צ.ט.

מפרקי „פ.י.ט." נגד „הפניקס" וחכמי

המשפט היקר ביותר בעיר נמשך בעצלתיים

לאחר הבום הגדול שעשתה תביעת הענק של מפרקי „פ.י.ט." נגד „הפניקס" ומנהליה, בסך 120 מיליון דולר, עבר הדיון בה לאולמה השקט של נשיאת בית המשפט המחוזי בתל־אביב, השופטת חנה אבנור. המעבר למסלול דיונים חד־שבועי הביא לרגיעה חלקית, אבל שני הצדדים ממשיכים להשבין שריונים מחוץ לאולם בית המשפט, וגם שלטונות מס הכנסה הצטרפו לחגיגה.

כזכור, נטען בתביעות הענק של מפרקי „פ.י.ט." כי מנהלי „הפניקס", דוד ויוסי חכמי, גזלו מ„פ.י.ט.", בה היו ל„הפניקס" 50 אחוז מהמניות, עשרות מליוני דולרים, בעוד חברת „פיט" נמצאת בתהליך התמוטטות. לצד התביעה הענק הדשו מפרקי „פיט" כי „הפניקס" תשלם עבור פוליסת נאמנות של עובדי „פיט", בעקבות התמוטטות החברה ובריחת מנהליה, יורי סלנט וחגי בליך מהארץ. לאחר חודשים ארוכים של תגרויות, התפוצצו המגעים בנושא זה ומפרקי „פיט" מתכוונים להגיש תביעה נוספת נגד „הפניקס", בסכום של 19 מיליון דולר.

יורי סלנט וחגי בליך בוטחו, החל ב־1981, בחברת „הפניקס" ביטוח נאמנות למקרה של גניבה ומרמה. ב„הפניקס" טוענים, שכבר לפני התפוצצות תביעת הענק פנו המפרקים לחברה והודיעו, כי ב„פיט" היתה גניבה ע"י מנהליה, וכי יש לשלם להם את דמי הביטוח. ב„הפניקס" הוחלט למנות את משרד רואה החשבון קסלמן לבדיקת התביעה, וביקשו ממפרקי „פיט" להעביר אליו מסמכים ופיסוקים כי אכן היו גניבה ומרמה. על־פי החוק, יש להוכיח בעליל כי היתה גניבה ולא הפסד, שיכול להיגרם מסיבות אחרות, כמו הפסדי המנהלים בבורסה. ב„הפניקס" טוענים, כי משרד קסלמן הודיע שהוא פעולה מצד המפרקים ולא קיבל את המסמכים הדרושים.

בין הצדדים ישנם גם חילוקי דעות על גובה הביטוח כנגד אי־נאמנות המנהלים. המפרקים טוענים, כי ב־1981 וב־1982 בוטחו מנהלי „פיט" ב־1 מיליון דולר בכל שנה. ב־1983 ב־2 מיליון ובשנים 1984־1986 ב־5 מיליון דולר בכל שנה. כלומר, בסך הכל 19 מיליון דולר. ב„הפניקס" טוענים כי הפוליסה תקפה רק לשנה אחת, וצריך לתת הודעה תוך 12 חודש מיום סיום התקופה על חידושה. מאחר שלא ניתנו הודעות כנדרש, תקפה רק הפוליסה האחרונה, בסך 5 מיליון דולר, וזו התביעה המקסימלית שניתן לתבוע מ„הפניקס". כאמור, המגעים בעניין זה נקלעו למבוי סתום והמפרקים שוקלים עתה להגיש תביעה משפטית נוספת נגד „הפניקס".

המפרקים טוענים, כי ב„הפניקס" מחזיקים את התביעה כנגד ביטוחם של סלנט ובליך ב„בת ערובה", כדי ללחוץ על המפרקים לבטל את תביעות הענק. אולם ראשי „הפניקס" דוחים על הסף טענה זו ומזכירים, כי לפוליסה של ביטוח נאמנות יש ביטוח־משנה בשיעור כמעט מלאי — 98 אחוז. ראשי „הפניקס" כבר הודיעו למבטח המשנה בחו"ל על תביעת המפרקים ומחר עומדים לצאת לחו"ל נציגי החברה, כדי לתת למבטח המשנה הבהרות נוספות.

לפני מספר שבועות פנו שלטונות מס הכנסה וביקשו צווי עיקול ועיכוב יציאה מהארץ נגד דוד ויוסי חכמי, בטענה כי בני משפחת חכמי חייבים סכומים גדולים למס הכנסה ונציג מס הכנסה הביע חשש בדיון במשפט, שהם מוכרים את רכושם כאן ומתכוננים לברוח מהארץ. השבוע בוטלו צווי עיכוב היציאה מהארץ שניתנו נגד דוד ויוסף חכמי, לאחר שפרקליטיהם טענו כי למרשיהם לא ניתנה עדיין הזדמנות להשמיע את השגותיהם על השומות שנקבעו במס הכנסה. העיקולים נותרו בעינם, כיוון שממילא הם הוטלו לפי בקשת מפרקי „פיט". בינתיים נותר התיק במס הכנסה פתוח למאבקים.

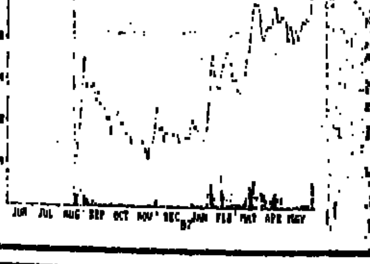

במהלך מאבקי הווטו סביב התביעה הגיעו המפרקים ופרקליטי בני משפחת חכמי להסדר, לפיו יוסרו הצווים נגדם בתמורה לשיעבוד 26 ממניות חברת „הפניקס". לאחר שהושג ההסדר הגיעו אנשי „הפניקס" למסקנה כי הוא איננו טוב וביקשו לבטלו. המפרקים סירבו, בטענה שההסדר קיבל תוקף מבית המשפט, ולאחר שפרקליטי חכמי פנו לבית המשפט בוטל ההסדר הזה. המפרקים „הפסידו בנקודות", אבל העיקולים נגד בני משפחת חכמי עומדים בתוקפם.

הדיונים בתביעת הענק מתקיימים מדי יום חמישי בבית המשפט המחוזי בתל־אביב. בשלב זה משמיע עורך הדין המייצג את „הפניקס", פיני רובין, את טענותיו למחיקת תביעת המפרקים על הסף. אחריו ישמיעו טענות בעניין זה עו"ד אמנון גולדנברג, המייצג את דוד חכמי, ועו"ד יעקב ויינרוט, המייצג את יוסי חכמי.

מניות „אפיק" עלו למעלה

במקביל למשפט בעניין תביעת מפרקי „פיט" מספקת החברה בפירוק חדשות נוספות. עורכי הדין שפיגלמן ושגב הודיעו, כי הם עומדים לפרסם מיכרז למכירת השליטה בחברת ההשקעות „אפיק", שמניותיה נסחרות בבורסה. מפרקי „פיט" מחזיקים ב־40 אחוז ממניות החברה, שהיא בעלת השקעות במפעל לייצור מעגלים מודפסים, ובחברה המשמשת כסוכנת מחשבי „אפל" בישראל. בשבוע שעבר פנו המפרקים לרשות לניירות ערך בבקשה לקבל פטור מפרסום תשקיף. הודעת המפרקים גרמה התעוררות במניות „אפיק" ותוך חמישה ימי מסחר, בין 31 במאי ל־9 ביוני, עלתה המניה בכ־27 אחוז. הגרף של „קו מנחה" מראה, כי הזינוק המטאורי הקודם של המניה היה במארס השנה, כאשר הוגשה תביעת המפרקים נגד חברת „הפניקס" ובני משפחת חכמי.

אודי נחשון

כלכלה ובחירות

מינויי הבחירות של ריי"גן

משקיפים בקונגרס ובעולם הפיננסים בארה"ב מביעים את בטחונם כי הממונה החדש על ראשות הפדרל ריזרב (הבנק המרכזי) יעמוד בלחצים מצד מימשל רייגן בנושאים כלכליים מרכזיים, אם כי יש המטילים ספק בכך.

הדמוקראטים בוועדת הבנקים של הסנאט יבדקו מקרוב לפני האישור את הגישות הרפובליקניות של גרינספאן, אשר התמנה במקומו של פול וולקר כיו"ר הפדרל ריזרב. אולם מקורות בקונגרס ומשקיפים פיננסיים מצפים, כי גרינספאן, כלכלן שמרני ששימש כיועץ כלכלי ראשי של הנשיא פורד וכיועץ כלכלי בלתי רשמי של הנשיא רייגן, יזכה גם באישור מצד הסנאט, בעל הרוב הדמוקראטי.

שוקי הכספים הגיבו לפני שבוע בחריפות על הידיעה כי פול וולקר, הזוכה ביחס של הערכה כללית, אינו מעוניין בתקופת כהונה שלישית בת ארבע שנים כיו"ר הבנק המרכזי של ארה"ב. וולקר התחייב להישאר רק עד שמינויו של גרינספאן יאושר.

שוקי הכספים התאוששו בינתיים מן ההלם בעקבות הידיעה, ונרגעו לנוכח המוניטין שיצאו לגרינספאן כלוחם תקיף נגד האינפלציה, הקרוץ מאותו חומר כמו וולקר. אך אנשי עסקים רבים הביעו חששות, אם אומנם יהיה גרינספאן נכון להתנגד ללחץ מצד הבית הלבן בנושאים מרכזיים הנוגעים לאינפלציה ולשערי הריבית — בחודשים שלפני הבחירות לנשיאות, בנובמבר 1988.

„אנו כמובן שותפים לדאגה הזאת", אמר מקור בוועדת הבנקים של הסנאט; „אנו מקווים ומצפים כי היו"ר החדש יוכל לשמור על אי־תלות בבית הלבן".

„גרינספאן, קרוב לוודאי, יגלה יתר עצמאות משחושבים רבים", אמר קנת גינתר, סגן הנשיא בפועל של התאחדות הבנקאים. עם זאת ציין, כי יו"ר הפדרל ריזרב, על אף עצמאותו המינהלית של הבנק, פועל בדרך כלל על־פי מניעים פוליטיים. ההיסטוריה מלמדת כי הבנק המרכזי נוקט בשנות בחירות לנשיאות לעתים תכופות צעדים המביאים לגאות המשק. „אורך הרצועה שלו מן הבית הלבן, בשאלות מרכזיות של המדיניות המוניטארית, איננו כה רב כפי שרבים היו רוצים להניח", אמר גינתר על ראשי הפדרל ריזרב.

פקידי מימשל אומרים, באורח פרטי, כי הם בטוחים שגרינספאן יקיים קשרי עבודה הדוקים עם שר האוצר ג'יימס בייקר. הם מציינים, כי שני האישים עבדו למען הנשיא פורד, כאשר בייקר כיהן כשר המסחר. כן מצפים שגרינספאן יגשים את השקפתו של רייגן ביחס לשוק החופשי, בכל הנוגע לביטול תקנות בנקאות מגבילות.

בייקר אומנם חייב את המדיניות האנטי־אינפלציונית של וולקר, אך היו ביניהם חילוקי דעות בשאלות רבות.

הבנק המרכזי של ארה"ב הוקם על־ידי הקונגרס, כמוסד עצמאי, ורבים מיושבי הראש שלו בעבר נאבקו לשמירה על העצמאות הזאת. מועצת שבעה נגידי הבנק ממונים על־ידי הנשיא, ותקופת כהונתם נמשכת 14 שנים, כאשר בכל שנה זוגית פורש אחד מהם. רייגן, כמנצב בלתי רגיל, מינה את כל חברי ההנהלה הנוכחיים, מאחר שנגידים רבים פרשו לפני תום כהונתם. וולקר אומנם מונה מחדש ליו"ר על־ידי רייגן, אולם לראשונה התמנה על־ידי הנשיא קארטר, ב־1979.

גרינספאן אומנם שימש כיועץ לנשיאים רפובליקנים והוא מנהל חברת ייעוץ כלכלי משלו — טאונזנד גרינספאן — אך משקיפים מסויימים מודאגים מחוסר נסיונו בענייני המשק הבינלאומי והבנק המרכזי, בעיקר מאחר שהממונה הוותיקה ביותר בהנהלה בת שבעה חברים, היא עתה מארתה סיגר, היושבת בה שלוש שנים בלבד.

„זוהי הנהלה חלשה", אמר מקור בענף הפיננסים. „אולי זו ההנהלה החלשה ביותר של הפדרל ריזרב זה זמן רב". סגן היו"ר, מנואל ג'ונסון, והנגיד וויין אנג'ל מכהנים רק מפברואר 1986, ואילו רוברט הלר הושבע באוגוסט 1986. החבר החדש ביותר בהנהלה הוא אדוארד קלי, איש עסקים מטקסאס, שהושבע ב־26 במאי השנה.

דונה סמית, רויטר

אי־שביעות רצון במקסיקו

שעה שמפלצת החובות של העולם השלישי מרימה שוב את ראשה, עשויים הבנקאים לשאוב נחמה מן ההדרשות על מקסיקו. המשק של מדינה זו, שבמעט פשטה רגל בשנת 1982, מראה סימני שיפור.

הירידה של 3.8 אחוזים בתל"ג אשתקד, נובעת בעיקר מהמחירים הנמוכים של הנפט העולמי. מחירי הנפט התאוששו בינתיים. גם היצוא הנוסף של נפט מתגשם וסוף־סוף הוסכם על „חבילה" גדולה של הלוואות חדשות.

אולם כלכלנים ובנקאים טוענים, כי גילויי אי־שביעות הרצון העממית יהוו המבחן האמיתי של ממשלת הנשיא מיגל דה לה מאדריד.

הממשלה לא הצליחה להקטין את האינפלציה. באפריל השנה הגיע השעור השנתי של האינפלציה ל־120 אחוז, לעומת 105 אחוזים ב־1986 ומטרה רשמית של 80 אחוזים לשנה. פיחות הפזו מ־500 ל־1,200 פזות לדולר גרם עלייה תלולה של המחירים.

הממשלה נאלצה להפחית למחצית את אומדן הצמיחה שלה של 3% לגבי 1987, לאחר שהבנקים הזרים לא הורו לחתום על הסכם קונסולידציה בסך 7.7 מיליארד דולר שהוסדר רק בחודש אוקטובר האחרון.

מקסיקו עומדת במקום השני, אחרי בראזיל, בין בעלות החוב בעולם השלישי והיא חייבת סביב 100 מיליארד דולר.

3.5 מיליארד הדולר הראשונים התקבלו כבר, במסגרת הקונסולידציה החדשה של מקסיקו, אולם הממשלה טרם החליטה איזו מדיניות כלכלית לאמץ, שעה ש„פ.ר.אי.", המפלגה השלטת, מתכוננת לבחירות של 1988 גדול הפיתוי להרבות בהוצאות. בעיקר נוכח הגילויים האחרונים של התמרמרות עממית כלפי המפלגה השלטת.

לדברי מקורות מדיניים, גרמו עליית טכנוקראטים בממשלת מקסיקו, והפנייתו של דה לה מאדריד ימינה, לניכור של רבים מחברי המפלגה והן עלולות לסבך את בחירתו של מועמד המפלגה לנשיאות. על־פי החוקה המקסיקנית נשיא לעולם אינו יכול להיבחר שנית.

סאלינאס ושר האנרגיה אלפרדו דל מאזו, המועמדים הראשיים, שייכים לצוות האינטלקטואלים החסרים בסיס רחב במפלגת השלטון. נוכח הלחצים לפני בחירות, ונוכח העלייה בהוצאות הייצור, קשה יהיה, לדעת כלכלנים רבים, להגשים את היעדים לבלימת האינפלציה. פורפיריו קאמארנה, יועץ כלכלי של קונפדרציית הפועלים המקסיקנית רבת העוצמה, חוזה שיעור אינפלציה של יותר מ־150 אחוזים ב־1987. צמיחה לא מתאפשרת בלי הזרמת משאבים להמרצת הביקוש והייצור, ופירוש הדבר גם עליית שכר. „אם רצוננו להמריץ ייצור וצמיחה, עלינו לשפר את ההכנסות ואת כוח הקנייה", אמר. „אך זה יהדוף את המחירים כלפי מעלה".

מפלגת פ.ר.אי. שולטת כמעט ללא הפסקה זה 60 שנה. אך היא תלויה בתמיכת העובדים. שביתה של עובדי חברת החשמל הוכיחה את פגיעותה המפלגה השלטת מצד האיגודים המקצועיים.

קית גרנט, רויטר

מבזקים כלכליים

■ עו"ד ישעה וינשל, סגנית ראש החטיבה העסקית בבנק לאומי ומנהלת הסניף המרכזי של הבנק בתל־אביב, נתמנתה לראש החטיבה העסקית ומצטרפת להנהלת בל"ל. וינשל, שתחליף את יעקב ארטל שהודיע על פרישתו, עובדת בבנק לאומי 28 שנים ומילאה תפקידים שונים במחלקה המשפטית של הבנק, במחלקת ההנפקות ובחטיבה העסקית. היא תמשיך למלא את תפקידה כמנהלת הסניף המרכזי בתל־אביב, במסגרת שילובו של הסניף בחטיבה העסקית. מינוי נוסף בבנק לאומי: רמי פלד, עוזר בכיר למנכ"ל, התמנה לסגן ראש החטיבה העסקית. המינויים ייכנסו לתוקף ב־1 ביולי.

■ יצוא היהלומים במאי הסתכם ב־179 מיליון דולר, גידול של 26 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד. המפקחת על היהלומים במשרד התעשייה והמסחר, צביה דורי, ציינה כי מגמת הגידול ביצוא היהלומים הביאה לכך שמתחילת השנה עד סוף מאי הסתכם היצוא הזה ב־820 מיליון דולר, לעומת 664 מיליון דולר בתקופה המקבילה ב־1986, גידול של כ־24 אחוז.

■ סטודנטים רבים מחפשים תעסוקה בתקופת לימודיהם. אחרים מחפשים עבודה שתהלום את כישוריהם לאחר גמר הלימודים. לכל אלה נועד יריד התעסוקה שיערך ביום שני, 8.6.87 בין השעות 12־16, מטעם היחידה להכוון תעסוקתי של האוניברסיטה העברית בירושלים. ביריד ישתתפו כ־40 חברות ומפעלים.

■ חברת „עידן 1" המשתייכת לקבוצת „כלל שיווק ומסחר", נטלה על עצמה את הפצת קלטות הווידיאו של סרטי החברות האמריקניות „פארמונט" ו„יוניברסל", בשיתוף עם חברת „טי. זי. קיי." (בבעלות זתק"ס) שהיתה המפיצה הבלבדית בעבר.

שבועות 1987 — מירוץ ללא קהל

רק 500 צופים באו לחזות במירוץ המכוניות השני לעונת 1987. מירוץ שבועות שהיה אמור למשוך עשרות־אלפי צופים — הפך לכישלון. עבודת הארגון מאחורי הקלעים [illegible] מקצועית. אבל המארגנים עדיין לא למדו את הלקח. הגיעה העת למצוא מסלולי מירוץ גם לימי שבת במרכז הארץ ולא לתת לדתיים באשקלון ליצור „סטאטוס־קוו חדש"

קנה־המידה היחיד המשמש למדידת פופולאריות של ספורט הוא ויישאר היקף קהל אוהדיו לאורך זמן. אם להתרשם על־פי מה שהיה ביום חמישי במסלול המירוצים באשקלון, הרי שמירוץ שבועות היה ללא כל ספק כישלון. 500 צופים שהגיעו ביום חול בו היה מרבית עם ישראל עסוק בעבודתו, לא הותירו ספק שאם ברצונם של מארגני המירוצים להפוך ענף זה למתחרה לכדורגל, הרי שעליהם לערוך את המירוצים בימי חופשה או במקום כלשהו במרכז הארץ ובשעות של אחרי העבודה.

הארגון במסלול המירוצים היה הפעם טוב מאשר במירוצים אחרים, הכניסה והיציאה היו קלים הודות לחוסר הקהל והמקצים יצאו לדרך ללא עיכובים מיותרים. את רמת השיפוט ניתן לחלק לשתיים. זו של מירוץ המכוניות וזו של מירוץ האופנועים אליו מתייחסים באשקלון עדיין כאל מירוץ חריג.

מקצה הגמר לאופנועים בנפח של 250 סמ"ק היה יכול להמשיך ולרוץ עד פירסום שורות אלה, אם היה הדבר נתון להחלטתם של השופטים, ששכחו משום־מה להתייצב בקו הסיום עם דגל השחמט ולהכתיר את המנצחים ולעצור את המפסידים.

מירוצי האופנועים לנפח 500 סמ"ק זימנו לקהל חוויה כשהרוכב, יהודה איילון, התעלה לרמה גבוהה מאוד עד שקשה היה להאמין שעל האופנוע הכבד המרחף באוויר מצוי רוכב. איילון זינק תוך החלקה למקצה הגמר, דני אוחנה ניצל את החלקתו של איילון ופרץ ראשון, הוא הוביל את המירוץ הקפה אחת בלבד לפני שאיילון בתצוגה מרהיבה עבר אותו תוך טיפוס מן המקום השלישי. המירוץ הזה נעצר למזלם של מתחריו של איילון בזמן, עוד שתי הקפות ואין ספק שאיילון היה משיג את כל המקצה בהקפה שלמה.

אם במירוץ האופנועים גרמה הטעות הבלתי־מוסברת לגיחוך, הרי שבניגוד למירוצים קודמים היה השיפוט במירוץ המכוניות נקי כמעט לחלוטין מטעויות, והחשוב מכל — השיפוט הפעם היה קשוח וקפדני. השופטים לא חששו לפסול זינוקים ולפסול מתחרים.

מירוצי המכוניות בנפח מנוע של 1000 סמ"ק נפתחו במקצה ראשון פושר ומשעמם כשכבר בסיבוב הראשון החל אלון קידר בפולו של צ'מפיון מוטורספורט לפתוח מירווח שאיפשר לו נהיגה שקטה ורגועה בהמשך.

במיקצה השני בנפח זה, זינק דני ואן־הארט בפורד פיאסטה היטב והוביל את המירוץ, בהקפה השלישית הוא מצא את עצמו מבצע צלחת באמצע הסיבוב ועף אל החול הטובעני בצד המסלול, שם נתקע וסיים את המירוץ. את יציאתו ניצל נהג אלמוני יחסית, טוני בורשטיין, שנהג היטב מן המקום הרביעי לראשון.

המקצה השלישי בו התחרו שרון אבר ודוד פרייס הבטיח להיות הטוב מבין השלושה, כשפרייס זינק מן המקום האחרון משום שלא ביצע הקפות מול השעון. אבר זינקה ראשונה, דוד פרייס זינק מן המקום השישי לשני. פרייס ואבר נלחמו עד לסיום בו סיימה אבר ראשונה.

גם מקצה הגמר למכוניות בנפח 1000 סמ"ק לא השאיר אחריו הפתעות מיוחדות. אלון קידר זינק היטב וסיים ראשון, שני סיים דוד פרייס ושלישית סיימה שרון אבר בפיאט 127 של אוטו „קליניק". את הליגה מוביל לאחר מירוץ זה דוד פרייס עם 15 נקודות.

בינוניות

כרגיל, ככל שנפח המנוע גדל גם המתח עלה. מכוניות ה־1300 סמ"ק התייצבו מול דגל המזניק. המקצה הראשון בחצי הגמר הפגיש את הפייבוריט לניצחון, חיים רווה, בפולו קופה של אוטו־קור/צ'מפיון מוטורספורט ואת אחד המועמדים לזכיה באחד המקומות הראשונים רמי שרכטוביץ, באלפא־סוד של מוסך אלכס. שני הנהגים זינקו יחדיו וניהלו קרב צמוד עד שהאלפא־סוד עפה תוך סיבוב החוצה ורווה סיים ללא קושי, ראשון.

המקצה השני העלה את אלי זלק יאיר פרן ושאול קרנר לגמר, והשלישי את דורון גלנט שנהג על טלבו־סמבה ראלי של נסבאר ואת מנשה דוד ובילי לוי שנהגו באלפא־סוד. מקצה הגמר בנפח זה שייך כולו לאלי זלק בפיאט פיורינו של אוטו קליניק.

בזינוק הוא מצא עצמו שלישי, אך פגישה בלתי־מתוכננת כבר בסוף הקשת, הביאה אותו למקום שלפני האחרון, זלק החל להילחם תוך דחיפות הדדיות עם דוד מנשה. הוא עקף אותו ועבר למקום החמישי. אחר־כך עקף את יאיר פארן תוך דחיפות והצליח להתייצב במקום השלישי. כאן כבר היה צריך לפסול את זלק, שנהג בהתלהבות אך בניגוד לחוק, אולם השופטים נתנו לו להמשיך. שתי הקפות לסיום החליקה הפיורינו בסיבוב, ביצעה צלחת ויצאה למקום הרביעי. ניסיון נוסף לעקוף את פארן ב„מטרו" של מועדון הבריאות של תל־אביב הביא את השופטים להניף את הדגל השחור לעברו של זלק ולהוציאו החוצה, חצי הקפה לפני הסיום.

● מישל גדז ברגע העקיפה של האסקורט R.S של ניר בן־ארי

בפיץ התלהטו הרוחות על רקע אירועי המסלול בין יאיר פארן לאלי זלק. במקום הראשון זכה חיים רווה המוביל את טבלת נהגי הליגה עם 15 נקודות.

על־פי אותו עיקרון יחסי של נפח מול מתח, המשיכו להתנהל גם מירוצי המכוניות בנפח מנוע של 1600 סמ"ק.

מיקצה זה לימד את כולם, שחוץ מאשר להיות נהג טוב, ובעליה של מכונית טובה, צריך שיהיה גם קורטוב של מזל ומכל אלה נהנה ללא ספק מישל גדז, מנצח מירוץ הגמר. המיקצה הראשון בקבוצת נפח זו הסתיים ללא הפתעות מיוחדות בניצחונו של ניר בן־ארי באסקורט אר.אס. של אוטו קליניק, תוך שרועי ערן בחיפושית של פוזוקו משתולל באיין־מפריע על המסלול, אך מסיים רביעי. גם המיקצה השלישי בקבוצת נפח זו הסתיים ללא הפתעות מיוחדות, יאיר לוי, פקה נינקובסקי ורמי לימון עלו לגמר.

אלא שדווקא המיקצה השני בקבוצת נפח זו היה אמור, לפחות על־פי המתחרים על הנייר, להיות מקצה הגמר. רוני סמדרסון ורמי גדז בגולפים, יאיר לביא בפיג'ו 205, מישל גדז בסיטרואן־ויזה 1450 סמ"ק, והמתחרה החדשה ויזה 4x4 1360 סמ"ק של ג'קי זית. אליהם נוסף ישראל דיקר, הנוהג היטב אך ללא סיכוי ממשי, בסאאב 96 של מוטול. הקנס בזמנים מציב את מישל גדז בשורה השנייה בזינוק. הזינוק הראשון נפסל.

הזינוק השני הוציא את גדז למקום השני ואת לנדס לשלישי. כבר בהקפה הראשונה מחזיר מישל גדז לסמדרסון על החסימה הבלתי־ספורטיבית בזינוק ועובר להוביל את המירוץ. ישראל דיקר בסאאב מעיף את הוויזה 4x4 השנייה של ז'קי זית החוצה מן המסלול ומוצא עצמו מול דגל שחור המוציא גם אותו עצמו החוצה.

סמדרסון ולנדס ממשיכים לנהל מאבק על המקום השני אותו נוטל בסיכום סמדרסון. הזינוק הראשון בגמר נפסל אף הוא, והפעם על־ידי סמדרסון שזוכה לאזהרה. בפעם השנייה מצליח ניר בן־ארי באסקורט הסופר־חזקה לחסום את שביל הזינוק של מישל גדז המזנק מן המקום הרביעי. גדז וניר בן־ארי יוצאים חרף הקרב ביניהם — ראשונים בסוף הקשת. בן־ארי מציג נהיגה ושליטה מעולים באסקורט המונעת מאחור. בקטעי הישורות הוא פותח מירווח מגדז הדולק אחריו וסוגר את הפערים בסיבובים.

לבסוף, שתיים וחצי הקפות לפני קו הסיום, הצליח מישל גדז לעקוף את ניר בן־ארי, המאבד את המקום הראשון ברגע של חוסר ריכוז. חצי הקפה מאוחר יותר, חסר לבן־ארי גם מעט מן המזל שיש לגדז, והוא נאלץ לפרוש בגלל תקלה. גדז מסיים ראשון בהפרש ניכר מאיר לוי בשירוקו ומרוני סמדרסון שלישי.

את הליגה מוביל מישל גדז [illegible] הנקודות האפשריות משני המקצים [illegible] נקודות.

לדאוג למסלול

מכוניות ה־4x4 משלמות קנס [illegible] החליטו במועדון המוטורי, במטרה [illegible] תחרות הוגנת. במועדון חושבים [illegible] אפשרות של מקצה נפרד למכוניות [illegible]

אלא שפתיחת מקצה כזה ללא [illegible] מתחרים תהיה פשוט לאבד את [illegible] המעניינות האלה. ואם על קנסות [illegible] שטוב יעשו במועדון ובחברה המארגנת [illegible] המירוצים ולפני הטלת קנסות כגון [illegible] יראגו למסלול תקין.

המנצחים בחרו הפעם [illegible] במסלול החיצוני הארוך יותר, [illegible] שהמסלול הפנימי היה רך ובוצי [illegible] המכוניות בו בא לידי ביטוי „[illegible] הגלגלים במקום." המירוץ היה [illegible] רע. למארגנים, למועדון ולשופטים [illegible] תקלות כדי להפיק מהן לקחים. [illegible] הפעם.

יואב אביב

● יהודה איילון, שמחת הניצחון על גלגל אחד

● מס' 1 — הפולו של אלון קידר

16 שסתומים גם ל־BX 16

בראשית החודש הציגה החברה הצרפתית סיטרואן את המכונית החדשה סיטרואן BX, GTI, 16 S.

הדגם החדש מרחיב את היצע דגמי ה־BX ל־24, בהם שבע גירסאות מוטוריות שונות ושני מנועי דיזל.

המכונית משופעת בחידושים ופיתוחים טכנולוגיים מתוחכמים והתורמים לביצועים של המכונית.

ה־BX GTI 16S היא בעלת נפח מנוע של 1905 סמ"ק, 16 שסתומים (סופפים) וארבעה צילינדרים (4 שסתומים לצילינדר) המעלים את הספק המכונית ל־160 כ"ס דין.

חיצונית, מאופיינת המכונית על ידי הפגושים (הקדמי והאחורי) הרחבים יותר מאשר בדגמים האחרים, ספוילר קדמי מסיבי, גלגלים מיוחדים עם מתלים קלי משקל ושמשות כהות.

מהירותה המרבית 218 קמ"ש. המכונית מאיצה ל־100 קמ"ש תוך 7.9 שניות צריכת הדלק 6.6 ליטר ל־100 ק"מ במהירות קבועה של 90 קמ"ש ו־8.1 ליטר במהירות קבועה של 120 קמ"ש.

מערכת המיתלים ההידרופנאומטית שונתה והותאמה לביצועים החדשים של ה־BX. מערכת הבלימה מופעלת באמצעות דסקיות בלימה נפרדות ומצויידות במערכת בלימה ANTI BLOCAGE SYSTAME = ABS מערכת זו מפעילה בולמי זעזועים (קדמי ואחורי) הידראוליים טלסקופיים בעלי פעולה כפולה, המקנים יציבות טובה למכונית ומרחק בלימה נמוך, מאוד בכל מצב נתון.

ובינתיים, נמסר כי ייצור ה־BX עבר את מחסום מיליון המכוניות. כיום יוצאות משערי מפעל סיטרואן כ־1100 מכוניות ליום. וזה קצב הייצור הגדול ביותר [illegible] התנסתה החברה מעולם. ההצלחה [illegible] המכונית בשוקי העולם מוסברת [illegible] הנמוך יחסית ובהיצע השכלולים [illegible] האיבזור הגבוה שהוא נותנת.

● BX-GTI-16S — ביצועים מעולים באריזה יפה

● ראש מנוע חדש, 16 שסתומים

יש לו המצאות שאין לאחרים

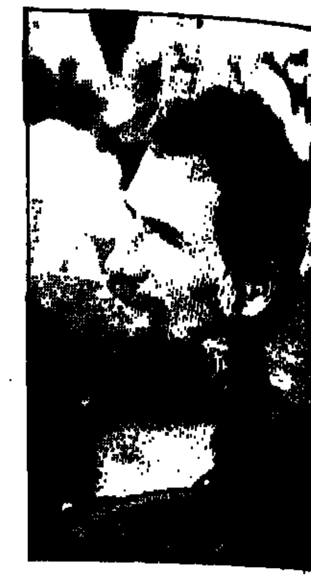

יונתן

יונתן עצמון לא נולד להיות מטפל בילדים, וזו גם לא היתה משאת נפשו. [illegible] ניתן לו להגשימה. פשוט כוח המציאות. יונתן ריכז לפני שלוש שנים את ו. חינוך בקיבוצו עין־המפרץ, ולא יכול היה להתעלם מהמצוקה בכוח אדם חינוכי. קבוצת „שיבולת" היתה במוקד הצרות, והבחור דנן החליט להציל את המצב. היום הוא כבר שנתיים בעניין, מקרה, בורה, נסיבות או איך שתקראו לזה. ילדי „שיבולת" מאושרים מה„מציאה" שנפלה לידיהם. „מתים עליו" הם אומרים. כרוכים אחריו, מסדרים תור לישיבה מולו בארוחות (ויתרו לי כמחווה יוצאת מן הכלל). „חמוד", „אדיר", „חכי טוב" יאמרו לי כשנהיה לבד כדי לא להביך את יונתן חלילה.

מטפלים בילדים הם כבר לא בגדר תופעה במקומותינו. ובכל זאת הציע מישהו: לכי לראות את יונתן — עבודתו החינוכית לא דומה לזו של האחרים. מה הסוד? לא אחד בלבד מסתבר. רקורד של הוראת ספורט במוסד החינוכי, כולל חינוך קבוצה. „אישיות יצירתית" כפי שיגדיר זאת עמרם שפנוב, עמית למקצוע. „הקרנה של בטחון, חוזק ושקט פנימי". אבל עיקר העיקרים הוא הגישה החינוכית — הדרך המקורית להעשיר את חיי הילדים, לקרם אותם כיחידה וכקבוצה. „מה שאני מנסה לעשות מתוך הכרת הדברים מבפנים הוא, למצוא דרך טובה ונכונה, שתוביל את הילדים בהדרגה ובטבעיות מכיתות היסוד למוסד. משתדל לתת להם בסיס של לקיחת אחריות, להקנות להם עצמאות. הדרך? הרבה עשייה, יצירת חוויות משותפות ופעילות שמשלבת כיף ומחוייבות". ודוגמאות לא חסרות.

„למדנו את הנושא „חומה ומגדל". מה עשינו? מימשנו עלייה לקרקע. בנינו בחצר דגם של ישוב — והילדים עזרו בכל: בהקמה, באחזקה, בשמירה ביום ובלילה". מתברר שפעילות חוויתית מתקבלת בהתלהבות עצומה „רק מציתים וכבר יש דליקה", אומר יונתן. „הם אוהבים את זה ולומדים להתארגן יפה בכוחות עצמם".

בפסח האחרון קיימה קבוצת „שיבולת" יציאת מצריים משלה. הגיע מרגל עם מברק בו מוזהרים בני ישראל — „שיבולת". מהטיסולם המתוכנן ע"י פרעה ואנשיו. „החלטנו לברוח" מספר הגבר כחול העיניים. „לקחנו ציוד הכרחי: קמח, מים מלח ו... חבל עבה שבעזרתו חצינו את הנעמן, כשדרכנו מובילה לכיוון עכו. שם על שפת הים התארגנו לאפיית מצות כרת וכרין, וכך הצלנו את נפשותנו"...

באחד הטיולים לבריכות הדגים עלה הרעיון לבניית רפסודה — כזאת אמיתית, עם מפרש וכל מה שקשור. „בנינו אותה במשותף, עד שהגיע יום ההשקה הנכסף, תיכננו מסע מהבריכות לנחל הנעמן. איפה שהוא באמצע הנחל נתקעה הרפסודה, ונאלצנו להשאיר אותה, עם כוונה לשוב אליה למחרת. כששבנו, לא נמצא לה זכר. הבדואים מהסביבה מצאו לה שימושים הרבה יותר פרקטיים, מסתם שייט של כיף במים רדודים..."

אבל לא איש כיונתן ירים ידיים. בחצר קבוצת „שיבולת" הולכת ונשלמת רפסודה לתפארת, שתשמש את חניכי חברת הילדים בימי חופשת הקייץ הקרבים. „מתברר לך" אומר יונתן „שבבניית חוויה משותפת שפירושה נתינה ודרישה, משיגים הרבה דברים יפים". ילדי „שיבולת" מרבים בטיולים ומסיבות, והחופשים תמיד מובנים. „לא נוטלים מהם את תחושת החופש, אבל תמיד יוצרים מיסגרת שטוב להמצא בה. ילדים יוצאים מהבית חוזרים מיוזמתם לתכניות: טיולי אופניים, בילויים משותפים ועבודה במקומות הקבועים שלהם."

בעין־המפרץ כמו בהרבה קיבוצים אחרים, מתלבטים קשה בנושא הלינה המשותפת. ברובם לא מחכים להחלטת רוב ממוסדת, ובעצם איש הישר בעיניו יעשה.

יונתן מצידו, מתייצב מדי ערב שבת להשכבה בקבוצת „שיבולת". ילדי הקבוצה התחתמו עצומה הקוראת ללינה משותפת. אבל התוצאות בשטח לא מזהירות. אז מי שלא בא — מפסיד. רוצים דוגמא? בקשה. אחרי טיול הקיבוץ למצריים שהתקיים לא מכבר, הגיע כרגיל חלק קטן מהילדים להשכבת שישי. בקיבוץ נערכו אותו ערב מסיבות לפי מחזורי הטיול (שישה סה"כ). ילדי „שיבולת" התחפשו לערבים קטנים מוכרי סוקית (מאלה שרבים כמותם בארץ הנילוס), הכינו ריקוד והסתובבו בין מרכזי המסיבות. הציעו מרכולתם ונתנו הופעה מזרחית משגעת חינם.

יונתן זוכה ל„פיד בק" עצום מהילדים. יובל, תמי, חמוטל, רמון — כולם כולם מלאים בשבחו: „יש לו המצאות שאין לאחרים" אומרת ניבה, „המון פעילות וכיופים" אומר רמון, „אדיר" אומר אודי. משוחחים איתו על עניינים שבלבכם? אני שואלת. לא ממש אומרת שי־לי. סאלי (מורה לאנגלית ומטפלת) מבינה יותר. יונתן עושה בריוזה מסכסכים שבינינו — לפעמים זה בסדר, לפעמים אי אפשר להתגבר... ממה פטור יונתן? מעיסוק בכביסה. לבד מזאת אין הנחות, הוא גם לא זקוק להן.

יונתן הוא בן עין־המפרץ, נשוי לבת הקיבוץ ולהם ארבעה ילדים — הבכור כבר משרת בצה"ל. מהן תכניותיו לעתיד? „לחזור להוראת ספורט במוסד ו... הרהורים על שינוי בכיוון. הרהורים בלבד בינתיים". ועל זה הגיב יונתן הקטן, הג'ינג'י מ„שיבולת": „אם יפסיק לעבוד, הוא יחסר לנו מאוד". איך לא?

רחל שלו

רפסודה בנעמן

„מעל המגדל סביב אשקיפה"...

מיחזור חומרים ואיכות הסביבה

פחיות המשקה עדיין מהוות את הלהיט הגדול של יצרני המשקאות הקלים בארצות הברית. „להיט" ולא „בעיה של איכות הסביבה", כי לפני שנים מעטות חוייבו היצרנים, (ביוזמת הצרכנים) לקבל בחזרה את הפחיות הריקות ולשלם תמורת כל החזרה שכזו חמישה סנטים טבין וטקילין. פעם מילאו הפחיות כל אתר אפשרי, היום אם השותים (הצרכנים) אינם מחזירים את הקופסה הריקה ומקבלים בעד טירחה זו את חמשת הסנטים, עדיין לא כלו כל הקיצין וברחובות ניו־יורק כבר הופיעו „אספנים מקצועיים", שגילו פרנסה לא רעה, ששכרה לצידה והיא גם פטורה לחלוטין ממס ההכנסה. הרחובות הגנים וצידי הדרכים (קנסות צפויים למי שנתפס משליך פחית מחלון המכונית) נראים נקיים יותר. הפחיות הריקות מוחזרות למפעלי מיחזור מיוחדים, השוחקים את הפח עד דק, מתיכים אותו והופכים לחומר גלם ליצור מחודש.

בדנמרק כבר קיים מיחזור חומרים מירבי מזה שנים: התחרות בקבוקים שכרה בצידה: פחיות אסורות על פי החוק ואילו את הבקבוקים, שאינם מנוצלים לשימוש חוזר ישיר (כלומר — שניתן לאחר ניקוי בלבד לחזור ולמלאם, למשל, בקבוקי חומצות וכיו"ב) ניתן להכניס למיכלים המוצבים ברחובות. מיכלים אלה מרוקנים מידי זמן והבקבוקים מוסעים להתכה.

זה נותן למישהו רעיון?

עלי כהן

ספרים למדף

אלף־בית של נשיות

**בריאות האשה מאלף עד תו
דרך לואליו־ג'ונס
הוצאת מסדה**

לא „עוד ספר", המגולל בצורה מדעית (יותר או פחות) אבל פופולרית (יותר או פחות) את פרשיות ההתבגרות של הנערה, ומיסתורי הווסת, ופלא הביוץ, תוך הדגשת הסכנות האורבות לאשה באשר היא אשה, פירוט המחלות ואיך להימנע מהן, הרבה עצות טובות לחודשי הריון ולשנות הבלות, הסברים על אמצעי מניעה ופרק נרחב על היגיינה אישית... כל אלה נכללים אומנם גם בספר זה, אבל בצורה מסודרת, מאורגנת ומאוד מאוד עניינית.

זאת אנציקלופדיה בזעיר־אנפין, המקיפה הרבה מידע הנוגע לאשה, מבחינה פיזיולוגית, גינקולוגית, פסיכולוגית ופאתולוגית. הכל לפי האלף־בית, החל באדמת בעת ההריון וכלה בתשוקה מינית. נוח מאוד להשתמש בספר זה. אם ברצונך לברר מהו הריון מחוץ לרחם, למשל, או הפלה נשנית, או הפרשה מקטמטת, או ציסטה גבוטית, או מבחן קומבו, או תסמונת טרנר — עליך פשוט למצוא את הערך באינדקס ולהגיע לעמוד המתאים. אין צורך לקרוא את כל סיפור ההריה והתפתחות העובר כדי לדלות מידע על תנועות העובר, אין צורך להתעמק בפסיכואנליזה של תסביך הפין אם ברצונך לדעת משהו על מין אוראלי. כל אחד יגיע בקלות למה שהוא מעוניין לדעת ברגע מסוים של פתיחת הספר.

מן ההקדמה למהדורה העברית, שכתב פרופ' אליהו כספי, מנהל מחלקת נשים ויולדות בבית־החולים אסף הרופא ופרופסור חבר קליני בבית־הספר לרפואה באוניברסיטת תל־אביב: „בספר הובאו היבטים רפואיים, אפידמיולוגים וחברתיים על בריאות האשה והוא מלווה באיורים המסייעים בהמחשת הכתוב... הספר אינו מתיימר להכיל את כל הבעיות הרפואיות הנוגעות לאשה, אך מקיף את רוב הנושאים השכיחים... אני מקווה שספר זה יעזור לאשה בכל שנות חייה להבנת תהליכים ביולוגיים, שלעתים מעוררים ספקות וחששות אם אין הם מובנים כראוי..."

ראויה להערכה מלחמתו של המחבר נגד היריעות הקדומות, המלוות את הנשים משחר המין האנושי. ואין משרד נפרד, מקיף מאוד (כמעט שני עמודים), המביא דוגמאות של דיעות קדומות על נשים. אין המחבר פוסח על שום הזדמנות להכבות כמה מכל ההוויות. „אוננות... היא אמצעי נורמלי לפורקן מיני. אין היא גורמת לשום נזק גופני או נפשי. אף כי היא יכולה להוליד רגשי אשם אצל מעטים. אוננות איננה מובילה לאי־ראוננות, דימומי וסת כבדים, עיוורון, נזק נפשי או סניליות מוקדמת — תוצאה שנהגו לייחס בעבר לאוננות". — מי שמחליט לקרוא את הספר מתחילתו — ימצא הגדרה זאת כבר בעמוד הראשון ויתרשם מהשקפת עולמו של המחבר, המצליח להשוות לספר רציני ועניני מאוד לא מעט אירוניה והומור אנגלי דק.

צב"ש

מרשמים למחברת

מרקים לקיץ

בשני ספרי בישול המוקדשים למרקים, שראו אור באביב השנה, יש גם מרשמים למרקים של קיץ, קרים, מרווים, משביעים — לכל יום וגם לאירוח.

מרק שזיפים בולגרי

המקור: „מרקים" מאת חנה שאולוב, הוצאת מודן).

ל־3 מנות: ½ ק"ג שזיפים שחורים (סנטה רוזה); 1/2 כוס מים; 3־4 כפות סוכר; 1 כוס יין לבן; 1 כף תמצית וניל; קליפה מגוררת מלימון אחד; 1 כוס יוגורט; 1 חלמון.

שוטפים ומגלענים את השזיפים. שמים בסיר, מוסיפים את המים ומבשלים על אש קטנה עד שהמים יתאדו. דוחסים את הפירות המבושלים דרך מסננת רשת ומחזירים לסיר. מוסיפים למחית השזיפים את הסוכר, היין, תמצית הווניל וקליפת הלימון. רתיחים ומסירים מהאש. בוחשים אל המרק את היוגורט והחלמון ומצננים. מאחסנים במקרר ומגישים קר מאוד, עם קוביות קרח בכל מנה.

חמיצת סלק ושמנת

(מאכל רוסי, המקור: שאולוב)

ל־6 מנות: 8 כוסות מים; 4 סלקים, מנוקים, קלופים וחתוכים לשניים; 1 גזר קלוף, 1 בצל בינוני, קלוף; 2 כפות סוכר; 4 שיני שום מעוכות; מלח לפי הטעם; 1 כפית מיץ לימון; 2 גביעי שמנת חמוצה.

יוצקים את המים לסיר, מוסיפים את הסלקים, הגזר, הבצל, הסוכר, השום והמלח ומבשלים על אש נמוכה כשעה ורבע. מסננים את הנוזלים, מגררים סלק אחד ומחזירים למרק. (מיותר הסלקים והגזר אפשר לעשות סלט). מתבלים את המרק במיץ לימון ומקררים היטב. לפני ההגשה בוחשים את השמנת ומוסיפים אל החמיצה הקרה. מגישים קר מאוד בכוסות גבוהות או בקערות.

מרק פירות וגלידה

(המקור: שאולוב)

ל־6 מנות: 1 ק"ג פרי העונה (שזיפים, אפרסקים, מישמש); 8 כוסות מים; 7 כפות סוכר; 1½ כפית עמילן תירס; גלידת וניל.

שוטפים ומגלענים את הפירות. פורסים לפרוסות עבות ושמים בסיר, מוסיפים 7 כוסות מים ואת הסוכר ומרתיחים. בוחשים יחד את עמילן התירס וכוס מים ויוצקים למרק. בוחשים, מבשלים 4 דקות, מסירים מהאש ומקררים. מגישים את המרק קר מאוד ומוסיפים בכל מנה כדור גלידה.

מרק אבטיח מתוק

(המקור: „ספר המרקים" מאת קובי בר, הוצאת כנרת)

ל־4 מנות: פלח אבטיח יפה, ללא גרעינים, חתוך לקוביות (2½ כוסות); 5 כפות ליקר שרי ספרדי; 2 כפות סירופ דובדבנים או סירופ אדום אחר; 2 גביעי שמנת חמוצה; 1 גביע לבן; קורט קינמון טחון; קורט אגוז מוסקט טחון.

מכניסים את כל החומרים למבחה ומעבדים למחית חלקה. מגישים קר, אפשר לעטר בקצפת.

מק עוף קר מוקצף

(המקור: בר).

ל־6 מנות: 6 כנפי עוף; 6 כוסות מים; 3 שיני שום, כתושות דק; 3 ביצים קשות מגוררות גס; 1 כף אבקת מרק עוף; 1 כף פטרוזיליה קצוצה; מלח ופלפל לפי הטעם; 6 כפות מיץ לימון טרי.

מבשלים את הכנפיים במים, במשך כ־30 דקות לאחר הרתיחה, עד שיתרככו. מצננים. מוציאים את הכנפיים ומרחיקים את העצמות. קוצצים את הבשר ומחזירים לסיר המרק. מערבבים ומקררים במקרר במשך שעות אחדות. מוציאים את המרק מהמקרר ומקציפים במקצף יד. אחר־כך מוסיפים את השום, הביצים, אבקת המרק, פטרוזיליה, מלח ופילפל ומערבבים היטב. בעת ההגשה מוסיפים לכל צלחת כף מיץ לימון ובוזקים פטרוזיליה קצוצה.

מרק כרוב חמוץ

(המקור: בר).

ל־4 מנות: 1½ כוסות כרוב כבוש, קצוץ דק; 2 גביעי יוגורט; 2 גביעי שמנת חמוצה; 3 כפות שמן; 1/4 כפית קימל טחון; מלח ופילפל לפי הטעם.

מערבבים היטב את כל החומרים, מצננים ומגישים קר.

מרק אבוקדו

(המקור: קובי בר).

ל־4־6 מנות: 1 אבוקדו בינוני, בשל; 1½ כוסות חלב; 1 גביע יוגורט; 1 כפות וודקה; 1 גביע שמנת חמוצה; 1 בצל קטן חתוך לרבעים; 5 גבעולי שמיר קצוצים גס; 1 ביצה קשה; 2 כפות שמן זית; מלח ופילפל שחור — לפי הטעם; 2 כפות מיץ לימון טרי.

מכניסים את כל המרכיבים למבחה ומעבדים במשך 2 דקות, מגישים קר.

לא להיות הגרועים מכולם

זו המטרה האחרונה שנשארה לכדורסלנים שלנו באליפות אירופה היום, ב־5.30, במשחק מול רומניה ● מעולם לא היינו אחרונים, רק שלא נעשה היום „היסטוריה"

„מלחמה נגד המקום ה־12" — כך מכנים הישראלים את ההתמודדות האחרונה של נבחרת ישראל. היום ב־5.30, נגד רומניה, על המקומות 11־12, באליפות אירופה בפיראוס.

ישראל טרם דורגה במקום האחרון באליפות אירופה. במקום ה־11 כבר היתה. זה היה אמנם לפני שנים רבות, ב־1969 בנאפולי וב־1971 באסן. מאז התקדמה בסולם האירופי. השנה חלה הנסיגה הגדולה ואם אכן תפסיד היום נגד רומניה תעשה הנבחרת שלנו „היסטוריה"...

רומניה קיימה תשעה משחקים עם ישראל, בהן הושגו חמישה נצחונות לישראל וארבעה לרומניה. בשני המשחקים האחרונים בין שתי הנבחרות היתה ידה של רומניה על העליונה: 87:93 בטורניר הקדם־אירופי בבלגיה ו־86:95 בטורניר לפני אליפות אירופה בהולנד. רומניה נוצחה אתמול ע"י הולנד בסיום דרמטי 88:87 ההולנדים כבר הוליכו — 23:46 ו־35:55 במחצית, אך לקראת הסיום ניטש קרב שקול ורק יכולת קליעה מצויינה של הענק ההולנדי סמיטס, שקלע 36 נקודות, הביאה לנבחרתו את הנצחון.

נבחרת רומניה כללה בשורותיה כדורסלנים ותיקים כמו דן ניקולסקו וקסטל צ'רנט, בני ה־35; איון יונסקו, בן ה־30; אנדרון נטוליצ'י ואלכסנדרו בינראנו, בני ה־29.

ישראל תצטרך להתאושש מהמוראל הנמוך שלה כדי לאיים על רומניה, בעלת התלכיד הקבוצתי.

מעניין לציין שארבע הנבחרות ששיחקו בטורניר בהולנד לפני אליפות אירופה — צרפת, הולנד, רומניה וישראל — הן האחרונות באליפות בפיראוס.

מאות אלפי יוונים חגגו את הנצחון על איטליה

מאת ישראל פז, שליחנו לאליפות אירופה

מאות אלפי יוונים שהתאספו אמש בכבר המוניה באתונה חגגו את עלייתה של נבחרת יוון לחצי גמר אליפות אירופה בכדורסל בנצחון מזהיר על איטליה 78:80.

רבים קפצו למימי המזרקה בעוד ההיכל בו נערך המשחק געש ורעד כשדגלי יוון וכרזות ענק מונפים אל על.

היה זה נצחון יווני גדול בניצוחם של שני היוונים גאליס (קלע 38 נקודות) ויאנקיס (22 נקודות), היוונים, בעידוד אדיר של כ־20 אלף איש שנדחסו למושבים, הוליכו כל המשחק. האיטלקים איבדו כל כוון במשחק ההתקפה ואיפשרו ליוונים להוליך כבר במחצית 35:49.

האיטלקים שנכנסו ללחץ לא התאוששו גם במחצית השניה והיוונים הנלהבים, ששיחקו במרבית דקות עם חמישיה אחת, עלו כבר ליתרון 21 נקודות — 46:67. לאיטליה הירבה לקלוע ריבה — 23 נקודות.

השופטים סטיבס מקנדה ומאנניני מצרפת היטיבו גם הם עם היוונים. המתח לקראת המשחק היה גדול.

5600 כרטיסים נוספים הוצאו למכירה ונחטפו תוך שלוש שעות. עוד 1300 כרטיסים חולקו למקורבים לעסקני כדורסל. בכניסה לאולם פרח השוק השחור וכרטיסים נמכרו במחיר של 100 דולר.

האוירה היתה של קרנבל סטגוני. אולם הצופים בניגוד לעבר לא הצליחו לפרוץ לאולם לאחר ששרשרת של אלפי שוטרים חסמה אותם.

יוון תשחק בחצי הגמר מחר עם יוגוסלביה בעוד בחצי הגמר השני יתמודדו ברית המועצות וספרד.

היום יהיה יום המפסידות: ישראל — רומניה; צ'כוסלובקיה — גרמניה; איטליה — פולין.

יוגוסלביה — פולין 81:128

מאת ישראל פז שליחנו המיוחד לאליפות אירופה

נבחרת יוגוסלביה העפילה אמש לחצי־הגמר באליפות אירופה לאחר שהביסה את פולין 81:128. הירבו לקלוע ליוגוסלביה, גרבוביץ 24 נקודות ודראזן פטרוביץ 19.

קרן אור ישראלית בפיראוס

אין רע בלי טוב והטוב, מבחינתנו בפיראוס, הוא השופט טוד וורניק שעושה חיל וזוכה לשבחים ● וורניק: „אני עצוב בגלל הנבחרת שלנו, אבל יש צעירים מבטיחים ● נולד בסיאטל ומשמש כסמנכ"ל הסניף הישראלי של הקונגרס היהודי העולמי

מאת ישראל פז, שליחנו לאליפות אירופה

לא הכל קודר כאן באליפות אירופה בכדורסל. ישנה גם נקודת־אור ישראלית בפיראוס. זהו השופט טוד וורניק, שהתברג לצמרת השופטים בעולם והוטלה עליו משימת־שיפוט במשחקים הקשים ביותר. טוד ניהל עד כה ארבעה משחקים ו...רבע. כן, רבע המשחק היה בין ברית־המועצות וספרד. השופט הקנדי סטיבס מתח שריר בדקה ה־30 וורניק, שהיה ב„עמדת המתנה", סיים את המשחק.

לבד ממקרה יוצא־דופן זה ניהל וורניק את המשחקים בין ברית־המועצות ויוגוסלביה. הוא „יצא בשלום" מהמשחק בין ספרד ויוון, למרות ההפסד היווני; הוא ניהל את המיפגש בין צרפת ורומניה וברבע־הגמר שפט בין ברית־המועצות וצ'כוסלובקיה.

טוד וורניק, בן 32, נשוי, מתגורר בירושלים. הוא סמנכ"ל הסניף הישראלי של הקונגרס היהודי העולמי. „איש של הנשיא אדגר ברונפמן" — מדגיש.

טוד עלה ארצה מארה"ב לפני שמונה שנים. היה פעיל בתנועת „הנוער והחלוץ". אחראי על פעילות הסטודנטים בחוף המערבי. ציוני מילדות שהגשים עליה, אם־כי ביקש להצטרף לקיבוץ אך הדבר לא יצא לפועל.

כיליד סיאטל החל לשפוט ב־1973 במשחקי בתי־ספר תיכוניים ומכללות. כשעלה לישראל שפט שנה אחת בליגה הארצית. המשחק הלאומי הראשון שניהל היה בין אליצור ת"א ומכבי חיפה. מ־1984 — שופט בין־לאומי. באליפות אירופה הוא שופט זו הפעם השנייה. בפעם הראשונה, לפני שנתיים בגרמניה. העונה זכה לכבוד גדול, כשניהל את גמר גביע־אירופה למחזיקות גביע, בין צ'יבונה זאגרב ופואו ארטהז האיטלקית.

טוד בחור צנוע, נעים הליכות. לכן התחבב על חבריו השופטים.

— איך אתה רואה את פעולתך באליפות בפיראוס?

● טוד: „היו לי כמה שיבוצים חשובים במיוחד. אני חושב שלנהל משחק בין ברית־המועצות ויוגוסלביה נותן מעמד מיוחד, זה כבוד גדול לשופט. ניהלתי את המשחק בין ספרד ויוון. במציאות השוררת באולם בפיראוס זה משחק קשה ביותר. עברתי אותו בשלום. קיבלתי „פיד באק" מצויין על השיפוט שלי".

— האם אין קנאה בין השופטים?

● טוד: „לא, לא. אנו מפרגנים אחד לשני. זה בניגוד למה שקורה לעתים בארץ".

— האם השיפוט במשחק יוון היה קשה במיוחד?

● טוד: „האווירה משפיעה ביותר. אתה נמצא בלחץ אדיר".

— על מה דיבר איתך כל הזמן הכוכב היווני גאליס?

● טוד: „כמו כל שחקן גם גאליס רוצה לנצח. הוא ביקש אותי כל הזמן שאקפיד על עבירות שעושים לו. רצה שיתחשבו בו יותר".

— איך אתה רואה את נבחרת ישראל בפיראוס?

● טוד: „עצוב מאוד בשביל כל ישראלי שהנבחרת לא הגיעה למאבקים על מקומות... מרגיז שלא ידענו לנצח משחקים בהם הפסדנו בהפרשים זעירים. אני בטוח שהנבחרת תתאושש ותחזור למעמדה הרם באירופה".

— מדוע, לדעתך, זה קרה?

● טוד: „הנבחרת היא צעירה. לדעתי, יש לה עתיד טוב. יש לה כמה שחקנים שיתנו תוצאות. איציק כהן זה סיפור הצלחה. גם נדב הנפלד, בחור צעיר אבל מבוגר מאוד בגישתו למשחק. צביקה שרף עבד קשה מאוד. יש לו תכונות שאני מעריך. חבל שהנבחרת לא ניצחה במשחקים שאפשר היה לעשות זאת. הכדור נפל בכיוון הלא נכון".

— האם יש לך סיכוי לשפוט בשלבי הגמר?

● „ישנם לפחות שמונה שופטים ותיקים ממני בהרבה. אי־אפשר להתעלם מהם. אם אזכה לשפוט במשחקים בדירוג 1־6 זה יהיה כבוד בשבילי. אבל בשטוטגרט שפטתי במקומות 3־4".

● טוד: „אני מקבל כל מינוי בהערכה ואין לי טענות".

הולנד — רומניה 87:88

יריבתה האחרונה של ישראל באליפות אירופה בכדורסל, נבחרת רומניה, הפסידה להולנד על חודה של נקודה, 88:87, לאחר שההולנדים הוליכו בהפרש של 20 נקודות 35:55.

שבעת אלפים צופים חזו במשחק באתונה, בו שפטו ריצ'רדסון מבריטניה ופטרוביץ' מיוגוסלביה.

להולנד הירבו לקלוע: הענק (2.21 מטר) סמיטס 36 נקודות וקויפרס 23.

לרומניה ניקולסקו 29 וארמוראצ'ה 20.

שני כדורסלנים מרומניה עזבו את המגרש בגלל חמש עבירות אישיות, וינרייאנו בדקה ה־33 ויונסקו בדקה ה־37.

בדקה ה־38 הצליחו הרומנים להשוות ל־81:81, אולם הענק סמיטס עם 36 נקודות ו־14 כדורים חוזרים, העניק את הנצחון בשניות האחרונות כשקלע סל ששווה שלוש נקודות.

יו"ר „האיגוד" המסגרת חייבת להשאר

„המסגרת הנוכחית של הנבחרת חייבת להישאר למשחקים בחודשי אוגוסט וספטמבר. אין לשנות" — כך אמר אתמול אוברקוביץ, יו"ר איגוד הכדורסל, בהגיעו לפיראוס.

אוברקוביץ הוסיף כי יש לשכנע את מזכ"ל פיב"א סטנקוביץ, שישראל תכלל בטורנירים אלה בשוויץ או בגלגל... ולא בתורכיה ובבולגריה.

● באלאגן רציני צפוי להתעורר בליגה הישראלית מאחר שמשחקי גביע־אירופה יתחילו כבר ב־24 בספטמבר, וכן יתקיימו קודם לכן הטורניר לנבחרות בווינה והופעות מכבי ת"א בגביע... יכשתי.

ארבל והוד הוחזרו הביתה

מאת ישראל פז שליחנו לאליפות אירופה

כלי התקשורת האלקטרוניים מישראל „פרשו" מאליפות אירופה בפיראוס... לאחר כשלון נבחרת ישראל קיבלו שדר הטלוויזיה, יורם ארבל, ושדר הרדיו, גדעון הוד, הוראה לחזור הביתה. ואכן, אתמול טסו חזרה לישראל.

מוזר רק שהאחראים לספורט בטלוויזיה וברדיו שכחו שלא רק ישראל משחקת באליפות אירופה וצפויים עדיין מאבקים מעניינים מאד בין הטובות בנבחרות היבשת. בישראל חושבים כנראה שכל הכדורסל זה אנ.בי.אי...

הנבחרת מעמסה בשבילי

הדובר הוא הענק לאוואן מרסר שאינו מעוניין לשחק עוד בנבחרת ● על צבי שרף אומר מרסר: „הוא עשה עבודה טובה. לא צריך לבוא אליו בטענות"

מאת ישראל פז, שליחנו לאליפות אירופה

לאוואן מרסר עייף מאוד. הוא אינו מעוניין לשחק בנבחרת ישראל, לא משום שיש לו טענות, אבל המאמץ עליו גדול מאוד. „צריך להתחשב בי" — אומר הענק של הפועל ת"א.

מרסר מצטער מאוד שישראל לא עלתה למקומות 1־8, בעיקר כשהפסידה בהפרשים זעירים. „אני בטוח שנתגבר ונחזור למקום הולם באירופה" — הדגיש.

למרסר תיאוריה יוצאת־דופן על כך שאינו מסוגל לעמוד במאמץ של הנבחרת: „הגוף שלי עובד קשה. כל השנה אני עובד בפרך. לאנשים לא איכפת מהמאמץ שאני עושה. ברגע שאני עולה למגרש אני משחק עם כל הלב. אנחנו הגבוהים עושים יותר קילומטרז' מהאחרים לכן המאמץ הוא אדיר. אני חושב שצריך לכבד את רצונם של האחרים שאינם רוצים, ובעיקר אינם יכולים לשחק גם בקבוצה וגם בנבחרת. אני חייב לשמור על הגוף שלי כדי להאריך את הקאריירה שלי כמה שיותר".

מרסר משבח את המאמן צבי שרף: „צביקה עשה עבודה טובה. לא צריך לבוא אליו בטענות. אם טענות אז צריך לבוא רק לעצמנו".

נהריה — אלופת ספורט הפועלים

קבוצת הכדורסל של הפועל נהריה הוכתרה באלופת טורניר ספורט הפועלים הבין לאומי באוסטריה בו השתתפו גם קבוצות מיוגוסלביה, צ'כיה ואוסטריה.

הנהריינים שנפרדו במסע זה ממאמנם רוני שיפטן (עובר לאמן את הפועל איתן־גבת) חוזקו באבי מאור מהפועל חולון ואלון שמר מהפועל גבת.

הם גברו על סגנית אלופת הליגה השניה של יוגוסלביה 95:104 ובגמר על נציגת אוסטריה 65:74.

נוסף למאור ושמר הצטיינו גם אילן ועקנין, ג'קי דור ואילן רוקח.

השופט הלאומי דן בורנשטיין שפט בהצלחה בשניים ממשחקי הטורניר.

מיקי התאמן לקראת העימות עם האירופאיים

מאת יצחק ויסהוף

מיקי ברקוביץ נטל אתמול חלק באימון קבוצת הכדורסל של מכבי ת"א לקראת משחקה ביום רביעי בשבוע הבא נגד נבחרת אירופה לכבודו של הכדורסלן לו סילבר.

ברקוביץ, יחד עם מוטי ארואסטי, ווילי סימס, ליאור ארדיטי, אבי שילר ושחקני נוער התאמנו תחת שרביטו של יאיר שרון מי ששימש בעונה שעברה עוזר המאמן צבי שרף במכבי ת"א. שרון נתבקש ע"י הנהלת מכבי ת"א לאמן את השחקנים ללא קשר אם ישמש כעוזר בקבוצה גם בעונה הקרובה.

מכבי ת"א ממשיכה לחפש עוזר מאמן לרלף קליין בארה"ב ובמידה ולא ימצא מועמד מתאים יהיה שרון עוזרו של קליין.

יתכן וכוחו יגיע לישראל שחקן זר מארה"ב שיבחן ביום רביעי במשחקה של האלופה הישראלית נגד נבחרת אירופה שתנחת בארץ ביום שני.

סילבר נחת והיום כבר יתאמן במכבי

מאת יצחק ויסהוף

שרידיין לו סילבר, הקפטן לשעבר של מכבי ת"א, נחת אתמול אחר הצהריים בישראל. כבר היום יתאמן יחד עם חבריו למכבי ת"א לקראת משחק הפרידה ביום רביעי הקרוב בין מכבי ת"א לנבחרת אירופה לכבודו.

סילבר, מלא התרגשות לקראת המשחק, אמר מיד עם נחיתתו מהמטוס שהביאו מניו יורק: „אני מבין שמכינים לי דבר יפה. אני מעריך את האנשים שחשבו עלי ושאירגנו לי את המשחק הזה שהוא פיסגה של כל כדורסלן".

סילבר שסיים תואר שני במשפטים, יתחיל לעבוד בתקופה הקרובה במשרד בניו יורק, שם ייצג ישראלים ויהודים.

הכדורסלן הבינלאומי סיפר, כי הוא נמצא בכושר חלקי המספיק לו ל־30 דקות משחק: „הקליעה שלי נשארה אותו הדבר. דבר כזה אי אפשר לשנות. אני מתאמן יחד עם שחקנים ששיחקו בעבר בישראל בתוספת שחקנים אמריקנים בליגה החצי מקצועית בארה"ב.

סילבר סיפר, כי לא שמע על תוצאות הנבחרת אך כשסיפרו לו על הכישלונות הביע צער ואמר כי הוא מאמין שהשחקנים הצעירים יתחשלו ובעתיד יחזירו את הכדורסל הישראלי למקומו הטבעי ביבשת בין 8 הראשונות כפי שהיה בזמנו. עוד הוסיף: „ראיתי את מכבי ת"א בגמר גביע אירופה כשהפסידה לטרסר מילאנו. הצטערתי מאוד שהיא לא זכתה אבל, ראיתי קבוצה צעירה ומתקדמת שהצעירים בה משתלבים בין הוותיקים. שמעתי גם, שיש צרות בין ברקוביץ לג'מצ'י. אני מאמין שמכבי ת"א תצליח לאחות את הקרעים בין השניים שישתפו פעולה".

כשנשאל סילבר, האם ישוב לשחק בישראל אם תוצע לו הצעה מעניינת הוא השיב שבשלב זה הוא מנסה לבסס את עתידו כעורך דין ולא ככדורסלן.

לו סילבר — „פיסגה של כל כדורסלן"

חידוש ארצי בהתאחדות: קט־רגל

האליפות הראשונה מסוגה בארץ תחל ביום ראשון בהשתתפות 16 קבוצות מהליגה הארצית והליגה הלאומית שחולקו לארבעה בתים ● האלופה תהנה ממענק של 45 אלף שקלים וסגניתה תקבל 30 אלף שקלים ● הכוונה היא להפוך את האליפות למסורת

מאת יצחק ויסהוף

16 קבוצות כדורגל מהליגה הלאומית והארצית יחלו ביום ראשון הקרוב במשחקי אליפות הקט־רגל. אליפות שתיערך שבועיים ומשחק הגמר יערך ביום חמישי ה־2 בחודש יולי.

המשחקים ייערכו בשישה אולמות: האוניברסיטה בת"א, היכל הספורט בחולון, ההיכל העירוני ברחובות, היכל בראשל"צ, ההיכל בנתניה, בחיפה והיכל מלחה בירושלים.

16 הקבוצות שישתתפו באליפות חולקו ל־4 בתים.

בבית א': בני יהודה, הפועל תל־אביב, הכוח רמת־גן ומכבי פתח־תקוה. (האולם בחולון).

בית ב': מכבי תל־אביב, בית"ר תל־אביב, שמשון והפועל רמת־גן. (ראשל"צ).

בית ג': בית"ר ירושלים, מכבי יבנה, הפועל לוד ומכבי שעריים. (ירושלים).

בית ד': מכבי חיפה, בית"ר נתניה, מכבי נתניה והפועל חדרה (רוממה חיפה).

משחקי הסיבוב השני יתקיימו באוניברסיטת ת"א.

בסיבוב הראשון יתמודדו בבית א' בני פ"ת — הכוח ר"ג ובני יהודה — הפועל ת"א. לאחר משחקים אלה, שיהיו 20 דקות כל מחצית, תשחקנה המנצחות נגד המנוצחות בהצלבה.

משחקי בית ב' יפגישו את שמשון — הפועל ר"ג ומכבי תל־אביב — בית"ר תל־אביב.

בבית ג' תשחקנה בית"ר ירושלים נגד מכבי יבנה והפועל לוד מול מכבי שעריים.

בבית ד' מכבי חיפה — בית"ר נתניה ומכבי נתניה נגד הפועל חדרה.

תחילת המשחקים בשעה 6 וחצי לפנות ערב.

אתמול במסיבת עיתונאים בתל־אביב נמסר כי ההתאחדות לכדורגל מקווה להפוך את טורניר הקט־רגל לאירוע סדיר וקבוע שיקבל את אישורה של ההתאחדות לכדורגל וגם יופעל על ידה.

מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל יעקב בראל הודיע כי יש כוונה להפוך את המשחקים לענף רשמי בפיפ"א ולקיים אליפות עולמית פעם בשנתיים. גם ישראל תנסה להשתלב בתכנון העולמי של הקט־רגל. עודד הכט הממונה על הוצאת הענף בבתי הספר הודיע, כי ישראל הגישה בקשה לארח את האליפות לבתי ספר העולמיים לרגל חגיגות ה־40 של מדינת ישראל.

שלמה סופר, יו"ר ועדת הקט־רגל בהתאחדות לכדורגל, מסר כי ההתחלה היא עם 16 קבוצות אולם הכוונה להוסיף עוד קבוצות רבות.

ועדת הקט־רגל כוללת את שלמה סופר היו"ר, יעקב הראל, פנחס קינסטליך, עודד הכט, יצחק אורגד, לוניה דכורין, צביקה פיק ואבשלום צומן.

במשחקים ישתתפו שחקנים המשחקים בקבוצות הליגות הלאומית והארצית. בכל קבוצה יוכלו לשחק 4 שחקני שדה ושוער וכל קבוצה תוכל במהלך המשחק להחליף 6 שחקנים מרשימה שתוגש מראש.

ועדת הקט־רגל גיבשה חוקה מסודרת בהתאם לתקנון פיפ"א. שחקנים יוענשו בהתאם לתקנון כאשר השופטים יוכלו לשלוף כרטיסים צהובים ואדומים שלא יילקחו בחשבון לגבי הליגה הרגילה בכדורגל.

כדי למשוך שחקנים מפורסמים למשחקים אלו החליטה הוועדה להעניק פרסים כספיים לקבוצות הזוכות. הקבוצה שתזכה בבכורה תקבל סכום של 45 אלף ש"ח. מקום שני — 30 אלף ש"ח. שלישי 15 אלף ש"ח ורביעי 10 אלף ש"ח. כמו כן יוענקו לזוכות במקומות הראשונים גביעים ומדליות.

בפתיחה: שוייצר מול שניאור

מאת יצחק ויסהוף

דוד שוייצר, מאמנה המודח של הפועל ת"א, שיאמן בעונה הקרובה את בני יהודה, יתמודד ביום ראשון הקרוב מול הפועל ת"א אותה ידריך לראשונה יצחק שנאור מי שאימן עד לפני שבועיים את... בני יהודה ת"א.

המשחק הפיקנטי בין שני המאמנים הוותיקים של הליגה הלאומית, יערך במסגרת הסיבוב הראשון של טורניר הקט־רגל המאורגן ע"י ההתאחדות לכדורגל.

שתי הקבוצות יתמודדו במסגרת בית א' של המשחקים, שייערכו באולם בחולון.

אזולאי הורחק מ־4 משחקים

מאת אשר גולדשלגר

חנן אזולאי, קפטן בית"ר ירושלים, הורחק אמש ע"י בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל לארבעה משחקים בפועל.

אזולאי הועמד לדין בעקבות התנהגותו במשחק חצי גמר גביע המדינה מול מכבי תל אביב. הכדורגלן הבית"רי לא התייצב בפני בית הדין המשמעתי, אולם שיגר מכתב בו הודיע חרטה, על התנהגותו במשחק עם מכבי תל־אביב.

עתה, יצטרכו המוסדות השיפוטיים של ההתאחדות לכדורגל להכריע האם הרחקתו של אזולאי מארבעה משחקים יכללו את משחקי האינטרטוטו וגביע ליליאן או לחילופין יוכל לשחק בשני מפעלים אלו ולא ישחק בארבעה משחקי הליגה הראשונים של עונת 1987/88.

סוגיה דומה נדונה אשתקד כאשר כדורגלן הפועל ת"א, אלי כהן, הורחק משבעה משחקים במהלך הפגרה. בסופו של דבר ריצה את הרחקה במשחקי ליגה.

אברהם אזולאי, מנהל נבחרת העתודה שמחה על החלטות השופט יצחק בן יצחק, במשחק נבחרת העתודה מול גלזגו ריינג'רס, הורשע בהתנהגות בלתי ספורטיבית. בית הדין המשמעתי הרחיק את אזולאי לחודש על תנאי לפרק זמן של שנתיים.

משה בן סימון, כדורגלן בית"ר נתניה, שהורחק במשחק הליגה של קבוצתו מול הפועל ת"א, נענש בהפסקת פעילות מארבעה משחקי ליגה.

עופר שרעבי, כדורגלן הפועל מרמורק הורחק משמונה משחקים בפועל, בגין העלבת השופט יהושע לויה במשחק המבחן של קבוצתו עם הפועל ר"ג.

נתן ברזילי, מאמן הפועל מרמורק, שעלב בשופט באותו משחק נקנס ב־300 שקל.

מאיר שלום, כדורגלן מכבי עמידר, שהורחק במשחק קבוצתו עם הפועל חולון נענש בהפסקת פעילות משני משחקי ליגה בפועל ועוד שני משחקי ליגה על תנאי.

ועדת הליגה והגביע בהתאחדות לכדורגל, קבעה אתמול סופית, כי משחק האליפות של ליגה ב', מחוז צפון ב', בין הפועל נצרת לבין בני עכו, יתקיים בדליית־אל־כרמל בשבת הקרובה.

יחד עם זאת, בית הדין המשמעתי פסק, כי קבוצת נצרת תשלם לבני עכו סכום של 4000 שקל בגין שהייה במלון בטבריה ערב המשחק שאמור היה להתקיים בשבת האחרונה ונדחה.

גמליאל זכה בדרגה בינלאומית

מאת יצחק אשל

אריה גמליאל הוא האתלט השלישי בישראל הזוכה בדרגה בינלאומית.

גמליאל זכה בדרגה זו לאחר הישגו המצויין בריצת 10 אלפים מטר בתחרות באאכן, מערב גרמניה שם הגיע לזמן של 28:52.18. הישג שהופעל ב־10 שניות מהשיא העולמי.

דרגה בינלאומית יש גם לזהבה שמואלי וסיגל גונן.

● שיאנית העולם בקפיצה לגובה, הבולגריה סטפקה קוסטאדינובה, ניתרה בוורשטארט לגובה 2.06 מטר. שני ס"מ פחות משיאה העולמי אותו קבעה אשתקד.

● טניס

נצחון שני למנסדורף

אלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף, ניצח אתמול את האוסטרלי מארק וודפורד בשתי מערכות 3־6, 4־6, בסיבוב השני בטורניר קווינס־קלאב בלונדון.

תוצאות נוספות בסיבוב השני: בוריס בקר ממערב גרמניה ניצח את פיטר פלמינג מארה"ב 4־6, 2־6. ג'סארדי מארה"ב ניצח את סיימון יול מאוסטרליה 3־6, 3־7 6־2. ג'ימי קונורס מארה"ב ניצח את סטיפן שו מבריטניה 4־6, 7־6 5־7. פאט קאש ניצח את האוסטרלי ג'ון פיצג'ראלד 4־6, 3־6 6־3. אריק ילן ממערב גרמניה ניצח את בן ארצו פאטריק קונן 7־5, 6־2.

איטליה—ארגנטינה 1:3

איטליה ניצחה את ארגנטינה 1־3, לאחר שהובילה 0־2 במחצית, במשחק רשמי של פיפ"א בין שתי אלופות עולם האחרונות.

לאיטליה הבקיעו פרנאנדו דה נאפולי בדקה ה־26, וג'אנלוקה ויאלי (33, 88).

לארגנטינה הבקיע הרנאן דיאז בדקה ה־26, לעיני 30 אלף צופים.

ניו־קאסל דחתה 2.5 מיליון דולר

קבוצת הכדורגל ניו־קאסל, דחתה הצעת ליברפול למכור לה את החלוץ הבינלאומי פיטר בירדסלי, תמורת מיליון וחצי לישי"ט (2.5 מיליון דולר).

ליברפול עמדה לקנות תוך 24 שעות שני חלוצים בינלאומיים אבל הצליחה רק לרכוש את פיטר בארנס מווטפורד, תמורת 900 אלף לישי"ט.

הנערות תתמודדנה בגביע אירופה

נבחרת הנערות של ישראל בטניס תתמודד מול ספרד בתחרויות גביע אירופה שיחלו בתחילת החודש הבא בספרד.

המנצחת תתמודד עם הנבחרת שתנצח במפגש בין פולין וצ'כיה.

נבחרת הנערות שמונה שש טניסאיות יצאה אתמול למערב גרמניה שם ישתתפו הצעירות בשורת תחרויות בינלאומיות.

הישג לנבחרת הנוער

● כדורעף

נבחרת הנוער של ישראל בכדורעף זכתה להישג חסר תקדים כשזכתה בבכורה בטורניר האל־פים המסורתי שנערך בשטוטגרט, מערב גרמניה.

נבחרת הנוער ניצחה בכל שש המשחקים. היא גברה על אוסטריה 0:3, על צרפת 1:3, על שוויץ 0:3, על לוקסמבורג 0:3 ועל שתי נבחרות ממערב גרמניה ויטמברג 0:3 ובאדן 0:3.

זו הפעם הראשונה שישראל משתתפת בטורניר זה והמארגנים הלהיבו להזמין אותנו באופן קבוע וכן להזמין בשנה הבאה גם את נבחרת הנערות. את הנבחרת מאמן דוד כפרי.

קודם לכן קיימה נבחרת הנוער משחקי אימון והכנה במערב גרמניה ובצרפת מול נבחרות חזקות וקבוצות בוגרים מהליגה הראשונה. ניצחנו בשישה משחקים ונוצחנו בשלושה.

הונגריה־תאילנד 0:0

בתיקו אפס סיימו נבחרות הונגריה (אולימפית) ותאילנד, במסגרת טורניר „גביע הנשיא" בסיאול.

אספניול מארגנטינה ונבחרת ארה"ב נפרדו בתיקו 2:2, לאחר שהאמריקנים הוליכו 0:1 במחצית.

צעירי אנגליה וברית המועצות נפרדו בתיקו

בטורניר כדורגל לנבחרות צעירות בדרום צרפת סיימו בתיקו אפס, אנגליה וברית־המועצות ובאותה תוצאה נפרדו צרפת ומקסיקו.

לאחר שני מחזורים, מוליכה אנגליה עם שלוש נקודות.

משה אשכנזי במשחק הפרידה שלו שלשום בין קפטן מכבי חיפה אברהם אבו־קרט (משמאל) לבין מנשה שמעוני ממכבי תל־אביב. (צילם: אריה קנפר)

השופט הבין־לאומי משה אשכנזי שפורש אומר על הגמר ההיסטורי משלשום:

המתנה היפה ביותר שהכדורגל הישראלי יכול היה לתת לי

מאת יצחק ויסהוף

לאחר 30 שנה של שיפוט בארץ ובחו"ל, כשהוא בן 46, פרש ביום שלישי משה אשכנזי משדה המשחק. בכל שנות שיפוטו ידוע היה משה אשכנזי כשופט צנוע שהתרחק מהזרקורים. גם כיום בשיחה נינוחה, מחלק הבין־לאומי המצטיין את השבחים לאחרים ועל עצמו ממעט לחלק שבחים למרות שמגיע לו קרדיט עצום על שנות פעילותו.

● משה, יכולת לשפוט לפחות עוד שנתיים מדוע פרשת?

אשכנזי: „שופט וכל מי שעוסק בספורט חייב לדעת מתי לפרוש. חייבים לפרוש בשיא ולא כאשר הכושר ירוד ואתה מתקשה לרוץ. 30 שנה זו תקופה ארוכה והרגשתי שאני זקוק לשינוי. כמו כן חייבים לתת לדור הצעיר לבוא לידי ביטוי. תמיד הרגשתי שאפרוש כשאני שווה משהו ואני שמח שעמדתי בדיבורי".

● תפרוש לגמרי משדה המשחק או שתחפש תעסוקה קרובה לענף הכדורגל?

אשכנזי: „אולי אשפוט ליגות לילדים רק להנאה. אני מרגיש כי אני מסוגל ויכול להוסיף למערכת שהשתייכתי אליה. אוכל לתרום מבחינה אירגונית וכו'. לא אציע עצמי לתפקיד. אם ימצאו לנכון לתת לי תפקיד אשמח מאד. כיום אני זקוק לפסק זמן, למנוחה ולמחשבה".

● אחיך מנחם שימש אף הוא שופט ואף הוא הצליח. הוא גנב ממך את ההצגה?

אשכנזי: „תמיד ידעו שאני צנוע בשיפוט. לא חיפשתי תהילה וכותרות. חיפשתי לתרום משהו קטן, סימלי לכדורגל הישראלי. לא חיפשתי פרסומת, רעש וכו'. שופט חייב לשנן לעצמו שאין לרדוף אחר התהילה. לי באופן אישי לא היתה שום תחרות עם מנחם אחי. שופט הוא האיש ה־23 במשחק הכדורגל. זו לא הצגת תיאטרון. אני הבנתי כי השיפוט חייב לתת למשחק לזרום ושהקהל יהנה. לא הפריע לי כלל שאחי שופט. העובדה כשלעצמה נדירה ששני אחים שופטים בליגה הלאומית ושניהם בינלאומיים".

● עברו עליך הרבה רגעים מרגשים איזה מהם זכור לך במיוחד?

אשכנזי: „המשחק בין יוגוסלביה לרומניה לעיני 70 אלף צופים בזאגרב. לא היה לי עם מי להשתתף בהתרגשות. הרמתי את עיני למעלה ואז ראיתי את דגל ישראל מתנוסס. הרגשתי טוב וזה נתן לי בטחון רב. היו עוד רגעים מרגשים בבאנקוק, שם שיחקו יפאן נגד תאילנד. 60 אלף איש חזו בנצחון יפאן על תאילנד. בסוף המשחק כל הקהל עמד על רגליו והודה לי בתשואות. אף פעם לא אספתי קטעי עיתונים. התייחסתי לחיים בצורה מתאימה. אבל זכרונות נשארו לי מהמון ארצות ומקומות ובמשך הזמן הכל יצוף. היום זה עדיין לא מוחשי".

● אירועים בין לאומיים גדולים החמצת, אתה מצטער?

אשכנזי: „באולימפיאדה ובמשחקי גביע העולם לא שפטתי בגלל סיבות פוליטיות. לי ברור גם שמבין אלפי שופטים קשה לבחור 32. צריך לדעת להשלים עם זה. זו שאיפה אדירה לשפוט במפעלים כאלו. אך ישראל היא מדינה עם בעיות פוליטיות וכנראה ששיקולים אלו מנעו ממני לשפוט במפעלים המרוכזים".

● בארץ זכורים לך משחקים מרגשים?

אשכנזי: „בוודאי. עשרות משחקי גביע. משחקי דרבים בירושלים, בחיפה בתל־אביב. משחק היסטורי בין בית"ר ירושלים למכבי חיפה בגשם סוחף. כיום אני מרגיש שייך למערכת ולכן המשחקים עדיין לא צפים. במשך הזמן אתרגש ואזכור בכל".

● דרבי פתח־תקוואי לא שפטת מעולם?

אשכנזי: „במציאות הישראלית אי אפשר לבקש את הכל. אני מציאותי ולא יודע כתושב פ"ת אם הייתי יכול לשפוט דרבי בעיר או לשפוט את אחת הקבוצות. אנו ארץ קטנה. אבל לא נורא כיוון שהיו לי דרבים אחרים".

● יש שחקן בארץ שאתה מעריך במיוחד?

מלמיליאן ג'נטלמן אמיתי

אשכנזי: „יש דברים בחיים שחבל שמצניעים אותם. כשאתה פורש כולם מכבדים אותך מעל ומעבר. בזמן הקריירה אתה לא מרגיש. כל שחקן שניצח או הפסיד היה מודה לי בצורה זו או אחרת. זה ריגש אותי במיוחד. שחקנים בארץ יש רבים שאני מכבד. אולם שחקן שמשקיע כמו אורי מלמיליאן שהוא ג'נטלמן מושלם או דניאל בריאלובסקי שנותן הנאה לראות אותו משחק, אפשרו לי להעריך אותם. בסך הכל עברו תחת שיפוטי מאות שחקנים. אף אחד לא היה חריג באופן מיוחד".

● לא חשבת פעם לשפוט בחו"ל?

אשכנזי: „אני אוהב את הארץ, מאד אוהב. אף פעם לא היו לי מחשבות לעזוב ולשפוט מחוץ לגבולות ישראל".

● בסך הכל שיפוט זה תפקיד כפוי טובה מדוע בחרת בזה?

אשכנזי: „שופט מקבל עבור משחק סכום של 45 ש"ח. זה מציק. כיום כשאני מסתכל לאחור אני רואה שזה עשה לי משהו. יצאתי מאלמוניות. ראיתי עולם ומלואו. זה הנכס נהדר".

● אם היית צריך כיום להחליט לשפוט או לא מה היית בוחר?

אשכנזי: „הייתי חושב פעמיים. ברור לי שצריך לפצות את השופטים בצורה הולמת. ברגע שאיצטדיון מכיל 40 אלף איש צריך לשלם לשופט סכום הולם. יש עליו המון אחריות וביקורת וזה מגיע לו. בסך הכל שופט היודע לכוון את עצמו לתפקיד יכול בהחלט להנות מהתפקיד".

● ישנם מקומות שהגעת אליהם בשמחה?

אשכנזי: „יש שני איצטדיונים. בחיפה שם הקהל ממש אהב אותי ולא משנה אם הקבוצה הפסידה או ניצחה. תענוג היה לשפוט שם. הקהל של בית"ר ירושלים ידע להלהיב אותי. בסך הכל בכל מקום וכל קבוצה נתנה לי הרגשה טובה. הגעתי להרבה מגרשים, קיבלו אותי יפה ואני מסיר את הכובע בפני כולם".

מעולם לא נכנעתי ללחצים

● היו מגרשים שחששת להגיע אליהם?

אשכנזי: „כלל לא. כיבדתי את כולם בצורה שווה".

● אתה זוכר לחצים שהופנו אליך מקבוצות או שחקנים?

אשכנזי: „היתה תקופה של טרור בכדורגל הישראלי. היה לחץ. לא נכנעתי ואני גאה על כך. במשחקים הקהל היה מנסה להשפיע אך זה לא עזר. עלי לא השפיעו איומים או לחצים".

● היתה או יש לך אהדה לקבוצה מסויימת?

אשכנזי: „לא היה לי זמן לאהוד קבוצה. בכל שבת משחק אחר, עברתי מקבוצה לקבוצה. בבית כל אחד מהילדים אוהד קבוצה אחרת. מדברים על כך אך עלי זה לא עבר".

● הרחקת הרבה שחקנים בקאריירה?

אשכנזי: „מעט מאד שחקנים הורחקו. בכל השנים שחלפו כך פחתו ההרחקות. אם אתה יכול בחיוך להשליט סדר זה עדיף. אני בשום אופן לא נחשבתי למלך ההרחקות. אף פעם לא באתי למשחק עם דיעה מוקדמת על שחקן. תמיד שאפתי לשמור על כבודו של האדם".

● מה אתה יכול להגיד לחבריך השופטים?

אשכנזי: „הייתי חבר טוב של כולם ואשאר כזה. אם רוצים לשמוע את עצתי או אני מבקש תתעסקו רק בשיפוט ולא מסביב. רק כך תתקדמו. יש לנו שופטים טובים, יש כיום דור של שופטים מוכשרים שיתקדמו ויהיו טובים".

● קיבלת מתנת פרידה מוצלחת ברמות משחק גמר שיכנס להיסטוריה?

אשכנזי: „היה זה באמת משחק גדול. זו המתנה הכי יפה שהכדורגל הישראלי יכול היה לתת לי. אני רוצה להודות לכולם על הדרך הנפלאה שעברנו יחד. כיום אני זקוק למנוחה. מה שבטוח שמובטל לא אשאר".

„מחסור במורים, בכיתות ובתחנות יעוץ – ועודף בשעות לימוד תנ"ך ויהדות"

קובעת חוברת „שחורה" המתארת את המצב במערכת החינוך הערבי ● חוברת הופקה ע"י ועד ראשי הרשויות הערביות וועדת המעקב לחינוך הערבי במסגרת שבוע החינוך הערבי

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

חוברת „שחורה" המתארת את המצב במערכת החינוך הערבי יצאה השבוע מטעם ועד ראשי הרשויות הערביות וועדת המעקב לחינוך הערבי. החוברת, המציירת תמונה קודרת ועגומה, הופקה במסגרת ארועי שבוע החינוך הערבי, שיתקיים בשבת בהפגנה ובכנס המוני שיתקיימו באום אל פחם.

לדעת מוציאי החוברת, דרושים למיגזר הערבי כ־4000 מורים מנוסים כדי להגיע למצב דומה לזה השורר במגזר היהודי. במגזר היהודי, נאמר, יש מורה אחד לכל 19.7 תלמידים, כשבמגזר הערבי יש 27.6 תלמידים למורה אחד. בכל המיגזר הערבי ישנן רק 2 תחנות לטיפול פסיכולוגי, בו בזמן שבכל רשות יהודית מקומית יש תחנה כזאת. עוד מצויין בחוברת שבוועדה להכנת מורים, המונה 8 עובדים, אין ואף לא עובד ערבי אחד.

מפעל הפיס, באמצעות משרד החינוך, הקציב תקציבים לבנייתם של 458 חדרי לימוד. מהם רק 48 חדרים למיגזר הערבי, למרות שהמחסור בחדרי לימוד במיגזר זה עולה על 1500 חדרים ובמיגזר היהודי אינו עולה על 700 חדרים.

החוברת מאשימה את משרד החינוך בכך, שהוא מחייב את תלמידי התיכון הערבים ללמוד 252 שעות תנ"ך ודת יהודית ומקציבה רק מספר שעות מועט ללימוד הדת האיסלמית והנוצרית.

באשר להיסטוריה הערבית, טוענים מוציאי החוברת, תוכניות הלימוד והספרים המאושרים על־ידי משרד החינוך, יש בהם כוונה תחילה לטישטוש הזהות הלאומית של הלאום הערבי.

מלחמת ירושה בסניף העבודה בחולון בעקבות פרישת איילון

תגרה התפתחה השבוע בסניף בעת בחירת נציג המחוז ללשכת מפלגת העבודה

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

בסניף מיפלגת העבודה בחולון התפתחו השבוע חילוקי הדעות עד תיגרות ידיים.

בתחילת השבוע הביא מזכיר הסניף מוטי מזרחי „סדרנים" מבחוץ לפקח על בחירת נציג המחוז (חולון, בת ים, אזור) ללישכת מיפלגת העבודה.

קבוצה נגדית הביאה סדרנים משלה, ועד מהרה עברו מחילופי מלים לחילופי מכות. המשטרה נאלצה להתערב ולהרגיע את הרוחות.

במקביל, החריפה מלחמת הירושה בסניף בעקבות התפטרותו של ראש העירייה פנחס איילון, שניכנסה כבר לתוקף.

בכינוס סיעת המערך שהתכנסה ביום ב', הציע פנחס איילון לבחור כמועמד לראשות העיר את ממלא מקומו, עורך דין חיים שרון. אולם, קבוצת חברים בסיעה ובראשה מזכיר הסניף מוטי מזרחי, טענה שתקנון המפלגה מחייב שהנושא יוחתך במועצת הסניף ולא בסיעת המערך בעירייה. בדעת קבוצה זו, להציע מועמד משלה (וכנראה מוטי מזרחי) לתפקיד ראש העיר.

היום, אמורה סיעת המערך להתכנס שנית. לנוכח הפילוג העמוק בסניף העבודה, ספק אם גם היום יגיעו לכלל הכרעה.

(ראה רשימה בנידון בעמוד 6).

עירית חיפה

משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה רחוב ביאליק 3, חיפה

טלפון מספר — 03־640775

הודעה עלפי סעיף 140 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: אוניברסיטת חיפה — לאשר שינוי יעוד המהווה שימוש חורג מחלל בניה, מקלט להדראוכל ומזנון בחלקה 59: 58 ושינוי יעוד מחלל לחדר אוכל חלקה 54: 55 בגוש 11881 בשדרות אבא חושי.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ
מהנדס העיר

מנתחי לב מהגוש המזרחי – בביקור בארץ

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

הם הגיעו מעבר למסך הברזל. חבורה מובחרת של רופאי לב ומנתחי לב ידועי שם מפולין, הונגריה ומזרח גרמניה. ברשותם מלתחה צנועה שבקושי מספיקה לשפע הקוקטלים וקבלות הפנים המזומנות להם. הארנק כמעט ריק. 10־5 דולרים ליום, זוהי ההקצבה בה זיכתה אותם מולדתם. השאר — כולל הטיסה והוצאות האירוח — על חשבון המזמין, הפעם אגודת רופאי הלב הישראלים.

פרופסור ל., מנתח לב בעל מוניטין מוורשה ומנהל מחלקת לב בבית חולים ממשלתי שם, מבקר בארץ לראשונה. האיש כסוף שיער ובעל ארשת „יהודית" אינו מפסיק להתפעם ממראה עיניו: „איזה הישגים יש לכם בישראל, ממש נפלא".

תוך כדי שיחה, הוא עובר לאידיש שוטפת ומוחה דמעה מזווית העין. „אני יהודי. אני מסתובב בארץ ובוכה. לעולם לא אוכל לחיות כאן, אתכם."

אביו, רופא ידוע בשעתו בפולין, עלה לארץ עם „עלית גרבסקי" בשלהי שנות העשרים. הוא לא החזיק מעמד בתלאות פלשתינה (א"י), שב אחרי שנים מעטות למולדתו וניספה בשואה. הוא עצמו שרת בצבא האדום בזמן מלחמת העולם השניה, למד רפואה והתמחה בניתוחי לב. ידיו המיומנות והרגישות הקנו לו מעמד בכיר בארצו.

„רעייתי פולניה וילדי רחוקים מיהדות כרחוק מזרח ממערב. אני קורא כל מלה עליכם ולא מאמין לכל התעמולה ששוטפת אותנו." בין עמיתיו של הפרופסור הפולני מצויים כמה יהודים. הם מעדיפים להבליע את יהודותם ומנמקים זאת באומרם: „אם נתלהב יותר על המידה יחשבו בבית שנתפשנו לתעמולה הציונית."

מחר ב"על המשמר" ובמוספו השבועי חותם

דהיישה – התמשך של גוש־אמונים – פנחס ענברי, אילן שיינפלד

- קליה – מים רבים לא יכבו את המריבה – שלי יחימוביץ
- כהנא – בפנים או בחוץ – דליה רפאל
- טפטופי כנסת – מוטי בסוק
- „יש דיבור": שטחים משוחררים, שטחים כבושים
- פוקוס אישי: נועם שפנצר, גיורא מנור, גדעון ספירו, עדנה רזי, צבי טימור, יהודה להב

תערוכות – דורית קידר; מסביב לעולם – דוד ארן; קולנוע – דני ורט; גלויות תל־אביב – משה ברשאול

בחותם

- בית של ערבי – בנייה בלתי חוקית במגזר הערבי – עודד ליפשיץ
- ליפא מוכר ספרים – „ספריית הפועלים" נערכת לשבוע הספר – אהוד דור

חלקת אלוהים הגזולה – עקורי בירעם ואיקרית לקראת פתרון – יהודה צור

- 40 המופלאים – תערוכה במוזיאון ת"א – חיים מאור
- הביצים הסקרניות של סנקאי ג'וקו
- ביצועים מחממים של להקה יפנית במסגרת „פסטיבל ישראל" – גיורא מנור
- קרוקודייל – כוכב עליון – פול הוגאן – שחקן גורף קופות – עופר ניר

„שוטרים סלקו מפה את ישו" – ועידת אתאיסטים בוואשינגטון – יצחק חסון

- קלאסיקה בטעם „המזרח" – ציפי פליישר מספרת על עבודתה – חנה רוזנטל

מדורים וטורים

- הלו חותם
- חותם אישי – הרב אבידור הכהן
- שלום־בית – חיה יוסף

טורים מאת: עודד ליפשיץ, נתן רענן, דינה גורן, גגא, זאב צחור, חרסגור, יורם נמרוד

בדפים לספרות

אנה ואני – ואנה אנו באים? – יעקב סימן טוב על ספרו „אנה ואני" – דן שביט

- אילן שיינפלד על ספרו החדש של גבריאל מרייל, „חמישים שיר במדבר"
- יעקב רבי – משית אז ועכשיו
- א.ב. יפה על סיראנו דה ברז'ראק, ההיסטורי והמדיוני. – שיר מאת יהודה גור־אריה

סוף שבוע עם הארץ

עיתון לאנשים חושבים

ארועי דהישה

מאמרים וכתבות
מאת פולס, אורי ניר ודן סגיר

הוויכוח על איקרית וברעם
זאב שיף

כל עסקי פלאטו שרון
תחקיר מיוחד
צבי הראל

החיילים של פרויד
עולמם של הפסיכואנליטיקאים ·רונית מטלון

פנחס איילון הולך הביתה
דיוקן /מרדכי ארציאלי

א. שוויצר על סכנת ונצות ● עוזי בנזימן על עסקני חרות ● אריה לביא על בני חורוביץ ● תמר מרוז עם רעיה הרניק
מקורות מדויים/עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים/אילן שחורי ● בספת/נחמיה שטרסלר, יהודה שרוני ויונתן שרמן ● הטלוויזיה של השבוע/חדה בושס ● חמוש במשקפיים/קובי ניב

ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס היה אתמול אורח האוניברסיטה העברית בירושלים. בתמונה: פרס במחלקה למיקרואלקטרוניקה (צילם: יוסי זמיר)

אתה בדיכאון? – הכל בגלל הכאטכול־אמינים...

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

כאטכול־אמינים הם חומרים כימיים המשמשים כמוליכים עצביים והורמונים בגוף. במוח מווסתים הכאטכולמינים העברת פקודות לתנועה ותנוחה וכן מצב עירנות ומצב רוח. לחומר המכונה כאטכול־אמין וכן לסוגי קולטנים יש חלק בהופעת מחלות נפש כגון דיכאון וסכיזופרניה ועוד. דברים אלה מסרו אתמול במסיבת עיתונאים פרופסור חיים בלינקר מאוניברסיטת בן גוריון ופרופסור דוד סמואל ממכון וייצמן לקראת הכנס הבינלאומי השישי העומד להיפתח בירושלים בהשתתפות כאלף מרענים מכ־40 מדינות.

בכנס ישתתפו, נוירולוגים, פסיכולוגים פיזיולוגים ועוד. בין הנושאים שיידונו גם סיבות הווצרות מצבי דחק, אובססיות, מחלות פרקינסון, אפילפסיה ואלצהיימר.

עד כה חשבו שבמוח פועלים כמה סוגי כאטכול־אמינים, עכשיו כבר מצאו כבר יותר מ־100 כאלה, הודות לשכלול שיטות מעבדה ומיכשור חדיש.

נציגי שוודיה ומקסיקו ידווחו על נסיונם בהשתלת תאי יותרת הכליה במוחם של חולי פרקינסון, תאים הנלקחים מגוף החולה עצמו, טיפול המיועד לחדש הפרשת הדופמין שחסרונו גורם למחלת הפרקינסון.

הקרן למען בטחון ישראל

פינה חמה ללב"י

קונצרט חגיגי למען לב"י
בחסות שר הבטחון מר יצחק רבין

תזמורת הקמפוס שליד עירית תל־אביב

סם זבת מנצח
צ'ן סו־צ'ן פסנתרנית

בתוכנית מיצירות רוסיני, מוצארט ובטהובן
יום א' 14 ביוני 1987, בשעה 8.30 בערב, בבית דני, שכונת התקוה, בת"א

כרטיסים: קרן לב"י, 03־695610, 03־268206

היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

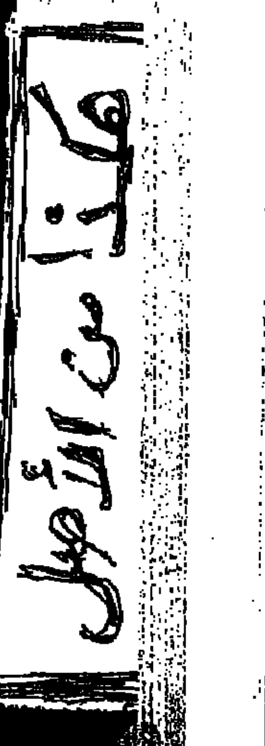

שינוי משמעותי בסוג התחלואה בקרב הבדואים בעשור האחרון

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

בעשור האחרון יש שינוי משמעותי ביותר בטיב התחלואה של האוכלוסיה הבדואית. יש הרבה יותר מחלות לב, סוכרת, ולחץ דם, כך אומר פרופסור מיכאל אלקן, מנהל המכון למחלות ויהומיות במרכז הרפואי סורוקה.

פרופ' סור אלקן אומר, כי ריבוי המחלות הללו בקרב האוכלוסיה הבדואית שבעבר לא ידעה אותן כלל — קשור במעבר לעיירות, ובשינויים סוציו־אקונומיים מרחיקי־לכת. לדבריו, תהליך דומה מאוד היה בקרב עולי תימן. לאחר העליה מתימן הצטיינו העולים בהעדר מוחלט של מחלות לב וסוכרת. היום שיעור המחלות אומנם נמוך מזה של האשכנזים — אולם התימנים הולכים ומדביקים את הפער.

„כל ההסברים לכך טובים" אומר פרופ' סור אלקן. אפשר לומר שלחץ החיים המערביים שלא היה בתימן, הכלכלה, אכילת מאכלים מסויימים, כל ההסברים טובים וכפי הנראה זה צירוף של כמה גורמים.

פרופ' סור אומר כי הסבר נוסף הוא תוחלת החיים שעלתה במגזר הבדואי.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 10.6.87

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6713	1.6922	1.6823
דולר אמריקאי	1	1.55	1.62	1.5831	1.6029	1.5934
מרק גרמני	1	0.87	0.91	0.8839	0.8950	0.8903
לירה סטרלינג	1	2.59	2.71	2.6327	2.6656	2.6514
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2649	0.2682	0.2663
ין יפאני	100	1.10	1.15	1.1164	1.1304	1.1221
גילדר הולנדי	1	0.77	0.81	0.7843	0.7941	0.7901
פרנק שוויצרי	1	1.05	1.10	1.0704	1.0838	1.0759
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2531	0.2562	0.2546
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2374	0.2404	0.2388
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2352	0.2382	0.2366
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3630	0.3675	0.3651
דולר קנדי	1	1.16	1.21	1.1803	1.1951	1.1879
דולר אוסטרלי	1	1.09	1.17	1.1316	1.1457	1.1408
ראנד דר' אפריקני	1	0.48	0.80	0.7918	0.8017	0.7969
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4265	0.4319	0.4293
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.29	1.2565	1.2721	1.2663
לירה איטלקית	1,000	1.19	1.27	1.2187	1.2339	1.2276

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
שקמים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת. נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שקמים הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 2 לתכנית מפורטת 237/01/6 ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: לקלוט את סוללת הבכין והתרוצאות של 9 רשויות בנפת אשקלון האס"ם המרכזי הנ"ל במחצבה 113, יצמצם בצורה משמעותית את המפגע החמור הנגרם מסוללת בנין וגרוטאות בנפה. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: התכנית: 39.084 דונם גוש: 2558 חלקה: 15 מקום: מו"א חוף אשקלון — מחצבה 113.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

על המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן וכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה להעברת אחוזים מקומה לקומה, ברחוב דיזנגוף מס' 219, גוש 6960, חלקה (ב)116, תיק בניין 0187־219/3, בקשה מס' 86/2273.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם, שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. פספי — סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
זמורה

מודעה לפי סעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה „זמורה" ע"י לבי בן ציון בגוש: 7396 מגרש: 115 ג' בקרית עקרון בקשה למתן הקלה כבוש: 7396 מגרש: 115 ג'. מהות ההקלה — הקטנת קו בנייה צדדי במסגרת 10%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה רשאי להגיש את התנגדותו המנומקת בכתב לועדה המקומית לתכנון ולבניה „זמורה" רח' בית הפועלים 6 רחובות.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

צ. כהן, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „זמורה"

מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על מגרשים 83, בגוש 7603 ומגרש 126 בגוש 7599, שכונת גנה ביתך הקלה/ות כלהלן:

1. תוספת 6% לאחוזי הבנייה המותרים.
2. 10% בקו בנין צדדי — 3.15 מ' במקום 3.5 מ'.
3. שינוי טבה הגג — 8.5 מ' במקום 8.0 מ'.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 135, בשעות קבלת־קהל. ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בכתב יש להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק וולד, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
אשקלון

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר את הבקשה. הגנים לאשר שינוי תכנית מיתאר הנקראת תכנית קס' 101/02/4 שינוי מס' 40.

עיקרי הוראותיה: שינוי וביטול תוכנית בינוי למגרשים 6־8, 13, 17, 18. איחוד וחלוקה מחדש של מגרשים. אלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גושים 1227, 1228, 1230, 1232, 1234.

אשר הודעה על הפקדת נוסח התכנית המצורף אליו שהופיעה בילקוט פרסומים מס' 3099 מיום 4.1.84 עמוד 1978.

השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

עירית עפולה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

מודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להתיר הקלה על־ידי שימוש חורג — חנות למכירת כלים כאיזור מגורים עד תאריך 1.5.88, מקום הבניה רח' ירושלים גוש 16661 חלקה 3.

את ההתנגדות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית. משרד מהנדס העירייה רח' יהושע־שפט בשעות קבלת קהל.

אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון ב[illegible] לתכנון ולבניה עפולה והיא ת[illegible]

[illegible] ראש העיר, [illegible] הועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה

טלוויזיה

08.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות 08.03 שעת כושר 08.15 מושגים ביהדות – השבת תשיבם (כ) 08.40 כלי כורות – צירה 1 (כ) 09.00 ארץ מולדת – בין תורכיה לבריטניה (כ) 09.20 מדעי הטבע (חטה"ב) – רכבית האמנון 10.10 אנגלית ה' 10.30 הגיל הרך – רחוב סומסום 11.00 אנגלית ו' 11.15 ערבית מרוכזת (נה"ו) – מראג'עה 11.30 אנגלית ח' 12.00 מדעי הטבע (ע"י) – פיסיקה – ספקטרום אלקטרומגנטי 12.25 אנגלית ט' 13.00 הסטוריה (ע"י) – העשרה – הפרוטוקולים של זקני ציון 13.30 ספרות – הנמלים והצרצר 14.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 קשר משפחתי – בשידור חוזר 15.00 טאו טאו 15.25 רחוב סומסום 15.55 אהבת שלושת התפוזים – חלק ב' 17.00 ערב חדש – מנחה: דן מרגלית 17.30 „באותו עניין" – הנושא הפעם: „גירושין במשפחה" 18.00 „התלת רגליים" – הפרק השישי 18.25 „ססוקו של מקום" – מבט אל אשתמוע המקראית 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 „למשפחה" – פינת הבישול • קוקטייל של בשרים ואגוזים במחבת. 2. קונגרס קוסמים: 3. על תרופות המכורות בארץ אין הוראות שימוש בערבית: 4. תערוכה של עבודות טלאים: 5. תצוגת תכשיטים מיוחדים. (ערבית) 19.00 „מבט" – תוכנית ריון שבועית בעינייני השעה (ערבית) 19.00 סיפורים בראש (ערוץ 2) 19.30 חדשות (ערבית) 19.30 תצפית (ערוץ 2) 20.00 כותרות מבט 20.00 ליל העשרים – דרמה ישראלית (ערוץ 2) 20.02 מבט ספורט 20.50 „נקודת חן" – סדרת טיולים עם אורי רביב 21.00 מבט לחדשות 21.00 וידאו טופ (ערוץ 2) 21.30 תשדירי שירות 21.35 „אף פעם לא מאוחר" – סדרה אנגלית משעשעת. ויליאם והסטר פילדס הם זוג בגיל העמידה, שילדיהם כבר עזבו את הבית. פרק הראשון: תפריט היום. אחרי 20 שנות נישואין הסטר מחליטה לגוון את חייה וגם את הארוחה שהיא מכינה לבעלה. ארוחה שתוצאותיה אינן כפי שציפתה. 22.00 „נקודת מבט" – תכנית העוסקת בנושאים של אקטואליה 22.40 „רמפט' ומייקפיס" – הפרק התשיעי: „פגיעה בוכיות" 23.30 „הגיע זמן לשון" – פינת הלשון השבועית של אבשלום קור. עונה הפעם על השאלה „מדוע קשה להיות נוקשה" חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צליל בוקר. 07.09 בהאונה נינוחה 09.00 קונצרט בוקר – באך: סוויטה מס' 2 בסי מינור. 1607 בריכה: היידן: רכיעייה מס' 77 ברה מג'ור: ברהמס: שישייה לכלי קשת במי במול מג'ור: מיו: סונטה לחליל, אבוב, קלרנית ופסנתר: רבוואק: 5 שירים תנביים לקול+תזמורת: שומאן: חמישייה לפסנתר במי במול מג'ור: בטהובן: סונטה לפסנתר במי מינור לפסנתר, תזמורת ומקהלה. 11.57 פינת השיר – משירי יונתן רטוש. 12.00 מן הסרטיה 13.05 בהאונה נינוחה 15.00 מפגשים. 16.00 אתנחתא – שידור חי מאולם ימק"א בירושלים. הרביעייה הישראלית/מ. זכאי – אלט+אבנר בירון – חליל וא. חפץ – קלרנית – רוסיני „שקיעת החמה" – למלים של שלי; ראבלו רביעיית מיתרים: הינדמית „המשורת הצעירה". 17.30 קשת של צלילים – מגוון מוסיקלי – מיצירות: פרסל, מוצרט, הנבו וולף, עממי – פרנק ברידג'. 18.00 אנתולוגיה בצליל – ראשית האופרה. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי. 20.27 פינת השיר. 20.30 קונצרט התזמורת הסימפונית ים רשה"ש הסדרה הסגולה מס' 5 שידור ישיר מאולם הנרי קראון מנצח: יורי ארונוביץ' סולן: גיל שחם – גולדמרקו הפתיחה „עת אביב", קורנגולד: קונצ'רטו לכנור ותזמורתו צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 4 בפה מינור. 23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות בנריים נשכחים – תכנית שלישית • אוז איזאיי ורילי בורמסטר (ש"ח).

רשת א'

07.30 רדיו־קול. 08.05 חונה – עם בני הגדל. 09.05 טלדרדיו – שירות מידע למאזינים. 10.05 מניבי בוקר. 11.10 השידור היומי העליון. 11.30 „ירעתי ספר": „פייטר" – מאת יעל ים־תיכוני – עם ניסים גרמה. 12.05 מעורב ותכנית באנגלית. 13.00 חדשות בצרפתית. 13.30 חדשות ותכנית לילדים ולנערים. 14.06 בראש צעיר – מגזין יומי לכלל. 16.05 „ארץ לא נודעת. 16.30 „השכלה ודעת עבריים. 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה. 17.10 שירים מנחת ערב. 18.05 שירים בערבית. 19.05 שקור נתביא. 19.30 שירודים לעולים. 22.05 יש לי חלום – עורך ומנחה: יובב כץ.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין – עם רבקה מיכאלי. 09.05 ביקור בית – מגזין יומי. 10.05 כל צבעי הרשת – חוד. 11.30 סעו לשלום – עם גדעון מכור. 12.10 אלף־אלף ב־בית. 13.05 בחצי היום – חדשות ופוספונים. 14.05 לראות או לא לראות – יונתן חרושת לתרבות ואמנות+שיחות עם אמנים בפסטיבל. 14.30 שישה הימים – 20 שנה למלחמת ששת הימים. „ארץ תרגומים" – רמת־תגלגלה במלחמה. 16.05 שירים ושעורים. 16.55 קראתי ספר – קוראים ממליצים. 17.05 יומן כלכלה. 17.30 על מספרים ואנשים – מגוון חמשק ותחברה. 18.05 זרקור בספורט – עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.45 היום בכנסת. 19.00 היום הזה. 19.35 השבוע פולקלור ועדות. 20.05 שורשים – שבועון לעניני... 22.05 עבריים מעוררים.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת מבוא לתורת המוסר. 06.30 פותחים עין – החדשות הראשונות של היום עם מירב אופיר. 07.05 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל – שעת אקטואליה יומית. 09.05 אילה בוקר – עם אלי ישראלי. 10.05 הפסקה 10 – עם מיכל ניב. 11.05 נכון לעכשיו – עם יוסי עכארי. 13.05 מקום טוב באמצע – עם יצחק בן נר ואורלי יניב. 14.05 דו רה יופי – עם דובי לנץ ודני קרפל. 15.05 מסע הקסם המיסתורי – „אני מידעים מצוין" – עורך ומגיש: יואב קוטנר וש"ח. 16.05 ארבע אחרי הצהריים – שעה של שירים עבריים. 16.54 באוסן מילולי – פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל – עם רן שילוה, יעל רן וגוני סביר. 18.05 שעה יקלה על כלכלה – עם שמואל נחושתן. 18.16 משולש – עימות יומי בעינייני השעה. 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 שירים מכאן – שירים עבריים – עם שירה גרא. 19.50 תיק פלילי – 173/87 – מדינת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאניוק – יומן מיוחד לסיקור ארועי המשפט. 20.05 יער משודר – מאגזין לעינייני צבא ובטחון. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת. מבוא לתורת המוסר וש"ח. 22.05 על הדבש ועל העוקץ – שירים שהחברה אוהבים. בתכנית ישולבו תודות לתורמי ה„שירותרום" ששמותיהם עדיין לא הוקראו. 23.05 עשרים וארבע – היום שהיה – עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות – עם אבי רן – מתנך. 00.05 ציפורי לילה מבלות – עם אלי ישראלי. 03.05 לא רוצים לישון – מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר – שירים עבריים. 23.05 בינינו לבין עצמנו – שיחות עם מאזינים בשידור חי – מנחה: אלכס גלבוע.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר – להיטים ותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 מה. כבר תשעה – עם אבי אתגר. 10.05 שבעים מי יודע. 11.05 אהבה יומיומית – עם יוסי סיאס. 12.05 רק מוסיקה. 13.05 רק בימי חול – עם מנחם פרי. 14.05 פזמון חוזר. 15.05 חרש, חדיש ומחודש. 16.05 הצגה יומית. 18.00 קולי־בו – שבועון פופ. 20.05 לי ולך – שיר וברכה. 21.05 מופע רוק. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

אסתרו: מועדון גן העדן 4.30, 7.15, 9.30
אורליז: ילדים חורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.40
בן־יהודה: רחובות זהב 3, 7.15, 9.30
גת: סיפור מהחיים 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: נישואיה של מריה בראון 7.00, 9.10
דקל: קרוקודיל דנדי 5, 7.15, 9.10
דרייב אין: מעבר לשיא 7.30
דור: בנזי; ליצ'יר חדש: הפרוטוקול הרביעי 4, 7.15, 9.10
זמיר א': נוחו של כוכן 4, 7.15, 9.30; זמיר ב': חנה ואחיותיה 7.10, 9.30; זמיר ג': ילדים חורגים לאלוהים 4, 7.15, 9.30
מאיר: בילי גאלבין 5, 7.15, 9.30; מאייה: בטי בלו 5, 7.10, 9.30
האזאכלניקה 12, 2, 7.15, 9.30, 23.00
„ביח":
חן 1: אנשי הפח 5, 7.10, 9.50
חן 2: פשעים שבלב 5, 7.25, 9.45
חן 3: אל תקרא לי לבן 5, 7.40, 9.45
חן 4: חנות קטנה ומטריפה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: צבע הכסף 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שוחה: פלאטון 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: מעבר לשיא 5, 7.15, 9.30
תבלת: דקה לחצות 4.30, 7.00, 9.35

רמת־גן

אלאזים: מועדון גן עדן 4, 6.40, 9.30
לילי: מטרה חמה 7.15, 9.30
ארמון: קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.45
רביגו:
גן 1: אנשי הפח 5, 7.20, 9.40
גן 2: חנות קטנה ומטריפה 5, 7.20, 9.40
גן 3: משהו פראי 5, 7.30, 9.40
גן 4: הבוקר שאחרי 6.15, 9.15

ירושלים

אוריון: מעבר לשיא 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: חנות קטנה ומטריפה 4.30, 9.15
בית אגרון:
חלף עם הרוח 18.30
נערי הכדך 22.00
דיווה 21.45
הכובע 24.00
סירי: שם הורד 4.00, 7.00, 9.30
אורנילו: מריה בראון 4.30, 7, 9.15
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.00
סמדר: אמדאוס 7.00, 9.30
הבירה: סיפורים שסיפרתי לאמא 4.30, 7.15, 9.15
אוריון
אור 1: הפרוטוקול הרביעי 4, 6.30, 9
אור 2: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.00
אור 3: ג'ק פלאש המקסף 6.30, 9.00
אור 4: ללא רחמים 4.30, 7.00, 9.00
עדן: פושע מובטל וילדה קטנה 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים: לא יוקרנו סרטים בתקופת פסטיבל ישראל

חיפה

אורדו: שם הורד 4.30, 7.00, 9.15
חן: קרוקודיל דנדי 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: שמתי כרו לסורה 4.45, 7.15, 9.30
סארו 8: מיליון דרכים למות 4.30, 7.00, 9.15

נתניה

רון: מעבר לשיא
אורליז: כטי בלו
שרון: פושע מובטל וילדה קטנה
בטוריו: אל תקרא לי למו

חולון

סבוי: ילדים חורגים לאלוהים
מגדל: אנשי הפח
ארמון: נערת ליווי

בת־ים

עצמאות: מעבר לשיא

הרצליה

דוכלו: מעבר לשיא
מלון דניאל – האודיטוריום: פלאטון

באר־שבע

חן: מעבר לשיא

פתח־תקוה

היכל 1: מעבר לשיא
היכל 2: ילדים חורגים לאלוהים
היכל 3: יומן חוף בריטון

עפולה

מוסתרון: נלשוע אתמול והיום

רעננה

אורות: פלאטון

גבעתיים

הדרי: ילדים חורגים לאלוהים

ראשון־לציון

רון 1: מעבר לשיא
רון 2: ילדים חורגים לאלוהים

הבימה – התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 11.6
מירלה אפרת: 17.30, 20.30
דקה מאוחר מדי: 18.30
איינשטיין – בימרתף: 20.30

צוותא – לתרבות מתקדמת
יום ה' 11.6 בשעה 20.30
התילוני האחרון
בשעה 23.00
מועדון הווידאו בצוותא – בהנחיית יואב קוטנר: דיוויד בואי סרטים נדירים

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מור — הכיבה רייק 20.

חולון
אהרון — הופיין 52.

ירושלים
אלכא — יפו 42.

נתניה
תרופה — הרצל 3.

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן
רש"י — רש"י 13.

תל־אביב
בריאות — המלך ג'ורג' 28.
סוטרפארם — איינשטיין.

חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33.

רחובות
הגב — הרצל 196.

רעננה־כ"ס
הוד — הכנים 12, הוד השרון.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

- בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
- בית חולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
- בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
- בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
- בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
- בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

- בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים – ילדים, שערי צדק – פנימית, נשים, הדסה ע"כ – כירורגיה, אורתופדיה, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־20.00–08.00, בימי ו' 15.00–08.00, טלפונים: 03־433300, 03־433500.

„יד ביד – ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה"
ירושלים – 02־243358
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04־229488 (11.00–20.00)
גליל מערבי – 04־922232

„קו פתוח לחולים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222782."
„קו פתוח" – ארגון קשבת לילדים ולבני־נוער 03־221880 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של הסתדרות לרפואת שיניים בישראל:
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00–23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00–24.00, בשבתות וחגים בין השעות: 15.00–21.00.
הכתובת: רח' ברבלוכבה 49, טל' [illegible]. בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ב', טל' [illegible]. פתוחה בערב יום ג'ומא, כולל שבת ושבתות וחגים מ־20.00 עד 24.00 בלבד.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה – המרפאה פתוחה כל יום כולל שבת וחג בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות טלפוני בלבד. רייניגנוף סנטר שער 3 גליל התחתון קומה 2, טל' 294869, 03־285823.

מרכז מידע לקורבנות אונס – לרעננה ואיזור השרון, טל' [illegible] א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' [illegible]
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' [illegible]
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' [illegible]
ער"ן נתניה — טל' 053־33916
סילוק מזרקים: מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' [illegible]

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' [illegible]. רמלה — 101, טל' [illegible]. טלפון 93384־053. 04־931401. אילת — 101 [illegible] — טל' 057־74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30

מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
בימים א'–ה': 5.05, 6.30, 9.05, 10.40, 14.30, 16.53, 18.58
בימי ו' וערבי חג: 5.05, 9.05, 10.40
הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ועד שעה [illegible] בלבד.

טלקס

● שמן מנוע חדש — יקר פי 5 אך מוסיף הספק

חברת „סונול" מוציאה לשוק שמן מנוע „סונול 1" המיועד למכוניות מסוג „טורבו", „מגה", „גולף" ועוד, המוסיף 13 כ"ס להספק המנוע, כך נמסר אתמול במסיבת עיתונאים עם דוברי החברה.

השמן הוא יקר פי חמש ממחירים של השמנים בשוק, אך בשל איכותו הוא מצמצם את החיכוך בין חלקי המנוע הפעילים בתחום רחב של טמפרטורות. צמיגות השמן נשמרת גם לאחר תקופה ממושכת של שימוש. השמן מיוצר מפחמימים סינתטיים ומונע בלאי והתחמצנות. כן אין ירידה בכמות השמן, שכן אין בו רכיבים נדיפים.

יוסף שמי

● מנדי זלצמן — מנהל נמל אילת

מנדי זלצמן (35) נתמנה למנהל נמל אילת במקומו של דוד סגל שפרש לגימלאות. זלצמן, בוגר הטכניון בהנדסת תעשייה וניהול, כיהן בעבר כמנהל מפעל „כבלי ציון" באילת, כסגן וכמ"מ לראש עיריית אילת ובשנה האחרונה כסגן מנהל נמל אילת.

המינוי שקיבל את אישור שר־התחבורה נכנס לתוקף בראשון ביוני.

בצלאל רובין

שוטר מג"ב הורשע בהטחת ראשו של ילד ערבי בכותל

גזר דינו יינתן בסוף החודש ● הילד נפצע קשה ונזקק לתפרים

שוטר משמר הגבול יונה זהבוב (24) הורשע אתמול בבית־המשפט המחוזי בירושלים בפציעה בנסיבות מחמירות של ילד ערבי בן 7.

גזר־דינו יינתן בסוף החודש, לאחר קבלת תסקיר של קצין מבחן.

שוטר משמר הגבול הורשע בעבירה על־פי הודאתו. המדובר באירוע שהיה לפני כשלושה שבועות ברחבת הכותל.

השוטר הורשע בכך כי תפס ילד ערבי בן 7 משער המוגרבים, גרר אותו בכוח לעבר הכותל, חבט את ראשו באבני הכותל וגרם לו לפציעה קשה בראשו. הילד נזקק לתפרים אחדים.

השוטר נלקח למעצר מאז המקרה ועם הגשת כתב־האישום נשלח לבדיקה פסיכיאטרית ונקבע, כי הוא מסוגל לעמוד בדין.

שופט בית־המשפט המחוזי בירושלים, השופט צבי כהן, הרשיע את השוטר עפ"י הודאתו וכאמור, גזר־דינו יינתן בסוף החודש הזה.

(עתי"ם)

חריש ישקול בקשה להסרת חסינותו של ח"כ תופיק זיאד

חשוד בהמרדת הדרוזים בגולן בהלווייתה של ג'אליה פרחאת שנהרגה מירי כוחות הבטחון

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

משטרת המחוז הצפוני תעביר את תיק החקירה ש־פתחה השבוע נגד ראש עיריית נצרת, ח"כ תופיק זיאד, ליועץ המשפטי יוסף חריש, כדי ש־ישקול פנייה להסרת חסינותו, לצורך הגשת כתב־אישום נגדו.

ח"כ זיאד חשוד בהמרדת הדרוזים ברמת־הגולן במהלך הלווייתה של ג'אליה פרחאת שנערכה בכפר בוקעתה ב־10 במארס. פרחאת נהרגה מירי כוחות הבטחון ביום העצמאות הסורי שצויין על־ידי הדרוזים ברמת־הגולן בהפגנות ובאסיפות המוניות.

במהלך ההלוויה אמר ח"כ זיאד, כי „אנו, בני העם הפלשתיני ובני האומה הערבית הגדולה, לא נחסוך מאמץ ולא נוותר בכל מחיר על דרכינו ואפילו נצטרך להקריב אלפים במערכה שלנו למען החופש, נשלם את מחיר בדם חללינו, לא יהיה שלום כל עוד לא נהנה מחרות מלאה."

חקירת ח"כ זיאד נערכה בלשכתו שבבניין העירייה ובמהלכה סירב לענות לשאלות החוקרים והסתפק במסירת הצהרה המסבירה את הקו הפוליטי של מפלגתו, רק"ח.

זיאד כתב על טופס החקירה, כי החקירה המשטרתית נגדו היא „פרובוקציה, ציד מכשפות ונסיון הפחדה."

נערה טבעה בבריכת רמב"ם בגבעתיים

רות רגב בת 17 מגבעתיים טבעה אתמול בבוקר למוות בבריכת השחיה רמב"ם בגבעתיים.

הנערה נמצאה בשעה 10.40 כשהיא צפה על פני המים במצב אנכי, וראשה במים. דובר מד"א, משה דיין, מסר, כי בשעה 10.41 נתקבלה הודעה על טביעתה וצוות נט"ן שהגיע למקום בשעה 10.48 מצא אותה ללא רוח חיים. למרות זאת, ביצע צוות הנט"ן פעולות החייאה. בשכשעה 11.24 הצליחו להחזיר לה דופק, אבל חלש ולא אפקטיבי. בדרך לבית־החולים המשיך הצוות לבצע פעולות החייאה. בשעה 11.33 הגיעה לביה"ח תל־השומר ושם נקבע מותה.

מנהל בריכת רמב"ם, אברהם קליגר, אמר לכתבת עתי"ם, שהוא לא נכח במקום בעת האירוע, יחד עם זאת סיפר שדווח לו שהמציל היה במקום ומקרה הטביעה אירע לידו ממש, מול עיניו. עוד סיפר ששמע מעדי ראייה, כי התפעלו משחייתה היפה של הצעירה, אשר שחתה בבריכה הלימודית, שעומקה מטר וחצי לכל היותר ולא במים העמוקים. עדי ראייה נדהמו, לדבריו, כאשר טבעה לפתע.

לשאלת כתבת עתי"ם איך יתכן שהנערה נמצאה צפה על פני המים במצב אנכי, כשראשה במים, אם המציל היה לידה, וכיצד ייתכן שהיא היתה ללא רוח חיים, השיב: „המציל מצא אותה עם דופק וביצע בה החייאה. צוות מד"א מצא אותה ללא רוח חיים, כיוון שהגיע רק לאחר 25 דקות". לגבי תנוחת הימצאה במים, לא ידע להשיב, „היות ולא היה במקום".

כשניסתה כתבת עתי"ם לאמת איזו משתי הגירסאות נכונה — זו של דובר מד"א או זו של מנהל הבריכה — נענתה ע"י קליגר: „אני לא יודע, אני לא הייתי במקום אחר. חוץ מזה — את לא משטרה, והמשטרה היא שתחקור".

את גירסת המציל, ישראל עורא, לא ניתן היה להשיג. בבריכה מסרו לכתבת עתי"ם שהוא הלך הביתה, ובבית מסרו לה, שהוא איננו נמצא שם.

המשטרה פתחה בחקירה בנסיבות המקרה.

(עתי"ם)

תובעים הפסקת פעילות בי"ס בשכונתם בצהריים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

בית־המשפט המחוזי בחיפה בראשות השופט יוסף זהבי דחה אתמול מתן החלטה בתביעה מיוחדת במינה, בה מבקשים תושבים מרחוב ד"ר ישראלי בחיפה להוציא צו מניעה נגד בית הספר „כרמל" ונגד המדינה ועיריית חיפה ולהורות להם שלא לאשר עוד קיום משחקים ספורטיביים במגרש המשחקים של בית הספר לאחר השעה 12 בצהריים, בטענה כי הדבר מפריע להם ליהנות מדירותיהם.

נציגת המדינה עו"ד פנינה שרצקי ביקשה מבית־המשפט למחוק את הבקשה על הסף.

את הבקשה להוצאת צו המניעה הגישו לבית המשפט פרופסור אמנון מקלה, ד"ר אליעזר וקסלר ועוד ארבע משפחות מתגוררות בשכנות לבית־הספר. בבקשה הם טוענים, כי הם מתגוררים בשכנות לבית־הספר שנים ארוכות ועד העת האחרונה הופסקה הפעילות בבית־הספר בשעה 12.30 בצהריים עד למחרת בשעות הבוקר. באחרונה, בעקבות התרחבות בית־הספר, הוארכו שעות הלימודים ונוספו חוגים בשעות הצהריים המפריעים את מנוחתם. כמו־כן החל בית־הספר להשתמש ברמקול רב־עוצמה.

הדיירים צירפו לעתירתם חוות דעת של מומחה לאקוסטיקה ושל רופא אף אוזן גרון הקובעים כי הרעש בלתי נסבל.

בתגובה לבקשה להוצאת צו מניעה טענה נציגת המדינה עו"ד פנינה שרצקי טענה מקדמית, לפיה אין הדיירים יכולים לטעון נגד בית־הספר, כיוון שאין לו כל הגדרה משפטית. לדברי עו"ד שרצקי יש למחוק את התביעה על הסף.

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־11.6—17.6.87

יום חמישי — 11.6

סניף נצרת — 18.00 — שושנה דון — חוג בית למורים אצל גולאל דעאר
סניף נצרת — 18.00 — אילן אסיה — חוג בית לצעירים
כפר תמרה — אלי ספרן
קרית חיים מזרחית — 18.30 — רבקה כהן — ספרות יידיש עגנון
סניף ירושלים — 20.00 — נחום שור — אסיפת חברים

ריכוז + סיעת מפ"ם בוועה"פ הציוני
במרכז מפ"ם בשעה 15.30
דיון יחסי גומלין בין הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית

יום שישי — 12.6

סמינר לצעירי קרית עקרון
בגבעת חביבה בימים 12—13/6/87
בהשתתפות: ח"כ אלעזר גרנות, חנן ארן, נחום שור, אילן גילאון, שרה דורון, יעל סלומון, וולדי מורג

קיבוץ בית זרע — 22.00 — ח"כ חייקה גרוסמן — שבת תרבופוליטי

יום שבת — 13.6

קיבוץ ניר דוד — 10.00 — ח"כ אמירה סרטני — אירות ויום עיון עובדי מטבח „דן" בתיים
סניף נצרת — 10.00 — דוד בן אשר — מפגש עם פעילי מח. הבניה
כפר סתוון — 18.00 — דב פלג — חוג בית
סניף כפר סבא — 20.30 — הרב כהן אבידוב, ד"ר ארנסט קחאן — קפה פוליטי — מנחה: ג'וני גל

יום ראשון — 14.6

מרכז מפ"ם — 8.00 — ח"כ יאיר צבן — מפגש תלמידים מבסר מנחם
קיבוץ גליאון — 10.00 — ח"כ אמירה סרטני, פוני גביש — יום בישוב. הורי, אילן גילאון
סניף נהריה — 17.00 — ח"כ חייקה גרוסמן — לישכה פרלמנטרית
סניף תל־אביב — 17.00 — אבי שיין — המדור לעובדת השכירה

יום שני — 15.6

קיבוץ גלאון — 17.00 — נחום שור — מועדון וותיקים
סניף תל־אביב — 17.00 — צבי נתנזון — המדור לעובדת השכירה
סניף ירושלים — 17.30 — סיעת מפ"ם בוועה"פ הציוני
כפר מזרעה — 18.00 — חנן ארן — חוג בית
הסתדרות הוועד הפועל — 18.00 — אפרים זילוני — ת"א „משען" בחדרו של אפרים זילוני
סניף תל־אביב — 19.00 — צבי נתנזון — מזכירות סניף
כפר ערב אל שיבלי — 19.00 — וולדי מורג — פעילים יהודים ערביים — גליל מזרחי
סניף פתח תקוה — 20.00 — עודד ליפשיץ „על המשמר" — שמואל שגב „מעריב" — השפעת התקשורת על החיים הפוליטיים — מנחה: פנחס חגין
ירושלים — כנסת — 20.00 — ח"כ יאיר צבן — מפגש עם תלמידים מגדעה
סניף טבעון — 20.30 — גדי יציב — אסיפת חברים
קיבוץ שמרת — 21.00 — מוחמד כמאל — „הדרוזים בישראל"

יום שלישי — 16.6

סניף רמת גן — 10.00 — סרט ושיחה — מועדון וותיקים

סניף אילת — מבצע „ים סוף" — מבצע 1:1 בימים 16־17־18/6/87
בהשתתפות: יוסי מרציאנו, אבי שיין, אילן גילאון, מאיר חג, דב שחר

סניף תל־אביב — 10.00 — פוני גביש — סיעת מפ"ם ב.מ.פ. תל־אביב
סניף רחובות — 17.00 — רבקה כהן — ספרות עגנון — יידיש
כפר ויינה — 18.00 — מחמוד יונס — חוג בית
סניף רמת יצחק — 18.30 — וולדי צדק — אסיפת חברים
ירושלים — מתנ"ס קרית מנחם — 20.30 — ח"כ יאיר צבן — ערב שאלות ותשובות

יום רביעי — 17.6

סניף ירושלים — 8.00 — סיעת מפ"ם בוועה"פ הציוני

רכזי איזורים + פורום ערים גדולות — במרכז בשעה 13.00

סניף תל־אביב — 17.00 — אליעזר צור — העובדת השכירה
במרכז מפ"ם — 18.00 — צוות היגוי להכנת מועצת ועדי העובדים ליד מפ"ם בהשתתפות: חנן ארן, אפרים זילוני, פוני גביש, יוסי סלומון וחברי ועדי עובדים

בפלילים

נעצר חשוד בהצתת ביהמ"ש לתעבורה בחיפה

משטרת חיפה עצרה חשוד בהצתת בית־המשפט לתעבורה בחיפה. החשוד מאיר מיכאל אלקיים בן 29 מקריית־אתא, הובא אתמול לפני שופט השלום החיפני ראובן בן־חורין שציווה להאריך מעצרו ב־9 ימים לחקירה. במקביל ביטל בית־המשפט צו איסור פירסום שהוצא כנגדו זה עוד לפני כחודש.

בא־כוח המשטרה, פקד יעקב שביט, טען, כי החשוד הצית ב־9 במאי את בית־המשפט לתעבורה שברחוב החלוץ בשכונת הדר הכרמל בחיפה וגרם נזק לכ־50 אלף תיקים. החוקר אמר, כי החשוד ממתין לבירור דינו בפרשת הצתה אחרת.

החשוד הכחיש בבית־המשפט כל קשר להאשמות המיוחסות לו וטען, כי בידו אליבי להוכיח זאת.

השופט ציין בהחלטתו, כי מחומר הראיות שהוצג לפניו, קשה לקבוע שהחשד מבוסס ואין בידי המשטרה ראיות כבדות משקל. עם זאת קבע השופט שייתכן וזהו „קצה חוט" לחקירה שאינה קלה כל עיקר.

(עתי"ם)

מאסר מצטבר של 6 שנים על התפרצויות

דוד קורן בן 37 מבת־ים נדון אתמול בבית משפט השלום בתל אביב ל־33 חודשי מאסר לאחר שהודה והורשע בהתפרצויות ובגניבות. עונש זה מצטרף ל־39 חודשי מאסר שנגזרו עליו השבוע כאשר נאשם בתיקים אחרים של גניבות ופריצות.

קורן הובא לדין באשמת פריצות לדירות באיזור הרצליה, כשהוא מצוייד באקדח ללא רשיון. הוא הואשם בגניבת תכשיטים ומכשירים אלקטרוניים בסכומים ניכרים והודה באישומים אלה.

השופט אליעזר כהן ציין בגזר־הדין, כי האיש הורשע לפני מספר ימים בתיקים נוספים ש„נאספו" מבתי־משפט שונים באיזור המרכז, והצטברו למסכת ארוכה של עבירות רכוש. על התיקים האלה נדון, כאמור, קורן ל־39 חודשי מאסר בפועל.

„מדובר באדם המהווה סיכון ממשי ומתמיד לאזרחים הגונים ושלווים" — הטעים השופט כהן וגזר עליו תקופת מאסר נוספת, לפיכך, נגזרו עליו 33 חודשי מאסר נוספים — ובסך הכל 72 חודש (6 שנים) מאסר בפועל ועוד 18 חודשי מאסר על תנאי.

(עתי"ם)

נעצרה כנופיית פורצים שפעלה בכל חלקי הארץ

חשודים בהשתייכות לכנופיית פורצים שפעלה בכל חלקי הארץ נעצרו ע"י משטרת רמלה. לפי החשד הם ביצעו בחודשים האחרונים עשרות התפרצויות באילת, בטבריה, בתל־אביב ובבאר־יעקב.

שלושה חשודים כבר עצורים זה למעלה משבועיים, אולם על המעצר הוטל איפול. בין היתר חשודים הפורצים בגניבת ארנק אקדחים מקצין משטרה לשעבר פקד דוד ליכטנשטיין, תושב באר־יעקב. החקירה החלה לאחר התפרצות לבית של הקצין משם נגנבו גם תכשיטים. שכנים הבחינו במכונית שבה נמלטו הגנבים, מספר הרכב נרשם ומשטרת רמלה החלה בסריקות.

כעבור כמה ימים נתגלה הרכב חונה ליד בית בבאר־יעקב, ונעצרו שלושה, חשודים בן 23, מירושלים, שקפץ מהחלון, נתפס ושבר את אגן הירכיים, אחיו בן 24, שהוא אסיר נמלט מכלא באר־שבע, וכן 24 תושב באר־יעקב.

השלושה שיתפו פעולה עם חוקריהם והובילום לבור ביזה מתחת אחד הבתים בירושלים, שם נמצאו 4 אקדחים, שניים מהם שנגנבו אצל ליכטנשטיין, ושני אקדחים אחרים שנגנבו מטבריה ומתל־אביב.

(עתי"ם)

לחברנו שמעון אברמוביץ ולמשפחה
משתתפים באבלכם במות
האב
בניכר
בית קיבוץ העוגן

עם רינה שלזינגר והמשפחה ומשפחת תורג'מן
משתתפים בצערכם במותה של
האמא־הסבתא
הלנה תורג'מן
בית ברעם

למירה ולכל המשפחה
אתכם באבלכם הכבד במות
האב
בית חורשים

ראשי האיגודים המקצועיים:

נפוצץ המו"מ אם האוצר יעמוד בסירובו להעניק תוספות שכר

הוועד הפועל יסמיך האגף לאיגוד מקצועי לנקוט צעדים אופרטיביים אם המו"מ בשירות הציבורי יעלה על שרטון

מאת א. קווה, כתבנו לענייני עבודה

ראשי איגודים מקצועיים הזהירו אתמול בפיצוץ המו"מ על הסכמי שכר ומסגרת חדשים בשירות הציבורי אם נציגי האוצר והמעסיקים יעמדו בסירובם להעניק תוספות שכר.

הוועד הפועל של ההסתדרות יתכנס ביום ראשון הקרוב לדיון בנושא זה וייפה את כוחו של האגף לאיגוד מקצועי לנקוט צעדים אופרטיביים אם השיחות יעלו על שרטון.

המו"מ על הסכמי שכר ומסגרת חדשים בשירות הציבורי מתחדש הבוקר בלשכתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלה, בתל־אביב.

צוות המו"מ מטעם ההסתדרות כולל את הברפלה, סגניו מאיר גת ואפרים זילוני וראשי איגודים מקצועיים: משה בית־דגן, ראובן בך עמי, שרה זילברשטיין, יצחק רז, ולמן שנקמן ויעקב אוניקובסקי. בראש נציגות האוצר והמעסיקים עומד הממונה על השכר, הילל דוראי.

ראשי האיגודים המקצועיים יציגו הבוקר עמדה אחידה שעיקרה תביעה לתוספות שכר בגין שחיקה, קיצור שבוע עבודה ל־40 שעות ומתן תוספות לגימלאי השירות הציבורי.

כתבנו מציין, כי המחלוקת בין אנשי הדירוג האחיד לדירוגים המקצועיים נדחקה, לפי שעה, לקרן זווית, נוכח העמדה הנוקשה של המעסיקים.

המעסיקים קיוו כי המחלוקת בין האיגודים תשרת את מטרתם שלא להעניק תוספות שכר.

עובדי הטלוויזיה מוחים על ה„עליהום"

פורת מגביל: לא ישודר דבר העלול לפגוע ברגשות הציבור

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

„הגענו למצב, שבו כדי לעשות כתבה על חיילי צה"ל המשרתים בדהיישה איננו יכולים להסתפק עוד כבעבר באישורו של דובר צה"ל ואנחנו צריכים לבקש אישור מהדרגים הבכירים של רשות השידור" — התריע אתמול נציג ועד העתונות־הפקה, בני ליס, במסיבת עתונאים בטלוויזיה.

ליס מחה על ההגבלות המוטלות עתה על עובדי מחלקת החדשות בעקבות שידור סרטו של אורי גולדשטיין „מסע ליר הבית", שקיבל את אישורם של כל הדרגים הניהוליים בטלוויזיה, שקיצרו וקיצצו בסרט כראות עיניהם, ועכשיו הם מתנערים מאחריותם למתן האישור.

„בעבר לא נהגו מנהל הטלוויזיה חיים יבין ומנכ"ל רשות השידור אורי פורת לצפות בכתבות ששודרו במסגרת מהדורות החדשות, יחד עם זאת ידעו יבין ופורת על הכוונה לשדר את הסרט, ובתחקיר שערכנו לאחר הקרנתו התברר שלא היה שום דבר חריג במהלך הפקת הכתבה וגם לא בכתבה עצמה, שקיבלה את אישורה של ועדת העורכים בטלוויזיה" — אמר ליס והוסיף, כי „אם בהנהלה מושכת את ידה, מגמגמת ולא נותנת לעובדים גיבוי ברור, התוצאה היא מה שאירע אתמול בבוקר: כתב הטלוויזיה בשטחים, מנחם הדר, מסר כי תושבי קריית־ארבע הזהירו אותו שאם יבוא למסיבת העתונאים שהם עורכים ישברו לו ולצוותו את כל העצמות. הדר התכוון לצאת למקום על אף האיום, אלא שאז התברר שיש בטלוויזיה עיצומים ויציאתו נמנעה" — סיפר ליס.

עובדי הטלוויזיה, החוששים כי „העליהום" על הטלוויזיה יביא שוב לרידוד יומן ליל שבת כדרישתם של כמה מפוליטיקאי הליכוד, הזהירו אתמול, כי „יילחמו במגמה הזאת עד הסוף".

דוברת רשות השידור אמרה אתמול, כי ההגבלות שהוטלו אינן חדשות. מדובר בהגבלות שהיו קיימות בעבר, אלא שלאחרונה לא הקפידו מנהלי המדיה על קיומן.

במכתב ששלח מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, למנהל הטלוויזיה, חיים יבין, הוא קובע, כי „לא תאושר הפקת תוכניות או כתבה או סרט העוסקים בנושאים קונטרוברסליים ללא תיאום ואישור המנכ"ל מראש, וגם לאחר מתן האישור לא ישובצו הסרט או התוכנית או הכתבה כנ"ל לפני צפייתו ואישורו של המנכ"ל. וכן לא ישודר דבר העלול לפגוע ברגשות הציבור או חלק ממנו בלי התייעצות עם המנכ"ל. וכדי למנוע אי־הבנות בעתיד אין לבצע כל שינוי בלוח המשדרים הקבוע ללא אישור".

פסטיבל ישראל 87'

מינימליזם עם דמיון

שלושה ישראלים חייבים כנראה להיפגש בבלגיה, כדי שייצא מזה מופע מחול בפסטיבל ישראל... זה נשמע כהלצה, אבל זו האמת. רונית לנר, כוריאוגרפית, ואבי קייזר ונעמי בלוך חברו יחדיו תוך שימוש במוזיקה של עוד ישראלים, ולהקת „מינימל קומפקט" וקולות מורים אחרים והתוצאה ערב מרתק בשלושה מארבעת חלקיו, המגלה עושר של המצאה תנועתית, כפי שטרם ראינו אצל רונית לנר, שעבודותיה נטו תמיד לכיוון היובש.

האישיות הבימתית של אבי מוסיפה למחול המסור והמפתיע לפיתים באינטנסיביות והתאורה המצויינת של ריימונד פרומונט מלבישה את התנועה הצנועה והפשוטה לכשעצמה בשמלת אור מיוחדת.

הרושם הכללי הוא של רישומים, קצת בסיגנונו של פול קליי, עם הטיה לכיוון המשוגים, אבל אין הכרח לחפש „תוכן" או משמעויות. התנועה עצמה מספיקה ורוב הקטעים הם אובייקט מעניין להתבוננות.

סיכום לפני סיום

עוד טרם ירד המסך על המופעים המסיימים את פסטיבל ישראל 87', וכבר נאספו העיתונאים למסיבת סיכום עם עודד קוטלר, המנהל האמנותי, ישי עמרמי, המנכ"ל, ויורם סאבו, מפיקם של 170 המופעים שביצעו 52 גופים אמנותיים במשך שלושה שבועות עמוסים.

700 אמנים מ־10 ארצות, שהגיעו עם 60 טונות ציוד, מילאו את האולמות. למופעים של 20 להקות נמכרו הכרטיסים עד האחרון בהם. מתוך כלל 120 אלף הכרטיסים שעמדו למכירה ניקנו 80 אחוז, רובם מכר בראשית המכירה, בחבילות בנות 7 כרטיסים כל אחת.

לדברי עמרמי, אפשר כבר לקבוע שהפסטיבל לא ייגמר בגרעון והמסגרת התקציבית תעמוד איתנה.

אשר להצלחה האמנותית יצטרך כל אחד מבאי החגיגה הזאת להחליט בעצמו. „הרי לכל אחד הפסטיבל שלו" — סיכם עודד קוטלר.

גיורא מנור

ח"כ לין: מחדלים בטיפול הפרקליטות באסון הבונים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

„בטיפולה של פרקליטות המדינה בנושא תאונת הדרכים שארעה בצומת הבונים היו מחדלים רבים" — טוען ח"כ אוריאל לין, במכתב ששיגר לשר־המשפטים אברהם שריר.

ח"כ לין אומר, כי פרקליטות המדינה שגתה בכך שמינתה את התובעת עורכת־הדין גליה סלבצקי, שהתנגדה בעבר להגשת כתב־אישום נגד נהג הקטר, לעמוד כעת בראש התביעה ולנהל את המשפט נגד נהג הקטר.

ח"כ לין שואל, כיצד תוכל התובעת לנהל את התיק אם איננה מאמינה בו.

עוד טוען ח"כ לין, בהתייחסו להחלטת הפרקליטות להביא לדין את נהג הקטר, כי זה לא פעל בחלל ריק אלא על־פי מסגרת נהלים והוראות שנקבעו ע"י ההנהלה. והוא מבקש לדעת מדוע הוחלט שלא להעמיד לדין איש מההנהלה.

לין קובל על כך שהנהלת הרכבת היא זו שמממנת את ההגנה במשפטו של נהג הקטר וטוען, כי הדבר ימנע ממנו להטיל את האשמה על הנהלת הרכבת אם יבקש לעשות זאת.

את נהג הקטר, שלמה סומר, מייצג במשפט עורך דין יואב סולומון ולידו עומד עורך־דין רבאל רורון.

בתגובה להאשמותיו של ח"כ לין אמרו אתמול פרקליטת מחוז חיפה, לילי טרמסקי, ועורכת־הדין גליה סלבצקי, כי הן מנועות מלהגיב למכתב זה, ואם יידרשו לכך הן ייעשו זאת.

לכתבנו בחיפה נודע ממקורות יודעי דבר בפרקליטות, כי עורכת־הדין גליה סלבצקי לא התנגדה מעולם להגשת כתב־אישום נגד נהג הקטר.

קצר בתקשורת עם קלינאי התקשורת

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

קלינאי תקשורת מטפלים בבעיות שפה, קול, דיבור ושמיעה המהוות בבסיס לתקשורת אנושית, אמר ד"ר שמעון ספיר בפגישה עם כתבים לקראת הכינוס השנתי של האגודה הישראלית של קלינאי תקשורת.

בכינוס ידונו אנשי מקצוע על ההיבטים הנפשיים והפרעות בתקשורת, על הפרעות פסיכוסומטיות, ליקויי שמיעה על רקע אורגני, חבלות ראש, על גימגום משריו וטיפול בו, על יצירת קשר עם ילדים אוטיסטיים ועוד.

ד"ר ספיר אמר, כי בארה"ב מעריכים שכ־10 אחוז מהאוכלוסיה זקוקה לעזרתם של קלינאי תקשורת וזאת לשם איבחון מצבים חולניים בילדים, עקב וקשיים, איבחון מוקדם המאפשר טיפול והחזרת רבים לתיפקוד מלא במשפחה, בחברה ובמקצוע.

בישראל, אם לקבל נתונים אמריקניים, יש כ־400 אלף אנשים הזקוקים לעזרתם של אודיאולוגים מומחים ללימוד דיבור וכו', אך בשל תנאי השכר הירודים וכן חוסר תקנים עובדים סה"כ 500 אנשים במקצוע. כמספר כזה של בעלי דיפלומה עזבו את עבודתם.

ד"ר ספיר הוסיף, כי הוא עצמו, כבעל תואר שלישי, נתקבל לחצי משרה ב„הוסטלד" וקיבל עבור חודש מארס 1987, 514 ש"ח ברוטו, מנהלת מכון אודיאולוגי ב„שיבא" עם תואר דוקטור ו־18 שנות ותק מקבלת 1220 ש"ח ברוטו. כל הפניות למשרד־הבריאות ולהסתדרות לא הועילו, אף לא נתקבלו תשובות למכתבים.

„הראל מחסני ערובה" סיימה השנה בפשיטת רגל

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

חברת „הראל מחסני ערובה", שבשליטת „התקים", סיימה את השנה שעברה במצב של פשיטת רגל — צברה הפסדים של כ־2 מיליון ש"ח, הגרעון בהון שלה הגיע ל־3.2 מיליון ש"ח ועודף התחייבויותיה השוטפות על הרכוש השוטף הסתכם ב־800 אלף ש"ח.

החברה נשלטה בעבר על־ידי חברת „מגרית", בבעלות שמעון קורם, אורי לידמן וגבע צור, שהיתה מהחברות הגדולות שפעלו בשוק הכספים האפור, ועיקר פעילותה עם התנועה הקיבוצית. במסגרת ההסדרים בין „מגרית" לתקים, בעקבות יציאת התנועה הקיבוצית משוק האפור, הועברו לתקי"ם מניותיה של „מגרית" בחברת „הראל מחסני ערובה". בחברה שותפה גם משפחת אילין.

„הראל מחסני ערובה" עוסקת בשני תחומים: כימיקלים ואחסנה בקירור. בבעלותה מחסני קירור בחיפה ומפעל לייצור סודיום סולפיד, המשמש לתעשיית העורות. בספטמבר 86' מכרה החברה את חברת הבת שלה „אשור" שעסקה בשיווק סיטונאי של בשר ודגים קפואים.

שריר: לצמצם מוסד החנינות ולהעניק רק במקרים נדירים

יגבש החלטתו אם להסגיר את נקש עד ה־7 ביולי

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר", וסוכנות „עתי"ם

שר־המשפטים, אברהם שריר, אמר אתמול, כי יש לצמצם את מוסד החנינות ולהעניק חנינות רק במקרים נדירים ביותר.

בפגישה עם כתבים לענייני משפט בירושלים אמר שריר, כי הוא שולל בתוקף הפיכת מוסד החנינות למעין ערכאה נוספת על המערכת המשפטית והחליט להנחות את אנשי משרדו לקבוע מעתה ואילך נוהלים מוגדרים של בקשות לחנינה תוך שיתוף פעולה עם לשכת נשיא המדינה.

כן אמר שריר, כי הריצה אחרי פתרון קל בדמותם של ועדות חקירה לכל ענין היא צעד מסוכן.

הסגרת נקש

שר־המשפטים, אברהם שריר הודיע, כי יגבש את החלטתו אם יסגיר את ויליאם נקש לצרפת עד ה־7 ביולי השנה. השר אמר, כי לא יבקש מבית־המשפט העליון להאריך פעם נוספת את תוקף ההכרזה על נקש כבר הוסגרה. השר הינחה גם את צוות הבדיקה שהוקם במשרד לגבש את רעתו בתוך זמן קצר.

איש משרד־המשפטים עו"ד שלמה גוברמן, שיצא לצרפת לברוק את מצב בתי הכלא שם, יגיש היום את מסקנותיו לצוות. ראש הצוות, מ"מ מנכ"ל המשרד עו"ד חיים קלוגמן, אמר בפגישה עם העתונאים, כי הצוות יבדוק בנוסף לדו"ח את כל החומר הקיים בפניו ויגיש את המלצותיו לשר בתוך זמן קצר.

שר המשפטים אמר: „כאשר הצוות יגיש המלצותיו אקרא אותם יחד עם הדו"ח של גוברמן ואח"כ אקבל את ההחלטה".

מזג אוויר

הטמפרטורות: ירושלים 16 עד 28, תל־אביב 14 עד 27, חיפה 18 עד 30, רמת־הגולן 14 עד 30, נהריה 18 עד 27, צפת 16 עד 28, טבריה 19 עד 35, נצרת 17 עד 27, עפולה 16 עד 33, שומרון 17 עד 30, לוד 16 עד 29, יריחו 20 עד 37, עזה 17 עד 26, באר־שבע 14 עד 33 ואילת 25 עד 39 מעלות. (עתי"ם)

חריש יזמין את ח"כ רייסר החשוד בקבלת שוחד מאלבין

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה עומד לזמן אליו בימים הקרובים את ח"כ מיכה רייסר מהליכוד, כדי לשמוע את גירסתו בעניין החשדות לכאורה של קבלת שוחד וטובות הנאה ממיכאל אלבין המנוח.

החומר שהצטבר בפרשה התיק הינו חמור ובלשכת היועץ המשפטי לממשלה סבורים, כי יש לקבל הבהרות מפי רייסר וחכי"ם אחרים שהיו מיודדים עם אלבין ויש חשד לכאורה שקיבלו ממנו טובות הנאה.

ח"כ מיכה רייסר הכחיש כי התחמק לתשמוע בלשכתו של היועץ המשפטי לממשלה.

עיצומי הטכנאים שיבשו שידורי הרדיו והטלוויזיה

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

שידורות של מהדורות „מבט לחדשות" בוטלו אתמול ועמך גם מהדורות החדשות בין 11.00־13.00 ב„קול ישראל". תוכניות הילדים אתמול בטלוויזיה בשל העיצומים בהם נוקטים הטכנאים ועובדי הדירוג המשולב ברדיו ובטלוויזיה. הטכנאים נוקטים עיצומים במחאה על כך שלא קיבלו תוספת שכר של 6 אחוזים. הם הפסיקו את עבודתם בין 9 ל־2 בצהריים, מה שמנע מצוות הטלוויזיה לצלם ולהקליט את הכתבות ליומן וגרם לשיתוקן של המערכות ומחדרי הפיתוח וקליטת הלוויינים.

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, הביע אתמול צער על העיצומים, שנקטו בתמיכת ההסתדרות, ואמר, כי הנהלת רשות השידור תומכת בדרישות הטכנאים, אולם איננה סבורה שיש לנהל את המאבק על גבו של הציבור.

הטכנאים מצידם טוענים, כי האוצר נוקט סחבת במתן תוספת השכר, שניתנה כבר לכל המשק לפני 3 שנים.

היום ייפגשו נציג האוצר, הלל דוראי, נציג ההסתדרות, חיים הברפלה, ומנכ"ל רשה"ש אורי פורת לדיון במצב.

חבר ועד הטכנאים אלי קריתי הודיע אתמול, כי „אם לא תהיה התקדמות במו"מ לא יישבו הטכנאים ועובדי הדירוג המשולב בחיבוק ידיים".